

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för utgiftsområde 4, som totalt uppgår till knappt 42,5 miljarder kronor för 2017. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa budgetförslag. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till bemyndigande.

Utskottet föreslår med anledning av motioner åtta tillkännagivanden till regeringen om följande ämnen:

- En lokalt förankrad polis (s. 69.)
- Fler områdespoliser och kommunpoliser (s. 69)
- Vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden (s. 70 f.)
- Mer praktik i polisutbildningen (s. 71 f.)
- Brott mot äldre (s. 73 f.)
- Kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet (s. 82)
- Statistik om brott mot äldre (s. 83)
- Åtgärder mot bedrägeribrott (s. 105 f.)

Övriga motionsförslag avstyrks. Utskottet hänvisar angående flertalet av dessa till pågående utredningsarbete.

I ärendet finns 40 reservationer (S, M, SD, MP, C, V, L, KD) och 8 särskilda yttranden (S, M, SD, MP, C, V, L, KD). Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har inte deltagit i anslagsbeslutet. Dessa partier redovisar i stället sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:1 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Knappt 190 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	16
Ärendet och dess beredning.....	16
Budgetprocessen i riksdagen	16
Betänkandets disposition	17
Utskottets överväganden.....	18
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4	18
Anslag inom utgiftsområde 4	23
Prioritering av arbetet mot olika slags brott.....	44
Polisens organisation m.m.....	49
Extern tillsyn av polisen och Kriminalvården	75
Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingsstjämgöring	77
Placering av häkte	78
Brottskoder och statistik	79
Höjning av avgiften till Brottsofferfonden	83
Kompetens och bemötande.....	85
Reservationer	112
1. Arbetet mot vardagsbrott, punkt 2 (M, C, L, KD)	112
2. Brott mot och av unga, punkt 3 (M, C, L, KD).....	112
3. Lokala ledningsresurser, punkt 5 (M, C)	113
4. En effektivare polis, punkt 6 (M, C, KD)	114
5. Tydliga och mätbara mål, punkt 8 (M, C, KD).....	114
6. Polisens närvaro på landsbygden, punkt 10 (SD)	115
7. Brottsförebyggande arbete, punkt 13 (C)	116
8. Samverkansöverenskommelser , punkt 15 (M)	116
9. Medborgarlöften, punkt 16 (M, C, L, KD)	117
10. Polisen närvaro på platser med ökad risk för sexuella ofredanden, punkt 18 (M).....	118
11. Deltidspoliser, punkt 19 (M, C).....	118
12. Antagningen till polisutbildningen, punkt 20 (SD).....	119
13. Mer praktik i polisutbildningen, punkt 21 (S, MP, V).....	120
14. Polisens arbetsmiljö, punkt 26 (V)	120
15. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (M, SD)	121
16. Tillräckliga resurser för nykterhetskontroller m.m., punkt 31 (KD)...	122
17. Attacker mot blåljuspersonal, punkt 32 (M, C, L, KD)	122
18. Polisens samverkan med hemvärdet, punkt 33 (M, SD).....	123
19. Stärk polisens förmåga, punkt 34 (C, KD)	124
20. Brott mot äldre, punkt 35 (S, MP, V)	125
21. Ökade resurser till avvisningar, punkt 37 (SD, KD).....	126
22. Våld mot kvinnor, punkt 38 (KD)	126
23. Extern tillsyn av polisen och Kriminalvården, punkt 40 (M, C, KD) .	127
24. Brottskoder och statistik om gärningsmäns nationalitet, punkt 43 (SD)	127
25. Statistik om angrepp mot blåljuspersonal, punkt 46 (M, SD, C, KD)	128
26. Rättsväsendets it-kunskaper, punkt 48 (KD)	129
27. Åtgärder mot bedrägeribrott, punkt 49 (S, MP, V).....	130
28. Arbetet mot it-relaterad brottslighet, punkt 50 (M, C, V).....	130
29. Kunskaper om brott mot personuppgiftslagen, punkt 51 (KD).....	132

30. En nationell djurskyddspolis, punkt 52 (SD).....	132
31. Kunskapslyft när det gäller unga brottsoffer, punkt 54 (KD)	133
32. Återkoppling till målsägande, punkt 55 (M, C).....	134
33. Polisens svarstider, punkt 56 (M, C, L, KD)	134
34. Särskild utbildning för den som hör eller förhör barn, punkt 57 (L) ..	135
35. Förbättrad kunskap om hatbrott, punkt 59 (M).....	136
36. Polisens trafikövervakande arbete, punkt 60 (M, KD)	137
37. Kompetens vid utredning av miljöbrottslighet, punkt 61 (M, C, L, KD).....	138
38. Kompetens för att utreda narkotikabrott, punkt 62 (M).....	138
39. Nämndemännens kunskaper om sexualbrott, punkt 65 (C)	139
40. Hbtq-certifiera enheter inom Kriminalvården, punkt 66 (V)	140
Särskilda yttranden	141
1. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M, SD, C, L, KD).....	141
2. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)	141
3. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD).....	143
4. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (C)	146
5. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (L)	149
6. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)	153
7. En lokalt förankrad polis m.m., punkterna 9, 12 och 17 (S, MP, V).....	157
8. Politikens inriktning (SD).....	157
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	159
Propositionen	159
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	159
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas anslagsförslag	178
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	180
<i>Tabeller</i>	
Anslag till Polismyndigheten	24
Anslag till Säkerhetspolisen.....	27
Anslag till Åklagarmyndigheten	27
Anslag till Ekobrottsmyndigheten	29
Anslag till Sveriges Domstolar	30
Anslag till Kriminalvården	31
Anslag till Brottsförebyggande rådet	32
Anslag till Rättsmedicinalverket.....	33
Anslag till Gentekniknämnden	33
Anslag till Brottsoffermyndigheten	34
Anslag till Ersättning för skador på grund av brott.....	34
Anslag till Rättsliga biträden m.m.	35
Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	36
Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.....	37
Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.....	37
Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.....	38
Anslag till Domarnämnden	39
Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.....	39

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 4

1. Anslag inom utgiftsområde 4

a) Anslagen för 2017

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 4 enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 4 punkt 1 och avslår motionerna

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 2, 3, 5, 12 och 18,
 2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1–3 och 5–9,
 2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1, 8, 12 och 15,
 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD),
 2016/17:1769 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,
 2016/17:2230 av Kent Ekeroth m.fl. (SD),
 2016/17:2284 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:2302 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD),
 2016/17:2554 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2,
 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 1 och 7,
 2016/17:3310 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 1–8,
 2016/17:3383 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5,
 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 7,
 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 43,
 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) och
 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C).

b) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 140 000 000 kronor under 2018–2022.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 4 punkt 2.

Prioritering av arbetet mot olika slags brott

2. Arbetet mot vardagsbrott

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10,
 2016/17:3230 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 22 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9.
Reservation 1 (M, C, L, KD)

3. Brott mot och av unga

Riksdagen avslår motion
2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28.
Reservation 2 (M, C, L, KD)

4. Övriga frågor om prioritering av arbetet mot olika slags brott

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:612 av Jan R Andersson (M),
2016/17:1842 av Elisabeth Svantesson (M),
2016/17:2079 av Edward Riedl (M),
2016/17:2335 av Johnny Skalin (SD) och
2016/17:2943 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2–4.

Polisens organisation m.m.

5. Lokala ledningsresurser

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 3 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6.
Reservation 3 (M, C)

6. En effektivare polis

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:433 av Boriana Åberg (M),
2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 4 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 8.
Reservation 4 (M, C, KD)

7. Polismyndighetens byråkrati

Riksdagen avslår motion
2016/17:128 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 2.

8. Tydliga och mätbara mål

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 9 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 11.
Reservation 5 (M, C, KD)

9. Lokalt förankrad polis

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om en lokalt förankrad polis och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 2 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 7.

10. Polisens närvaro på landsbygden

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:438 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:999 av Sotiris Delis (M),

2016/17:2668 av Saila Quicklund (M),

2016/17:2846 av Anders Forsberg och Runar Filper (båda SD) yrkande 1 och

2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1, 2 och 4.

Reservation 6 (SD)

11. Minst en polisstation i varje kommun m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:128 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 1 och

2016/17:2846 av Anders Forsberg och Runar Filper (båda SD) yrkandena 2–5.

12. Fler områdespoliser och kommunpoliser

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om fler områdespoliser och kommunpoliser och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4 och

2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 och

bifaller delvis motionerna

2016/17:380 av Hans Hoff (S) och

2016/17:2290 av Thomas Finnborg (M).

13. Brottsförebyggande arbete

Riksdagen avslår motion

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 10.

Reservation 7 (C)

14. Lokal- och personkännedom

Riksdagen avslår motion

2016/17:1127 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S).

15. Samverkansöverenskommelser

Riksdagen avslår motion

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21.

Reservation 8 (M)

16. Medborgarlöften

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 14 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22.

Reservation 9 (M, C, L, KD)

17. Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om polisens närvaro i brottsutsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 15 och 16,

2016/17:3383 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,

2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 10 och 12 samt

bifaller delvis motionerna

2016/17:881 av Anders Österberg (S) och

2016/17:2222 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S).

18. Polisen närvaro på platser med ökad risk för sexuella ofredanden

Riksdagen avslår motion

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 27.

Reservation 10 (M)

19. Deltidspoliser

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:2662 av Carl Schlyter (MP),

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 8 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 11 (M, C)

20. Antagningen till polisutbildningen

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1163 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S),

2016/17:1356 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M),

2016/17:2442 av Kent Ekeröth (SD) och

2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3.

Reservation 12 (SD)

21. Mer praktik i polisutbildningen

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om mer praktik i polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 14.

Reservation 13 (S, MP, V)

22. Geografisk placering av polisutbildningen

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:985 av Anders Österberg m.fl. (S),

2016/17:1226 av Lotta Olsson (M),

2016/17:1618 av Marie Granlund m.fl. (S),

2016/17:3138 av Cecilia Widegren (M) och

2016/17:3213 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C).

23. Gemensam grundutbildning inom polisen, Tullverket och Kustbevakningen

Riksdagen avslår motion

2016/17:3239 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

24. Utbildning i beteendevetenskap och psykiatri

Riksdagen avslår motion

2016/17:360 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M).

25. Strategi för polisens personalbehov

Riksdagen avslår motion

2016/17:1551 av Tina Ghasemi (M).

26. Polisens arbetsmiljö

Riksdagen avslår motion

2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 14 (V)

27. Kommunal polis

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:430 av Boriana Åberg (M),

2016/17:2036 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1 och

2016/17:2781 av Sofia Damm (KD).

28. Trafikpolisens organisation

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:570 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M),

2016/17:747 av Sten Bergheden (M),

2016/17:1757 av Jimmy Ståhl och Per Klarberg (båda SD),

2016/17:2074 av Edward Riedl (M) och

2016/17:2531 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 22.

Reservation 15 (M, SD)

29. Trafikpolisens uppgifter

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:2217 av Patrik Björck m.fl. (S) och
2016/17:2286 av Thomas Finnborg (M).

30. Trafikvakter

Riksdagen avslår motion
2016/17:2028 av Kristina Yngwe (C).

31. Tillräckliga resurser för nykterhetskontroller m.m.

Riksdagen avslår motion
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 9.
Reservation 16 (KD)

32. Attacker mot blåjuspersional

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:4 av Robert Stenkvisst m.fl. (SD),
2016/17:431 av Boriana Åberg (M),
2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och
2016/17:1833 av Elisabeth Svantesson (M).
Reservation 17 (M, C, L, KD)

33. Polisens samverkan med hemvärnet

Riksdagen avslår motionerna
2016/17:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4 och
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 6.
Reservation 18 (M, SD)

34. Stärk polisens förmåga

Riksdagen avslår motion
2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.
Reservation 19 (C, KD)

35. Brott mot äldre

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om brott mot äldre och tillkännager detta för regeringen.
Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3228 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 2 och
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 23.
Reservation 20 (S, MP, V)

36. Säkerheten på asylboenden

Riksdagen avslår motion
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 19.

37. Ökade resurser till avvisingar

Riksdagen avslår motion

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 23.

Reservation 21 (SD, KD)

38. Våld mot kvinnor

Riksdagen avslår motion

2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 22.

Reservation 22 (KD)

39. Kriminell djurrättsaktivism

Riksdagen avslår motion

2016/17:3298 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 1.

Extern tillsyn av polisen och Kriminalvården

40. Extern tillsyn av polisen och Kriminalvården

Riksdagen avslår motion

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 23 (M, C, KD)

Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingstjänstgöring

41. Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingstjänstgöring

Riksdagen avslår motion

2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 2.

Placering av häkte

42. Placering av häkte

Riksdagen avslår motion

2016/17:829 av Michael Svensson (M).

Brottskoder och statistik

43. Brottskoder och statistik om gärningsmäns nationalitet

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1653 av Stefan Jakobsson (SD),

2016/17:1938 av Staffan Danielsson (C),

2016/17:2117 av Betty Malmberg (M),

2016/17:2305 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD),

2016/17:2319 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) och

2016/17:2578 av Jan Ericson (M).

Reservation 24 (SD)

44. Kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3237 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4.

45. Statistik om brott mot äldre

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om bättre statistik om brott mot äldre och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3228 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 4.

46. Statistik om angrepp mot blåljuspersonal

Riksdagen avslår motion

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 15.

Reservation 25 (M, SD, C, KD)

Höjning av avgiften till Brottsofferfonden

47. Höjning av avgiften till Brottsofferfonden

Riksdagen avslår motion

2016/17:2849 av Tuve Skånberg (KD).

Kompetens och bemötande

48. Rättsväsendets it-kunskaper

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:897 av Hanna Westerén m.fl. (S) och

2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 26 (KD)

49. Åtgärder mot bedrägeribrott

Riksdagen ställer sig bakom det utskottet anför om åtgärder mot bedrägeribrott och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3235 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 1 och 3.

Reservation 27 (S, MP, V)

50. Arbete mot it-relaterad brottslighet

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 42 och 44.

Reservation 28 (M, C, V)

51. Kunskaper om brott mot personuppgiftslagen

Riksdagen avslår motion

2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 29 (KD)

52. En nationell djurskyddspolis

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:172 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD),

2016/17:1344 av Hanna Wigh (SD) yrkande 2,

2016/17:2452 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3 samt

2016/17:3300 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 30 (SD)

53. Djurskyddspoliser i polisens nya organisation

Riksdagen avslår motion

2016/17:1018 av Sofia Arkelsten (M).

54. Kunskapslyft när det gäller unga brottsoffer

Riksdagen avslår motion

2016/17:1538 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 31 (KD)

55. Återkoppling till målsägande

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3230 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 8 och

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 12.

Reservation 32 (M, C)

56. Polisens svarstider

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5 och

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 11.

Reservation 33 (M, C, L, KD)

57. Särskild utbildning för den som hör eller förhör barn

Riksdagen avslår motion

2016/17:3193 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1.

Reservation 34 (L)

58. Utbildning om våld i samkönade relationer

Riksdagen avslår motion

2016/17:954 av Anders Österberg m.fl. (S) yrkande 2.

59. Förbättrad kunskap om hatbrott

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3146 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39.

Reservation 35 (M)

60. Polisens trafikövervakande arbete

Riksdagen avslår motion

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 20 och 21.

Reservation 36 (M, KD)

61. Kompetens vid utredning av miljöbrottslighet

Riksdagen avslår motion

2016/17:3236 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 6.

Reservation 37 (M, C, L, KD)

62. Kompetens för att utreda narkotikabrott

Riksdagen avslår motion

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 18.

Reservation 38 (M)

63. Kompetens för att spåra och förverka brottvinster

Riksdagen avslår motion

2016/17:356 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M).

64. Ökad specialisering av domstolar

Riksdagen avslår motion

2016/17:1578 av Jan Ericson (M).

65. Nämndemännens kunskaper om sexualbrott

Riksdagen avslår motion

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 14.

Reservation 39 (C)

66. Hbtq-certifiera enheter inom Kriminalvården

Riksdagen avslår motion

2016/17:730 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 6.

Reservation 40 (V)

67. Utredning om vittnesskyddsåtgärder

Riksdagen avslår motion

2016/17:289 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M).

Stockholm den 1 december 2016

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M)*, Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M)*, Arhe Hamednaca (S), Anti Avsan (M)*, Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C)*, Anders Hansson (M)*, Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD)*, Roger Haddad (L)*, Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD)*, Lawen Redar (S) och Runar Filper (SD)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2016/17:1 i de delar som gäller utgiftsområde 4 Rättsväsendet och omkring 190 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2016. De behandlade förslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2016 och de avvikelser från dessa som M, SD, C, L och KD föreslår i sina anslagsmotioner. Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 3.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som summan av de utgifter som hör till utgiftsområdet högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har bestämt utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2016 till 42 466 641 000 kronor (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1, rskr. 2016/17:49). I detta ärende ska justitieutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom ett beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottets beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottets uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot denna bakgrund analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4 i budgetpropositionen. Analysen är tänkt att utgöra ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motioner som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2017. Slutligen behandlas knappt 190 motionsförslag som har väckts under den allmänna motionstiden 2016. Förslagen i dessa motioner rör bl.a. frågor om rättsväsendets myndigheters organisation, prioriteringar i arbetet mot olika slags brott samt kompetens och bemötande.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4

Propositionen

Mål för utgiftsområdet

Huvuddelen av resurserna inom utgiftsområde 4 avser kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. Denna verksamhet syftar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, se till att den som begått brott lagförs, verkställa påföljder och rättsliga anspråk samt ge stöd till dem som drabbats av brott. I övrigt är rättsväsendets verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda och mellan enskilda och det allmänna samt att handlägga olika typer av ärenden.

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet, medan *målet för rättsväsendet* är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättsskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom. Målen är beslutade av riksdagen (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:JuU1, rskr. 1997/98:87).

Resultatindikatorer

För att bedöma om målet för kriminalpolitiken uppfylls används följande indikatorer:

- kvinnors och mäns utsatthet för brott enligt Nationella trygghetsundersökningen
- antalet anmälda brott inom olika brottskategorier
- kvinnors och mäns upplevelse av trygghet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Bedömningen av brottslighetens utveckling kompletteras också med information från olika specialstudier.

När det gäller målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet komplexa begrepp som är svåra att fånga på ett rättvist sätt i enstaka indikatorer. Såväl rättssäkerheten som rättstryggheten bygger på ett välutvecklat och välfungerande rättsväsen. Rättssäkerheten och rättstryggheten belyses således endast indirekt genom de indikatorer som mäter kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendets olika delar. I grunden är också rättssäkerheten och rättstryggheten beroende av att människor har förtroende för rättsväsendet så att de väljer att anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. Eftersom människors förtroende

är en viktig grundpelare för rättsväsendets verksamhet följs även utvecklingen av förtroendet genom följande indikator:

- kvinnors och mäns förtroende för rättsväsendet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en frågeundersökning som genomförs årligen sedan 2006. I undersökningen svarar varje år runt 12 000 slumpmässigt utvalda personer i befolkningen på frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt erfarenheter av och förtroende för rättsväsendet.

Resultatredovisning

Resultatredovisningen i propositionen inleds med en uppföljning av de övergripande målen för kriminalpolitiken och en beskrivning av hur flödet i rättskedjan utvecklats. Därefter följer regeringen mer i detalj upp det senaste årets målpåfyllelse inom respektive verksamhetsområde: brottsförebyggande verksamhet, utredning och lagföring, dömande verksamhet, verkställighet av påföljd samt stöd till brottsutsatta. Även kompetensförsörjningen inom rättsväsendet redovisas. I ett påföljande kapitel i propositionen redovisas regeringens analys och slutsatser.

Enligt NTU har förtroendet för rättsväsendet ökat märkbart sedan mätningarna påbörjades 2006. Efter att ha legat relativt stabilt de senaste åren ökade förtroendet på nytt 2015 då 64 procent uppgav att de har ganska eller mycket stort förtroende för rättsväsendet. Kvinnor har överlag något större förtroende för rättsväsendet än män. Det är också något vanligare att yngre personer har stort förtroende för rättsväsendet än att äldre har det.

När det gäller människors upplevelse av otrygghet visar 2015 års mätningar att otryggheten generellt ligger på en något högre nivå än året innan, men enligt regeringen uppvisar samtliga indikatorer på människors otrygghet en tydligt minskande trend sedan undersökningen påbörjades 2006. Dock finns det enligt regeringen anledning att särskilt uppmärksamma kvinnors otrygghet. År 2015 uppgav exempelvis runt 25 procent av kvinnorna att de känner sig otrygga vid utevistelse en sen kväll i det egna bostadsområdet, att jämföra med 7 procent av männen. Mer än var tionde kvinna upplever otryggheten som så påtaglig att den påverkar livskvaliteten.

Efter en tydlig ökning av antalet anmälda brott mellan 2006 och 2009 stabiliserades nivån därefter kring 1,4 miljoner anmälda brott årligen. Sedan 2014 ökar dock antalet anmälda brott igen, och 2015 uppnåddes den högsta nivån någonsin med drygt 1,5 miljoner anmälda brott.

Bedrägerier är den brottstyp där anmälningarna har ökat mest under senare år, och trenden fortsatte 2015. Sedan 2006 har antalet anmälda bedrägerier, framför allt internetrelaterade sådana, ökat med nästan 240 procent. Även de anmälda skadegörelsebrotten ökade kraftigt i antal 2015 och förklarar tillsammans med bedrägerierna större delen av den totala ökningen av anmälda brott under året.

Antalet anmälda brott är dock inte en tillförlitlig indikator på brottslighetens utveckling. Långt ifrån alla brott som begås anmäls, och anmälningsbenägenheten kan variera över tid och mellan olika brottskategorier. Inom vissa områden påverkas också antalet anmälda brott huvudsakligen av vilka resurser myndigheterna i rättsväsendet lägger på att upptäcka brott, exempelvis genom olika kontroller. Det gäller t.ex. för trafikbrott och narkotikabrott.

NTU är i vissa avseenden en mer relevant källa för att bedöma utvecklingen av sådan brottslighet som drabbar personer och hushåll. Exempelvis tyder utvecklingen när det gäller utsatthet för brott i NTU på att det ökade antalet anmälningar av våldsbrott i första hand beror på att fler brott anmäls och inte på att fler brott begås.

Enligt NTU har andelen brott mot hushåll minskat sedan 2006, vilket anges bero på att de fordonsrelaterade brotten blivit färre. Ungefär 1 procent av hushållen uppger att de utsatts för bostadsinbrott, en siffra som varit stabil sedan mätningarna började.

Det framgår vidare av NTU att utsattheten för brott är ojämnt fördelad över befolkningen. Drygt 1 procent av de tillfrågade i NTU har drabbats av mer än hälften av de brott mot person som rapporterats i undersökningen. Unga vuxna och ensamstående föräldrar, i synnerhet kvinnor, är grupper som är särskilt utsatta för upprepade brott.

Vissa typer av brott ingår inte i NTU, t.ex. den organiserade brottsligheten. Det gäller även bl.a. brott mot företag samt narkotika- och skattebrott. Det går heller inte, vare sig utifrån anmälningsstatistiken eller NTU, att få en bild av den organiserade brottslighetens omfattning. Enligt undersökningar från bl.a. Brottsförebyggande rådet (Brå) och polisen förekommer ett omfattande utnyttjande av välfärds- och förmånssystemen, ofta med företag och falska eller manipulerade intyg som brottsverktyg. Uppgifter tyder också på en ökning av antalet skottskadade personer de senaste åren, och antalet fall av dödligt våld med skjutvapen fortsatte att öka under 2015. Inte sällan har sådana händelser kopplingar till kriminella konflikter.

Generellt uppvisar det dödliga våldet dock ett annat mönster med en nedåtgående trend under de senaste 25 åren. Enligt Brås årliga specialstudie över anmält dödligt våld konstaterades 112 sådana fall 2015. Detta är 25 fler fall än året innan och den högsta nivån på många år men fortfarande inom ramen för normala upp- och nedgångar, anför regeringen.

En viktig del i bedömningen av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar.

Av propositionen framgår att andelen ärenden som redovisas till åklagare av samtliga inkomna ärenden och andelen personupplärade brott av samtliga anmälda brott minskat under senare år. Allt färre av de ärenden som hanteras av rättsväsendet går således vidare i rättskedjan. År 2015 låg andelen personupplärade brott på den lägsta nivån sedan 1999. Att andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare har minskat på ett liknande sätt tyder på att minskningarna kan härledas redan till detta led, anför regeringen.

Det framgår vidare av propositionen att antalet lagföringsbeslut har minskat tydligt under de senaste åren. År 2015 fattades nästan 25 procent färre lagföringsbeslut jämfört med 2009. Utvecklingen återspeglas även i antalet sakprövade brottmål i tingsrätt respektive antalet fällande domslut i sådana mål. Efter att ha ökat tydligt mellan 2006 och 2010 har dessa minskat de senaste åren. År 2015 var exempelvis antalet domslut i tingsrätt 20 procent färre jämfört med 2010.

Antalet domslut med huvudpåföljden fängelse har enligt redovisningen minskat kontinuerligt sedan 2006. År 2015 dömdes ca 27 procent färre personer till fängelse jämfört med 2006. Den totala straffmassan, dvs. den totalt utdömda fängelsetiden under ett kalenderår, har också minskat i ungefär samma storleksordning under denna period. Efter en mindre ökning 2014 minskade straffmassan åter 2015 samtidigt som utvecklingen med allt färre personer intagna i anstalt också fortsatte under året.

När det gäller återfall i brott noterar regeringen en positiv trend över tid. För drygt tio år sedan återföll 54 procent av dem som frigavs från fängelse inom ett år, jämfört med 45 procent av dem som frigavs 2013. Det visar den senaste statistiken. Särskilt tydlig är minskningen bland dem som dömts till ett fängelsestraff på över sex månader. För dem finns det också bättre förutsättningar för Kriminalvården att bedriva ett mer utvecklat återfallsförebyggande arbete. Bland dessa återföll 52 procent av dem som frigavs 2003 inom ett år, vilket kontinuerligt har minskat till 37 procent 2013.

Regeringen gör i sin analys bedömningen att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet delvis har uppnåtts. Regeringen pekar på att tryggheten i samhället ökat tydligt de senaste tio åren och att utsattheten för brott sammantaget har minskat något. Förtroendet för rättsväsendet fortsätter också att ligga på en hög nivå. Regeringen ser dock allvarligt på att otryggheten är särskilt utbredd i socialt utsatta områden och att kvinnor är mer otrygga än män. Regeringen avser därför att återkomma med initiativ på dessa områden.

Regeringen konstaterar vidare att rättsväsendets resultat i flera avseenden inte har förbättrats trots betydande resursförstärkningar. Exempelvis klaras inte fler brott upp i dag än för tio år sedan och antalet ärenden redovisade till åklagare har minskat tydligt de senaste åren. Denna utveckling bör dock enligt regeringen ses mot bakgrund av att det finns tecken på att brottsligheten har blivit alltmer komplex. Viss brottslighet tycks också ha blivit mer tidskrävande att hantera på grund av omvärldsförändringar som it-utvecklingen, ökad migration och internationalisering. Detta kommer bl.a. till uttryck i förekomsten av stora mål vid landets domstolar som upptar omfattande resurser, en ökad användning av tolkar och längre huvudförhandlingstider för brottmål i domstol.

Avslutningsvis anför regeringen att även om det finns trender som över tid har försvårat rättsväsendets arbete ser regeringen allvarligt på att rättsväsendets resultat, trots resursförstärkningar, i flera viktiga avseenden uppvisar en tydlig tillbakagång de senaste åren.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterade i samband med behandlingen av fjolårets budgetproposition att den resultatredovisning som presenterades var utformad på ett pedagogiskt och tydligt sätt (2015/16:JuU1 s. 21). Enligt utskottets uppfattning gäller detta även årets resultatredovisning. Utskottet ges därmed goda möjligheter både att bedöma resultaten och att följa resultatutvecklingen över tid.

Som regeringen anför uppvisar samtliga indikatorer på människors otrygghet tydligt minskande trender sedan undersökningen påbörjades 2006, även om 2015 års mätningar visar att otryggheten generellt ligger på en något högre nivå än året innan. Det är emellertid oroande att otryggheten är särskilt utbredd i socialt utsatta områden och att kvinnor är mer otrygga än män. Utskottet ser därför positivt på att regeringen avser att återkomma med initiativ på dessa områden.

När det sedan gäller förtroendet för rättsväsendet har detta de senaste åren legat relativt stabilt på en klart högre nivå än när de nationella trygghetsundersökningarna inleddes 2006. För 2015 kan dessutom ett ökat förtroende noteras, vilket är glädjande. Utskottet vill dock understryka vikten av att rättsväsendet fortsätter att utveckla sitt arbete, så att det höga förtroendet kan upprätthållas.

Utskottet uttryckte i fjolårets budgetbetänkande oro för det faktum att andelen och antalet brott som klaras upp av rättsväsendet genom att en gärningsman knyts till brotten (s.k. personuppläkning) minskat under 2014.

Regeringen redovisar i årets budgetproposition (s. 19) att andelen personuppläklarade brott 2015 minskat ytterligare och låg på den lägsta nivån sedan 1999. Att andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare har minskat på ett liknande sätt tyder på att minskningarna kan härledas redan till detta led, anför regeringen. Antalet personuppläklarade brott ökade med ca 1,5 procent, vilket enligt regeringen beror på att ett antal stora bedrägeriärenden med många registrerade brott och brottsmisstankar klarades upp under året. Regeringen konstaterar (s. 41) vidare att utvecklingen på området utredning och lagföring varit negativ i flera år och att resultaten för 2015 i flera avseenden förstärker denna utveckling.

I detta sammanhang pekar regeringen på att 2015 var det första året med den nya Polismyndigheten och att myndigheten haft en ansträngd arbetssituation på grund av det stora inflödet av asylsökande hösten 2015.

Utskottet konstaterar vidare att Brå nyligen överlämnat rapporten Rättsväsendets förutsättningar att personupplära brott–Förändringar sedan 2006 (Rapport 2016:23). Enligt den har man inte identifierat någon enstaka faktor som helt kan förklara resultatutvecklingen när det gäller utredning och lagföring. Däremot framkommer det att det finns faktorer som haft en viss påvisbar påverkan och ytterligare faktorer som torde ha försvårat arbetet med att klara upp brott, men vars effekt inte direkt kunnat mätas. Det rör sig i stor utsträckning om faktorer som är specifika för enskilda brottstyper, men även om mer övergripande faktorer. Sammanfattningsvis råder det enligt rapporten

fortfarande osäkerhet kring vad som ligger bakom variationerna i personupplärning under perioden, men sammantaget finns ett antal faktorer som tillsammans bör ge en bättre bild av varför resultatutvecklingen inte utvecklats på ett mer positivt sätt sedan 2006. Brå lyfter bl.a. fram att omorganisationen av polisen bör ha påverkat arbetet.

Även om utskottet har förståelse för att såväl omorganisationen av polisen som det stora inflödet av asylsökande förra hösten påverkat resultatet för 2015 gör utskottet i likhet med regeringen bedömningen att det är angeläget att Polismyndigheten prioriterar brottsutredning så att fler brott kan klaras upp.

När det gäller rättsväsendets resultat på ett övergripande plan ser utskottet, även med beaktande av att det finns trender som över tid har försvårat arbetet, i likhet med regeringen allvarligt på att rättsväsendets resultat, trots resursförstärkningar i flera viktiga avseenden, uppvisar en tydlig tillbakagång under de senaste åren. Utskottet förväntar sig att myndigheterna ytterligare förstärker och utvecklar sina insatser på området.

Sammanfattningsvis delar utskottet regeringens uppfattning att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet endast delvis har uppnåtts.

Anslag inom utgiftsområde 4

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet i enlighet med regeringens förslag och bemyndigar regeringen att under 2017 för anslaget 1:18 från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden till ett visst belopp. Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag till anslagsfördelning avslås.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M, SD, C, L, KD), 2 (M), 3 (SD), 4 (C), 5 (L) och 6 (KD).

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens budgetförslag och de motioner som har väckts med anledning av budgetpropositionen och som avser anslagsfördelningen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Det gäller följande motioner: 2016/17:3310 av Beatrice Ask m.fl. (M), 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD), 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C), 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) och 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD). I motionerna föreslås ändringar inom ett flertal anslag enligt vad som närmare beskrivs nedan.

Vidare behandlar utskottet ytterligare några motionsyrkanden som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2017.

1:1 Polismyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:1 Polismyndigheten för 2017 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2016 är anslagsändringen i regeringens höstbudget medräknad (prop. 2016/17:2, bet. 2016/17:FiU11).

Anslag till Polismyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
21 839 037	21 922 144	+1 085 000	+1 403 000	+479 000	+795 000	+494 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 21 922 144 000 kronor för 2017 till anslaget 1:1 Polismyndigheten.

Anslaget får användas för utgifter för Polismyndighetens verksamhet. Anslaget får också användas för avvecklingsutgifter som kan uppstå till följd av den genomförda ombildningen av Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium. Därutöver får anslaget användas för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet).

För 2016 uppgår anslaget till drygt 21,8 miljarder kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 415 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 21,1 miljarder kronor¹.

Regeringen föreslår en ökning av anslaget med 100 miljoner kronor 2017. Av dessa avser 25 miljoner kronor en satsning för att motverka illegal cabotageverksamhet.

Regeringen föreslår vidare att anslaget höjs med 10,7 miljoner kronor fr.o.m. 2017 för att utveckla arbetet med flygande inspektioner av nyttofordon. Det ska finansieras genom att anslagen 1:12 Transportstyrelsen, 1:3 Trafikverket, 1:9 Statens väg- och transportforskningsinstitut och 1:13 Trafikanalys inom utgiftsområde 22 Kommunikationer minskar. Regeringen föreslår utöver detta ett antal överföringar från anslaget, bl.a. för att finansiera studiemedel för studenter på polisutbildningen, ett ökat ansvar för Kriminalvården att transportera frihetsberövade och en stärkt tillsyn av polisen och Kriminalvården (se prop. s. 52–53).

Motionerna

I motion 2016/17:3310 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 1 085 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. användas till att utbilda och anställa minst 2 000 nya poliser i syfte att i huvudsak förstärka

¹ Justitiedepartementet har informerat om att enligt den utgiftsprognos som Polismyndigheten överlämnade till departementet i oktober 2016 beräknas utgifterna för 2016 uppgå till drygt 21,7 miljarder kronor.

brottsbekämpningen och öka tryggheten i särskilt brottsbelastade områden samt i glesbefolkade delar av landet. Anslagsökningen ska även användas till att anställa fler civila inom Polismyndigheten. Vidare ska detta tillskott användas till att köpa in bättre utrustning, främst till poliser i yttre tjänst, utöka utrymmet för att höja polisernas löner, öka polisens förmåga att klara upp moderna mängdbrott på internet samt förstärka Nationella insatsstyrkan. I yrkande 2 i motionen begärs ett tillkännagivande om en satsning på 2 000 nya poliser och i yrkande 3 om att fler civilanställda ska anställas inom Polismyndigheten. I yrkande 4 föreslås ett utrustningslyft för att säkerställa att polisen är rätt utrustad för sina olika uppdrag samt för att förbättra arbetsmiljön och säkerheten. Poliser i yttre tjänst ska prioriteras. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om utökad utrymme för att höja polisernas löner. I yrkande 6 begärs en resursförstärkning av polisens förmåga och kapacitet att utreda och klara upp moderna mängdbrott på internet. Slutligen begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om att Nationella insatsstyrkan ska förstärkas så att den har förmåga att agera på flera platser samtidigt. Ett yrkande med samma innebörd som det sistnämnda framförs även i motion 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 7. Liknande yrkanden om att utbilda och anställa minst 2 000 nya poliser samt anställa fler civilanställda framförs dels i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 1 och 7, dels i motion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 1 och 2. I den sistnämnda motionen föreslås också ett utrustningslyft, ett ökat utrymme för att höja polisernas löner samt ökade resurser för att utreda och klara upp mängdbrott på internet (yrkandena 4, 5 och 43).

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 1 403 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta tillskott ska 650 miljoner kronor användas för att förbättra arbetsvillkoren, framför allt för poliser i yttre tjänst. 278 miljoner kronor ska användas för att uppfylla myndighetens budgetyrkande. Vidare anslås 300 miljoner kronor för att öka antalet civilanställda och 20 miljoner kronor för att återinföra beredskapspolisen. 25 miljoner kronor avsätts för att förstärka vittneskyddsverksamheten. Dessutom anslås 50 miljoner kronor för att öka Nationella insatsstyrkans kapacitet att verka på flera platser samtidigt. Slutligen anslås 80 miljoner kronor för inköp av bättre förstärkningsvapen. Yrkanden om att anställa fler civilanställda och utbilda fler poliser framställs även i motion 2016/17:1769 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4. I motion 2016/17:2302 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) föreslås att beredskapspolisen återinförs.

I motion 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 479 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att utbilda 2 000 nya poliser, anställa fler civilanställda och förbättra arbetsvillkoren. Vidare ska anslagsökningen göra det möjligt att återinrätta en polisreserv och förstärka utredningsverksamheten, särskild avseende vardagsbrott. Slutligen ska tillskottet finansiera arbetet mot sexuella

ofredanden i offentliga miljöer och en utbildningsverksamhet om att motverka hederskultur. Yrkanden om att inrätta en nationell polisreserv, anställa ytterligare 2 000 poliser, öka påslagen till polisens utredningsverksamhet, motverka sexuella ofredanden i det offentliga rummet samt satsa på utbildning för att motverka brottslighet i hederns namn finns även i motion 2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 2, 3, 5, 12 och 18 i denna del.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 775 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta tillskott ska 50 miljoner kronor användas 2017 för att möjliggöra en förstärkning med 2 500 poliser till 2020 års utgång. 262 miljoner kronor ska användas för att anställa mer personal och upphandla tjänster för att renodla arbetsuppgifter och avlasta polisen. Vidare ska 50 miljoner kronor användas för en särskild lönesatsning på poliser i yttre tjänst samt 338 miljoner kronor för att öka antalet civilanställda. Motionärerna vill återinföra beredskapspolisen och anslår 50 miljoner kronor för detta ändamål. Dessutom anslås 10 miljoner kronor för att förkorta handläggningstiderna för vapenlicensärenden samt 10 miljoner kronor för snabbare handläggning av passärenden. Yrkanden med samma innebörd som dem som beskrivits ovan framförs även i motion 2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1–3 och 5–9. Slutligen öronmärks i motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) 5 miljoner kronor för att förstärka myndighetens bidrag till arbetet mot radikaliserings och våldsbejakande extremism. Under ärendets beredning i justitieutskottet har Liberalerna korrigerat sitt yrkande i denna del till 795 miljoner kronor. Liberalerna har därvid anfört att anslaget bör höjas med ytterligare 20 miljoner kronor utöver de satsningar som nämns i motionen. Detta tillskott ska användas till forensiska analyser vid Nationellt forensiskt centrum. Anslag 1:8 Rättsmedicinalverket föreslås minskas med motsvarande belopp.

I motion 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 494 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen ska bl.a. användas till att anställa 2 000 fler poliser och 500 civilanställda. Motionärerna föreslår att Nationella insatsstyrkan utökas med ca 100 poliser. Tillskottet ska även finansiera satsningar på höjda löner och förbättrad arbetsmiljö samt till att inrätta en s.k. Forced Marriage Unit inom Polismyndigheten för att arbeta mot tvångsäktenskap. Yrkanden om höjda polislöner och förbättrade arbetsvillkor, liksom om att fördubbla insatsstyrkans förmåga återfinns även i motion 2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 8. Där begärs i yrkande 15 också ett tillkännagivande om att inrätta en s.k. Forced Marriage Unit. I motion 2016/17:3383 av Andreas Carlson m.fl. (KD) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att stärka resurserna till polisen så att alla ska känna sig trygga i sina bostadsområden. I motion 2016/17:2554 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 framhålls behovet av ökade resurser till utredning och lagföring av miljöbrott.

1:2 Säkerhetspolisen

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:2 Säkerhetspolisen för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhetspolisen

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
1 201 364	1 291 510	±0	+110 000	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 291 510 000 kronor för 2017 till anslaget 1:2 Säkerhetspolisen.

Anslaget får användas för Säkerhetspolisens förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 1,2 miljarder kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 18 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 1,2 miljarder kronor.

Regeringen ser ett behov av att ge Säkerhetspolisen möjlighet att intensifiera arbetet mot terrorism och stärka skyddet av vitala samhällsfunktioner samt att motverka främmande makts underrättelseverksamhet. Anslaget höjs därför med 80 miljoner kronor 2017. För att finansiera en stärkt tillsyn av Säkerhetspolisens verksamhet höjs anslaget med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:1 Polismyndigheten minskas med motsvarande belopp.

Motionerna

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen ökas med 110 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen ska användas för att möjliggöra mer personal, ett effektivare informationsutbyte mellan FRA (Försvarets radioanstalt) och Must (den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten) samt ökade resurser till personskyddet.

1:3 Åklagarmyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Åklagarmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
1 450 500	1 473 459	+5 000	+150 000	+3 346	+4 558	+15 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 473 459 000 kronor för 2017 till anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten.

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till knappt 1,5 miljarder kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om knappt 47 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 1,4 miljarder kronor.

Från och med 2017 minskas anslaget med 1 miljon kronor som tillförs utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6:3 Datainspektionen, som förstärkning för de uppgifter Datainspektionen får till följd av EU:s dataskyddsförordning. Vidare minskas anslaget fr.o.m. 2017 med 3 miljoner kronor för att finansiera utvecklingen av statistik för bättre uppföljning och styrning av rättsväsendet. Anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet höjs med motsvarande belopp. Anslaget minskas med 346 000 kronor fr.o.m. 2017 för att bidra till finansieringen av en nationell digital infrastruktur.

Motionerna

I motion 2016/17:3310 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten höjs med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I yrkande 8 i motionen anförs att det är viktigt att den internationella åklagarkammaren har rätt resurser, exempelvis tillräckligt med specialutbildade poliser som kan bistå i utredningarna. Enligt motionärerna finns det för få poliser som utreder krigsförbrytelser. Kapaciteten ska vara tillräcklig och behovet ska tillgodoses för att kunna utreda terror- och krigsbrott som begåtts utomlands. För detta ändamål anslås 5 miljoner kronor till Åklagarmyndigheten.

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten höjs med 150 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Beloppet är en generell resursförstärkning i syfte att öka antalet anställda i personalen och därigenom förkorta ledtiderna inom rättsprocessen.

I motion 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 3 346 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Av dessa ska 3 miljoner kronor finansiera en utbildningsverksamhet inom domstolsväsendet för att motverka hederskultur. Ett yrkande med samma innebörd finns i motion 2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 18 i denna del.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 4 558 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. De ökade resurserna ska bl.a. förstärka kapaciteten vid rixsenheten för säkerhetsmål.

I motion 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten höjs med 15 miljoner kronor i

förhållande till regeringens förslag. Syftet är bl.a. att förbättra Åklagarmyndighetens möjligheter att utreda terroristbrott.

1:4 Ekobrottsmyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ekobrottsmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
636 098	648 449	±0	+38 000	±0	-1 291	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 648 449 000 kronor för 2017 till anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsuppgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 636 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om knappt 11 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 632 miljoner kronor.

Ekobrottsmyndigheten tillförs 10 miljoner kronor 2017 för att i samverkan med Skatteverket förstärka och intensifiera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandraganden. Anslaget minskas med 88 000 kronor fr.o.m. 2017 för att bidra till finansieringen av en nationell digital infrastruktur.

Motionerna

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten höjs med 38 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta belopp avsätts 11 miljoner kronor för att uppfylla myndighetens budgetyrkande. Resterande belopp avser satsningar på it och förstärkningar av åklagarfunktionen i omfattande och komplicerade ärenden.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten minskas med 1 291 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen görs genom att den pris- och löneomräkning som regeringen föreslår justeras ned.

1:5 Sveriges Domstolar

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:5 Sveriges Domstolar för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Sveriges Domstolar*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
5 415 185	5 519 637	±0	+168 000	+6 218	-16 182	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 5 519 637 000 kronor för 2017 till anslaget 1:5 Sveriges Domstolar.

Anslaget får användas för utgifter för de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rättshjälpsmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notarienämndens samt Domstolsverkets verksamhet. Vidare får anslaget användas för utgifter för den regionala avdelningen vid den enhetliga patentdomstolen. Anslaget får även användas för utgifter i samband med avvecklingen av Patentbesvärssen, Marknadsdomstolen och Statens va-nämnd.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 5,4 miljarder kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 157 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 5,4 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att 2 miljoner kronor förs till anslaget under 2017 från anslaget 2:3 Grundläggande betalningstjänster inom utgiftsområde 22 för att finansiera domstolarnas ökade kostnader till följd av lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät som trädde i kraft den 1 juli 2016.

Anslaget minskas med 3 218 000 kronor fr.o.m. 2017 för att bidra till finansieringen av en nationell digital infrastruktur. Utöver detta föreslås ett antal överföringar från anslaget i enlighet med vad som närmare framgår av propositionen (s. 57).

Motionerna

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar höjs med 168 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen ska användas till att installera permanenta säkerhetskontroller med larmbågar, inklusive drift och personal, vid samtliga domstolar. Yrkanden om permanenta säkerhetskontroller och utökad säkerhetspersonal vid domstolarna framförs även i motion 2016/17:2284 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) yrkandena 1 och 2.

I motion 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar höjs med 6 218 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Av dessa ska 3 miljoner kronor finansiera en utbildningsverksamhet inom domstolväsendet för att motverka hederskultur. Ett yrkande med samma innebörd finns i motion 2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 18 i denna del.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar minskas med 16 182 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

1:6 Kriminalvården

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:6 Kriminalvården för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Kriminalvården

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
8 120 000	8 346 747	±0	+500 000	+1 514	-21 754	+10 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 8 346 747 000 kronor för 2017 till anslaget 1:6 Kriminalvården.

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för utgifter för övervakningsnämnderna, övervakare, biträdande övervakare, förtroendemän och statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 8,1 miljarder kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om knappt 103 miljoner. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 8,1 miljarder kronor.

Regeringen avser att lämna förslag om att Kriminalvården i större utsträckning ska utföra transporter av frihetsberövade, vilket annars skulle ha utförts av Polismyndigheten. Detta leder till att Kriminalvården får ökade kostnader. Anslaget föreslås höjas med 35 miljoner kronor fr.o.m. 2017 till följd av detta.

Anslaget 1:1 Polismyndigheten minskas med motsvarande belopp.

För att finansiera en stärkt tillsyn av Kriminalvårdens verksamhet höjs anslaget med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:1 Polismyndigheten minskas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 10 miljoner kronor för att finansiera arbetet med en ny namnlag. Vidare minskas anslaget med 31,5 miljoner kronor för att finansiera ett antal förslag i enlighet med vad som närmare framgår av propositionen (s. 59).

Motionerna

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 500 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska finansiera den ökade beläggning som blir en följd av de kraftigt skärpta straff som motionärerna föreslår.

I motion 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 1 514 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården minskas med 21 754 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

1:7 Brottsförebyggande rådet

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsförebyggande rådet

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
98 281	111 476	±0	+10 000	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 111 476 000 kronor för 2017 till anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet.

Anslaget får användas för Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 98 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om knappt 3 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 100 miljoner kronor.

För att utveckla statistik för bättre uppföljning och styrning av rättsväsendet föreslås att Brottsförebyggande rådets anslag höjs med 12 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslagen 1:1 Polismyndigheten, 1:3 Åklagarmyndigheten, 1:5 Sveriges Domstolar och 1:6 Kriminalvården minskas med 3 miljoner kronor vardera.

Motionen

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet höjs med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas för utökad invandrarrelaterad brottsstatistik.

1:8 Rättsmedicinalverket

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket för 2017 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2016 är anslagsändringen i regeringens höstbudget medräknad (prop. 2016/17:2, bet. 2016/17:FiU11).

Anslag till Rättsmedicinalverket*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
405 112	418 012	±0	±0	±0	+ 7 709	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 418 012 000 kronor för 2017 till anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket.

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 405 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 20 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 398 miljoner kronor.

Från och med 2017 ökas anslaget med 6 miljoner kronor för att finansiera Rättsmedicinalverkets ökade kostnader för att genomföra medicinska åldersbedömningar. Anslaget minskas med 96 000 kronor fr.o.m. 2017 för att bidra till finansieringen av en nationell digital infrastruktur.

Motionen

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket ökas med 27 709 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. användas för att bygga upp tillräcklig teknisk kapacitet för att genomföra åldersbedömningar såväl i brottmål som inom ramen för asylprocessen. Under ärendets beredning i justitieutskottet har Liberalerna korrigerat sitt yrkande i denna del till 7 709 000 kr. Anslag 1:1 Polismyndigheten föreslås höjas med motsvarande belopp.

1:9 Gentekniknämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:9 Gentekniknämnden för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Gentekniknämnden*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
5 359	5 444	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 5 444 000 kronor för 2017 till anslaget 1:9 Gentekniknämnden.

Anslaget får användas för Gentekniknämndens förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till knappt 5,4 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 300 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 5,3 miljoner kronor.

1:10 Brottsoffermyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsoffermyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
40 011	40 561	±0	+10 000	±0	±0	+20 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 40 561 000 kronor för 2017 till anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten.

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 40 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om knappt 2,4 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 41 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten höjs med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag som ett riktat anslag för att stödja Brottsofferjourens olika avdelningar i landet.

I motion 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten höjs med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att stärka brottsofferjourenas arbete.

1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott för 2016 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ersättning för skador på grund av brott

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
121 935	121 943	±0	+115 000	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 121 943 000 kronor för 2017 till anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.

Anslaget får användas för utgifter för ersättningar för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (2014:322).

För 2016 uppgår anslaget till knappt 122 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 24,7 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 113 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott höjs med 115 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag för att finansiera att staten ska ta sitt ansvar för att betala ut skadestånd som har dömts ut och för att ersättningsbeloppen ska höjas. Anslagsökningen ska även bekosta en undersökning av hur stora skadestånd som dömts ut vid straffrättsliga förfaranden i landet.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. för 2017 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2016 är anslagsändringen i regeringens höstbudget medräknad (prop. 2016/17:2, bet. 2016/17:FiU11).

Anslag till Rättsliga biträden m.m.

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
2 708 657	2 338 657	-34 000	+163 000	±0	+4 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 338 657 000 kronor för 2017 till anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Anslaget får även användas för utgifter för medlare enligt 6 kap. 18 a § och 21 kap. 13 § andra stycket föräldrabalken samt rättegångsbiträde enligt 20 kap. 2 b § föräldrabalken. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av någon annan myndighet.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 2,7 miljarder kronor. Vid ingången av 2016 hade en anslagskredit om drygt 230 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2016 är knappt 2,7 miljarder kronor.

Motionerna

I motion 2016/17:3310 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. minskas med 34 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

I motion 2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:12 Rättsliga biträden höjs med 163 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag för att täcka det underskott som uppkommit.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:12 Rättsliga biträden höjs med 4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag för att förstärka barn och ungas rättigheter vid tvångsomhändertaganden enligt LVU (lagen [1990:52] med särskilda bestämmelser om vård av unga).

1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. för 2017 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2016 är anslagsändringen i regeringens höstbudget medräknad (prop. 2016/17:2, bet. 2016/17:FiU11).

Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
82 981	39 984	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 39 984 000 kronor för 2017 till anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar samt för utgifter för ersättning till vissa ombuds- och rättegångskostnader. Anslaget får även användas för utgifter i samband med statens skadeståndsansvar om den enhetliga patentdomstolen överträder EU-rätten.

För 2016 uppgår anslaget till knappt 83 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 hade en anslagskredit om knappt 8 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 76 miljoner kronor.

1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:14 för avgifter till vissa internationella sammanslutningar för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
21 374	22 174	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 22 174 000 kronor för 2017 till anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.

Anslaget får användas för att betala årsavgifter till Haagkonferensen för internationell privaträtt, Internationella institutet i Rom för harmonisering av privaträtten (Unidroit), Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, Bernunionen (Wipo=World Intellectual Property Organization), till Interpol och Schengens informationssystem samt till kostnader för förberedelsearbete och medlemsavgifter för den enhetliga patentdomstolen. Vidare får bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt internationellt samarbete och forskning med anslutning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

För 2016 uppgår anslaget till knappt 21,4 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 8 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 16 miljoner kronor. Anslaget föreslås öka med 800 000 kronor från 2017 för att finansiera medlemsavgiften till den enhetliga patentdomstolen.

1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
22 157	47 157	±0	±0	+25 000	+40 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 47 157 000 kronor för 2017 till anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.

Anslaget får användas för utgifter i syfte att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet (Brå) belastar anslaget med vissa egna kostnader direkt kopplade till denna verksamhet.

För 2016 uppgår anslaget till knappt 22,2 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om 1 miljon kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 21,8 miljoner kronor.

Regeringen ser ett behov av att fortsätta att utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet. I budgetpropositionen för 2016 föreslog regeringen att en nationell stöd- och samordningsfunktion skulle upprättas hos Brå för detta syfte. Det saknas dock en regional aktör som kan vara en länk mellan nationell och lokal nivå, stimulera genomförandet av befintlig kunskap på lokal nivå och stödja ett långsiktigt utvecklingsarbete på området. I linje med regeringens ambition föreslås att länsstyrelserna får i uppdrag att inrätta regionala brottsförebyggande samordnare. Anslaget ökas därmed med 25 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:6 Kriminalvården minskas med motsvarande belopp.

Motionerna

I motion 2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete höjs med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag till följd av en satsning på civilsamhället och ökad trygghet. Resurserna inom anslaget föreslås i högre grad få disponeras av kommuner för deras brottsförebyggande arbete och i lägre grad styras av Brå.

I motion 2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete ökas med 40 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna avvisar regeringens förslag om 25 miljoner kronor för att bygga upp regionala samordnare vid länsstyrelserna och vill i stället öka stödet till lokalt brottsförebyggande arbete i kommunerna med 30 miljoner kronor. Ytterligare 35 miljoner öronmärks för lokala insatser mot våldsbejakande extremism.

1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
18 714	17 966	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 17 966 000 kronor för 2017 till anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 18,7 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 2,5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 16,4 miljoner kronor.

Från och med 2017 minskas anslaget med 1 miljon kronor som tillförs utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6:3 Datainspektionen, som förstärkning till Datainspektionens tillkommande uppgifter till följd av EU:s dataskyddsförordning.

1:17 Domarnämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:17 Domarnämnden för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Domarnämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
7 942	9 321	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 9 321 000 kronor för 2017 till anslaget 1:17 Domarnämnden.

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter.

För 2016 uppgår anslaget till drygt 7,9 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 hade en anslagskredit om 151 000 kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 7,9 miljoner kronor.

Det ökade antalet ärenden om anställning av domare till migrationsdomstolarna medför ökade kostnader för Domarnämnden. Regeringen föreslår därför att 1,3 miljoner kronor tillförs anslaget under 2017. Anslaget 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål under utgiftsområde 8 minskas med samma belopp.

1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet för 2017 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2016	Prop. 2017	M	SD	C	L	KD
85 000	92 000	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 92 miljoner kronor för 2017 till anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 140 miljoner kronor under perioden 2018–2022.

Anslaget får användas för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för fonden för inre säkerhet, samt för administration av fonden.

För 2016 uppgår anslaget till 85 miljoner kronor. Vid ingången av 2016 fanns ett anslagssparande om drygt 15,5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2016 är drygt 5,9 miljoner.

Fonden för inre säkerhet är en del av flera EU-fonder som är kopplade till EU:s fleråriga budgettram som sträcker sig fr.o.m. 2014 t.o.m. 2020. Sverige har tilldelats ca 300 miljoner kronor från EU-budgeten för projekt inom ramen för fondens ändamål. Verksamheten ska bedrivas utifrån ett nationellt program som delvis omfattar fleråriga projekt. Åtaganden medför således utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2017 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 140 miljoner kronor under perioden 2018–2022.

Kommunala insatser mot våldsbejakande terror (förslag till nytt anslag 99:1)

I motion 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att staten förstärker sitt stöd till kommunala insatser mot våldsbejakande terror. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 30 miljoner kronor för 2017.

Beredskapspolis (förslag till nytt anslag 99:2)

I motion 2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att beredskapspolisen återinförs. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 40 miljoner kronor för 2017. Ett likalydande yrkande framförs i motion 2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 12.

Utskottets ställningstagande

Den svenska samhällsmodellen bidrar till välbefinnande och utveckling. Effektiva och rättvisa välfärdssystem möjliggör ett högt arbetskraftsdeltagande, skapar

trygghet och jämnar ut skillnader i levnadsvillkor. Under de gångna två åren har också en rad viktiga reformer genomförts som redan ger resultat på dessa områden. Trots den positiva utvecklingen kvarstår dock samhällsproblem som måste bekämpas. Regeringens föreslagna budget, som bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet, står för en annan inriktning på politiken än den som fördes av den förra regeringen och kommer enligt utskottets uppfattning att skapa förutsättningar för detta samt bidra till en fortsatt positiv utveckling.

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet.

Sverige är på många sätt ett tryggt land att leva i, men ojämlikheten har ökat över tid. Det finns bostadsområden som i allt större utsträckning kommit att påverkas av brottslighet och otrygghet. Utskottet ser därför positivt på att regeringen aviserat en särskild satsning på ökad polisnärvaro i socialt utsatta områden samt en översyn av lagstiftningen gällande attacker mot blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner.

För att skapa ett tryggt samhälle krävs såväl möjligheter till arbete och en aktiv och inkluderande välfärdspolitik som ett strategiskt och målmedvetet brottsförebyggande arbete. Den särskilda satsning på det brottsförebyggande arbetet som regeringen genomför, med utökade resurser, en nationell samordnare och ett samlat program som spänner över flera politikområden, välkomnas av utskottet. Utskottet delar också regeringens uppfattning att det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp.

En central del av det brottsförebyggande arbetet är att förebygga återfall. Utskottet instämmer i att ett väl fungerande arbete med utslussning är mycket angeläget för att förhindra återfall. I detta sammanhang är samverkan mellan olika samhällssektorer av stor betydelse. Utskottet ser därför positivt på att regeringen gett en utredare i uppdrag att lämna förslag på en modell för lokal samverkan för att förebygga återfall i brott, s.k. inlussgrupper.

Pågående väpnade konflikter har medfört att miljontals människor är på flykt. Under det senaste året har Sverige tagit emot ett mycket stort antal asylsökande. Det har inneburit en utmaning för samhället och en ökad arbetsbelastning för vissa delar av rättsväsendet, i synnerhet polisen, t.ex. när det gäller gränskontroll och ordningsstörningar kring och angrepp på asylboenden. Eftersom fler personer har sökt asyl i Sverige kan också fler personer antas få avslag på sina asylansökningar. På sikt kommer myndigheten därför som regeringen anför att behöva avsätta mer resurser till inre utlänningskontroller och verkställigheter. Till detta kommer att migrationen till EU fortsätter att vara hög, och höga krav kommer därför att ställas på gränspolisens verksamhet, t.ex. verkställighet av av- och utvisningsbeslut samt arbete vid gränskontroll. Utskottet delar uppfattningen att Sverige behöver ha en bra gränspolisär kompetens både för att utföra verksamhet nationellt och för att bidra i gemensamma EU-operationer.

Det stora antalet asylsökande som kommit till Sverige kommer att innebära avsevärda utmaningar även för migrationsdomstolarna. Utskottet har nyligen behandlat en proposition om utökade möjligheter för migrationsdomstolarna att överlämna mål till andra domstolar (prop. 2016/17:27, bet. 2016/17:JuU7). Enligt utskottets uppfattning innebär förslaget att migrationsdomstolarnas förutsättningar att hålla handläggningstiderna på en rimlig nivå i migrationsmål och övriga mål förbättras, även när antalet mål ökar kraftigt.

Regeringen pekar på att Polismyndighetens huvuduppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. För att åstadkomma detta krävs enligt regeringen en lokalt förankrad och närvarande polis där arbetet bedrivs målinriktat med högt ställda krav på effektivitet och kvalitet. För att ge Polismyndigheten möjlighet att öka sina personella resurser föreslår regeringen att medel tillförs myndigheten de kommande åren. Regeringen följer myndighetens resursbehov och kommer vid behov att återkomma i frågan, vilket är positivt. Som regeringen anför måste såväl det brottsförebyggande arbetet som utredningar om begångna brott förbättras.

Fler poliser behöver utbildas för att kunna möta Polismyndighetens behov av ett ökat antal poliser i verksamheten, samtidigt som det finns behov av att anställa fler med annan kompetens än den polisiära. Polismyndigheten behöver även bli bättre på att attrahera kvinnor och personer med utländsk bakgrund till polisyrket. Jämställdhet och mångfald inom myndigheten utgör en viktig del av Polismyndighetens samlade förmåga att fullgöra sitt uppdrag och regeringen följer noga utvecklingen i detta avseende. Att andelen kvinnor ska öka bland poliserna inom myndigheten är också ett av regeringens jämställdhetsmål på rättsväsendets område.

Det finns också ett behov av att frigöra mer polisiära resurser till sådana uppgifter som kräver polisiär kompetens. För att bidra till den utvecklingen arbetar regeringen med frågan om att renodla polisverksamheten, vilket välkomnas av utskottet.

Som regeringen anför är det verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av såväl de anställdas kompetenser som antalet anställda inom myndigheten.

Det är positivt att arbetet med att förebygga och motverka våld och andra övergrepp mot kvinnor och barn, inklusive hedersrelaterat våld, är högt prioriterat av regeringen, och att detta även omfattar hbtq-personers utsatthet.

Utskottet anser att det är värdefullt att regeringen på rättsväsendets område har satt upp ett jämställdhetsmål om att andelen personer i befolkningen som blir utsatta för våld i nära relationer ska minska och att det långsiktiga målet är att våldet helt ska upphöra. Vidare ser utskottet positivt på att regeringen helt nyligen presenterat en nationell strategi för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (skr. 2016/17:10).

Kränkningar av den personliga integriteten har till följd av den tekniska utvecklingen och framväxten av internet tagit nya former. Dagens regelverk på det straffrättsliga området är inte till fullo anpassat efter den karaktär

problemen har i dag. Det är därför positivt att regeringen arbetar med att ta fram de lagförslag som krävs för att säkerställa ett straffrättsligt skydd mot hot och andra kränkningar av den personliga integriteten. Det brottsförebyggande arbetet är viktigt i sammanhanget. Utskottet ser därför positivt på att regeringen avser att ta fram en handlingsplan för att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat samt att regeringen (Kulturdepartementet) den 24 november 2016 presenterade en handlingsplan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Transpersoner är vidare en särskilt utsatt grupp, och utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen avser att lämna en proposition under 2017 som behandlar frågan om straffrättsligt skydd för den gruppen.

Bekämpningen av terrorism och arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism måste som regeringen anför vara högt prioriterade frågor, något som de upprepade terrordåden det gångna året visat. Ett väl fungerande samarbete mellan ansvariga myndigheter och aktörer krävs, och ett internationellt samarbete är nödvändigt med hänsyn till terrorismens gränsöverskridande natur.

Utskottet ser positivt på att Säkerhetspolisen tillförs medel för att myndigheten bl.a. ska kunna öka sina personella resurser i syfte att bibehålla sin förmåga att skydda rikets säkerhet och vår demokrati. Utskottet instämmer även i att det är viktigt att det förebyggande arbetet vidareutvecklas och fördjupas.

I propositionen redogör regeringen för vissa åtgärder som planeras för att utveckla rättsväsendets verksamheter. Den första rör tillsyn över polis och kriminalvård. (Utskottet återkommer till denna fråga i ett senare avsnitt [s. 75.] som även innehåller en redogörelse för de utredningar som gjorts på detta område.) Både polisen och Kriminalvården har långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv. Dessa befogenheter förutsätter en effektiv och kontinuerlig tillsyn av myndigheternas verksamhet. Delar av den statliga tillsynen är som framgår av propositionen för närvarande föremål för översyn. Utskottet ställer sig positivt till att regeringen därutöver i samband med en bred översyn kommer att analysera hur tillsynen inom rättsväsendet bäst kan bedrivas. Utskottet anser det också lämpligt att medel avsätts på det sätt regeringen föreslår för att förstärka såväl den interna som den externa tillsynen i avvaktan på en samlad bedömning av tillsynens utformning..

Utskottet ser allvarligt på att Sverige vid upprepade tillfällen har fått internationell kritik för sin häktnings- och restriktionsanvändning. Det är därför positivt att regeringen under 2015 vidtog flera åtgärder på området, bl.a. genom att ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att genomföra en kartläggning av situationen i häkte. Regeringen överväger vidare att återkomma med förslag med anledning av Häktes- och restriktionsutredningens betänkande (SOU 2016:52). Utskottet har i likhet med regeringen höga förväntningar på resultatet av de pågående arbetena.

Rättsväsendets myndigheter bedriver sedan flera år ett långsiktigt arbete med att utveckla ett elektroniskt informationsutbyte i brottmålshanteringen.

Utskottet ställer sig bakom regeringens bedömning att det finns en utvecklingspotential i att använda digitalisering för att förbättra servicen till enskilda i rättskedjan och därmed öka möjligheten till delaktighet och insyn.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens inriktning av kriminalpolitiken. Utskottet delar vidare regeringens syn på vilka åtgärder som bör vidtas för att minska brottsligheten och öka tryggheten samt för att stärka den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Med regeringens förslag till anslagsfördelning får rättsväsendet goda förutsättningar att genomföra dessa åtgärder. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet (se bilaga 3) och regeringens förslag till bemyndigande.

Av det anförda följer att utskottet inte ställer sig bakom de motioner som föreslår en annan anslagsfördelning. Utskottet avstyrker därmed samtliga motioner som behandlas i detta avsnitt.

Prioritering av arbetet mot olika slags brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om prioritering av arbetet mot olika slags brott.

Jämför reservationerna 1 (M, C, L, KD) och 2 (M, C, L, KD).

Propositionen

Regeringen anför i propositionen (s. 14) att Sverige på många sätt är ett tryggt land att leva i. Samtidigt har ojämlikheten ökat över tid. På såväl större som mindre orter runt om i Sverige finns bostadsområden som i allt större utsträckning kommit att påverkas av brottslighet och otrygghet. Orsaken till denna utveckling är komplex och mångfacetterad. Regeringen anser det angeläget med kraftfulla insatser för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden. För att motverka brottsligheten i dessa områden har regeringen aviserat en särskild satsning på ökad polisen närvaro (se föregående avsnitt). Regeringen har också aviserat en översyn av lagstiftningen gällande attacker mot blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner, för att ytterligare skydda dem i deras arbete.

Regeringen anför att det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. Det gäller både vardagsbrott och brottslighet som utgör ett hot mot det öppna, demokratiska och rättssäkra samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott. Samtidigt ska de personer som utsätts för eller på annat sätt drabbas av brott få stöd och skydd.

I propositionen framhåller regeringen arbetet mot vissa brottstyper som särskilt angeläget.

Att förebygga och motverka *våld och andra övergrepp mot kvinnor och barn*, inklusive hedersrelaterat våld, är enligt propositionen (s. 47 f.) högt

prioriterat av regeringen. Arbetet omfattar även hbtq-personers utsatthet. Regeringen har på rättsväsendets område satt upp ett jämställdhetsmål om att andelen personer i befolkningen som blir utsatta för våld i nära relationer ska minska. Det långsiktiga målet är att våldet helt ska upphöra. För att nå det målet lägger regeringen stor vikt vid att utveckla det våldsförebyggande arbetet. Ambitionen är att i högre grad lägga fokus på mäns ansvar och delaktighet, liksom på maskulinitetsnormer. Det framgår vidare av propositionen att regeringen under hösten 2016 kommer att presentera en nationell strategi för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Som framgår i föregående avsnitt har en sådan nyligen presenterats (skr. 2016/17:10). Att motverka *sexualbrott* är vidare enligt regeringen en viktig del i arbetet mot mäns våld mot kvinnor, och regeringen pekar på att 2014 års sexualbrottskommitté har haft i uppdrag att göra en översyn av våldtäktsbrottet och att granska rättsväsendets hantering av våldtäktsärenden. Kommittén lämnade i oktober 2016 sitt betänkande Ett starkare skydd för den sexuella integriteten (SOU 2016:68).

Arbetet mot *hatbrott* är enligt regeringen en prioriterad fråga (s. 45). Det framgår av propositionen (s. 27 f.) att Polismyndigheten i mars 2015 redovisade ett regeringsuppdrag om att utveckla arbetet mot hatbrott. Myndigheten aviserade en ambitionshöjning på området, och en målsättning är att uppkläring och lagföring av hatbrott ska öka och att medarbetarna får en större kunskap om och förståelse för hatbrottsproblematiken. Satsningen omfattar även ett mer utvecklat brottsförebyggande arbete, främst genom en utökad kontakt och dialog med grupper som är utsatta för hatbrott. Polismyndigheten har även bedrivit ett utvecklingsarbete för att förstärka sin förmåga att bekämpa brott som hotar grundläggande fri- och rättigheter. Även vid Åklagarmyndigheten har handläggningen av hatbrott varit ett prioriterat område, och myndigheten har bl.a. genomfört en granskning av hatbrottsärenden samt påbörjat en översyn av riktlinjerna för arbetet mot hatbrott.

Regeringen pekar vidare på (s. 48) att den tekniska utvecklingen och framväxten av internet har medfört att *hot och andra former av kränkningar av den personliga integriteten* har tagit nya former. Det är många gånger kvinnor eller ungdomar som drabbas av kränkningarna. Regeringen arbetar med att ta fram de lagförslag som behövs för att säkerställa ett starkt och väl avvägt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten. Även det brottsförebyggande arbetet förstärks, och regeringen avser att ta fram en handlingsplan för att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat (utg.omr. 1 avsnitt 9.9). I detta sammanhang pekar regeringen vidare på att man avser att besluta om en nationell plan mot rasism och hatbrott för att säkerställa ett långsiktigt och systematiskt arbete mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (utg.omr. 13 avsnitt 4.4). Som framgår ovan beslutades planen av regeringen (Kulturdepartementet) den 24 november 2016.

Regeringen anför (s. 44) att det i socialt utsatta områden, liksom i andra delar av Sverige, krävs åtgärder mot *organiserad brottslighet*. Sådan brottslighet har blivit alltmer komplex och varierad och utgör en stor utmaning för hela samhället. I slutet av 2015 presenterade regeringen en långsiktig och samlad insats som tar sikte på att angripa organiserad brottslighet från flera håll.

När det gäller arbetet mot *terrorism* anför regeringen att terrorism hotar internationell fred och säkerhet, nationell säkerhet och grundläggande fri- och rättigheter. Arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism och kampen mot terrorism är högt prioriterade frågor för regeringen även i fortsättningen. Sveriges strategi mot terrorism utgör utgångspunkten för det långsiktiga nationella och internationella arbetet mot terrorism. Arbetet kräver ett väl fungerande samarbete mellan ansvariga myndigheter och aktörer. Terrorism är gränsöverskridande och internationellt samarbete nödvändigt, anför regeringen. Regeringen pekar också på att den överenskommelse som regeringen ingick med Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet i december 2015 om åtgärder mot terrorism tar sin utgångspunkt i strategin. Inom ramen för överenskommelsen har lagstiftning antagits och flera myndigheter har fått uppdrag inom sina ansvarsområden. Regeringen understryker att det förebyggande arbetet är särskilt viktigt för att långsiktigt motverka radikalisering och våldsbejakande extremism och terrorism. Den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism har ett viktigt uppdrag att förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer, anför regeringen.

Regeringen betonar i propositionen (s. 46 f.) att samhällets brottsförebyggande arbete behöver utvecklas. I syfte att skapa likvärdiga förutsättningar för att bedriva ett kunskapsbaserat och effektivt brottsförebyggande arbete över hela landet har regeringen därför tagit initiativ till en nationell satsning. Denna satsning består av flera delar, där den förstärkning som Brottsförebyggande rådet fick genom budgetpropositionen för 2016 för att skapa en nationell stöd- och samordningsfunktion är en av grundpelarna. Regeringen avser även att tillsätta en nationell samordnare som ska fungera som ett stöd och en länk mellan de aktörer i samhället som på olika sätt kan bidra till att förebygga brott. Inom ramen för satsningen avser regeringen vidare att inrätta regionala brottsförebyggande samordnare vid länsstyrelserna. Länsstyrelserna kommer att få i uppdrag att vara den aktör på regional nivå som kan bidra till lokal samverkan, kunskapsspridning och expertstöd främst till kommunerna men även till andra aktörer.

Motionerna

Frågor om prioritering av arbetet mot olika slags brott behandlas i ett flertal motioner.

I motion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska

prioriteras av polis och åklagare. Likalydande yrkanden framförs i motionerna 2016/17:3230 yrkande 1 och 2016/17:3231 yrkande 22 av Beatrice Ask m.fl. (M). Även i motion 2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10 påtalas vikten av att ta krafttag mot vardagsbrottsligheten.

I motion 2016/17:612 av Jan R Andersson (M) begärs att den nya Polismyndigheten på en nationell nivå ska ta till vara erfarenheterna från de tidigare regionala djurskyddsgrupperna för att hitta vägar att prioritera arbetet mot brott där djur far illa.

I motion 2016/17:1842 av Elisabeth Svantesson (M) påtalas vikten av att regeringen nogsam följer polisens och övriga rättsväsendets arbete mot hatbrott som riktas mot troende.

I motion 2016/17:2079 av Edward Riedl (M) begärs ett tillkännagivande om att ge rättsvärdande myndigheter i uppdrag att prioritera arbetet med att stävja svarttaxi.

I motion 2016/17:2943 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3 efterfrågas att arbete mot brott som begåtts av djurrättsaktivister mot näringsidkare som arbetar med djurhållning och forskare som använder sig av djurförsök ska prioriteras på olika sätt. I yrkande 4 anförs att regeringen i enlighet med riksdagens tillkännagivande hösten 2014 skyndsamt bör återkomma med konkreta lagförslag när det gäller brott som begås av djurrättsaktivister.

I motion 2016/17:2335 av Johnny Skalin (SD) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning om hur identitetsstölders effektivare ska beivras.

I motion 2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28 begärs ett tillkännagivande om att prioritera utredningar av brott mot och av unga.

Bakgrund

Utskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om att olika typer av brott ska prioriteras, senast i betänkande 2015/16:JuU1 (s. 61 f.). Utskottet avstyrkte då samtliga motionsyrkanden. Året dessförinnan föreslog utskottet under detta avsnitt i budgetbetänkandet två tillkännagivanden till regeringen (bet. 2014/15:JuU1). Tillkännagivandena avsåg dels att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras, dels att regeringen skulle prioritera arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister.

När det gäller tillkännagivandet om arbetet mot bostadsinbrott har Justitiedepartementet informerat om att frågan om skärpt lagstiftning i arbetet mot bostadsinbrott har behandlats av Egendomsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Betänkandet bereds i Regeringskansliet. Regeringens avsikt är att i december 2016 återkomma till riksdagen med anledning av flera av de förslag som Egendomsutredningen lämnat.

När det sedan gäller tillkännagivandet om brott som begås av djurrättsaktivister framgår av skrivelsen Redogörelse för behandlingen av

riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2015/16:75) att Justitiedepartementet har hämtat in och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott. Därefter har frågan tagits upp till diskussion på möten mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen. Regeringen avser inte att vidta några ytterligare åtgärder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot det som regeringen anför i propositionen om olika brottstyper och betydelsen av att de nämnda brotten på olika sätt uppmärksammas särskilt. Således ser utskottet positivt på att regeringen anger att arbetet med att förebygga och motverka våld och andra övergrepp mot kvinnor och barn, inklusive hedersrelaterat våld och hbtq-personers utsatthet, är högt prioriterat. Som regeringen anför måste också arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism samt kampen mot terrorism även i fortsättningen vara högt prioriterade frågor. Utskottet delar vidare uppfattningen att hatbrott ska vara en prioriterad fråga och konstaterar att såväl Polismyndigheten som Åklagarmyndigheten arbetar aktivt med frågan.

Flera av motionerna betonar vikten av att arbetet mot vardagsbrottslighet prioriteras. Utskottet konstaterar att regeringen framhåller att det är centralt att fler brott förhindras och att det gäller både vardagsbrott och sådan brottslighet som utgör ett hot mot det öppna, demokratiska och rättssäkra samhället.

Att vissa brottstyper ska ägnas särskild uppmärksamhet innebär inte att arbetet mot annan brottslighet ska läggas åt sidan. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt utskottet avgöras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Polisens organisation m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om

- en lokalt förankrad polis
- fler områdespoliser och kommunpoliser
- vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden
- mer praktik i polisutbildningen
- brott mot äldre

och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motioner som i huvudsak gäller polisens yttre och inre organisation och polisutbildningen.

Jämför reservationerna 3 (M, C), 4 (M, C, KD), 5 (M, C, KD), 6 (SD), 7 (C), 8 (M), 9 (M, C, L, KD), 10 (M), 11 (M, C), 12 (SD), 13 (S, MP, V), 14 (V), 15 (M, SD), 16 (KD), 17 (M, C, L, KD), 18 (M, SD), 19 (C, KD) 20 (S MP, V), 21 (SD, KD) och 22 (KD) samt särskilt yttrande 7 (S, MP, V).

Propositionen

Regeringen anför i propositionen (s. 45) att utvecklingen i omvärlden det senaste året på ett tydligt sätt har ändrat förutsättningarna för polisens planering av sin verksamhet. Det stora antalet asylsökande under andra halvåret 2015 saknar motstycke i modern tid, och situationen har medfört en ökad arbetsbelastning för Polismyndigheten inom en rad olika verksamhetsområden. Under samma tid har verksamheten präglats av ombildningen till en nationell polismyndighet, som inledde sin verksamhet den 1 januari 2015.

För att ge Polismyndigheten möjlighet att öka sina personella resurser föreslår regeringen att medel tillförs myndigheten de kommande åren. Regeringen följer myndighetens resursbehov och kommer vid behov att återkomma i frågan.

Det finns också ett behov av att frigöra mer polisiära resurser till sådana uppgifter som kräver polisiär kompetens. För att bidra till den utvecklingen arbetar regeringen med frågan om att renodla polisverksamheten och föreslår i denna budgetproposition att medel omfördelas till Kriminalvården för att den myndigheten i större utsträckning ska utföra transporter som annars skulle ha utförts av Polismyndigheten. Inom Regeringskansliet pågår dessutom beredning av ytterligare förslag med samma syfte, bl.a. möjligheten att flytta vissa uppgifter enligt djurskyddslagen och lagen om tillsyn över hundar och katter till någon annan aktör än Polismyndigheten.

Vidare pekar regeringen (s. 45) på att Polismyndighetens huvuduppgifter omfattar att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. För att åstadkomma detta

krävs en lokalt förankrad och närvarande polis där arbetet bedrivs målinriktat med högt ställda krav på effektivitet och kvalitet. Såväl det brottsförebyggande arbetet som utredningsverksamheten avseende begångna brott måste förbättras. Regeringen framhåller vidare att fler poliser behöver utbildas för att kunna möta myndighetens behov av ett ökat antal poliser i verksamheten. Polismyndigheten har också ett stort behov av fler anställda med annan kompetens än den polisiära för att kunna fullgöra sina uppgifter och leva upp till de krav som en omvärld i ständig utveckling och förändring ställer. Det är emellertid verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av såväl de anställdas kompetenser som antalet anställda inom myndigheten.

Regeringen konstaterar (s. 15) att efter en tydlig ökning av antalet anmälda brott mellan 2006 och 2009 har nivån stabiliserats kring 1,4 miljoner anmälda brott årligen. Sedan 2014 ökar dock antalet anmälda brott igen, och 2015 uppnåddes den högsta nivån någonsin med drygt 1,5 miljoner anmälda brott. Även om denna utveckling inte behöver betyda att fler brott begås ställs stora krav på rättsväsendet som får allt fler ärenden att hantera. Bedrägerier är den brottstyp där anmälningarna har ökat mest under senare år, och trenden fortsatte 2015. Sedan 2006 har antalet anmälda bedrägerier, framför allt internetrelaterade, ökat med nästan 240 procent. En stor del av fallen utgörs av kort- och kreditbedrägerier där det ofta saknas förutsättningar att nå framgång i utredningarna. Även de anmälda skadegörelsebrotten ökade kraftigt i antal 2015 och förklarar tillsammans med bedrägerierna större delen av den totala ökningen av anmälda brott under året.

Regeringen anför vidare (s. 23) att Polismyndigheten under året har bedrivit planlagd brottsförebyggande verksamhet. För att polisen ska kunna bidra till att minska brottsligheten krävs ett utvecklat samarbete med andra relevanta aktörer. Antalet samverkansöverenskommelser med kommunerna fortsätter att öka och uppgick vid slutet av året till 275.

Regeringen pekar vidare på att Brottsförebyggande rådet har en viktig roll i att stödja och utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet i landet. Under 2015 aviserade regeringen en satsning på nationellt stöd till brottsförebyggande arbete. Som ett första steg i satsningen fick Brå i uppdrag att ta fram ett förslag till förstärkt stöd och samordning av det brottsförebyggande arbetet, vilket Brå redovisade i november. Brå föreslår bl.a. ökad samordning av nationella insatser och att regionala brottsförebyggande samordnare inrättas vid länsstyrelserna. Förutom att planera och utveckla framtida insatser fortsatte myndigheten sitt arbete med att ta fram och sprida kunskap inom det brottsförebyggande området samt att ge praktiskt metodstöd till aktörer inom och utom rättsväsendet.

Regeringen framhåller (s. 23) att Polismyndigheten under 2015 har identifierat 53 utsatta bostadsområden, varav 14 kategoriserats som särskilt prioriterade. De prioriterade områdena kännetecknas enligt Polismyndigheten av en problematik som i hög grad kräver extra uthålliga insatser från flera samhällsaktörer. I dessa bostadsområden förekommer bl.a. social oro, skjutningar och etablerade kriminella nätverk. Polismyndigheten har inlett

arbetet med att tillföra områdespoliserna i dessa bostadsområden. Områdespoliserna ska bl.a. arbeta med förtroendeskapande åtgärder. Mot bakgrund av ett regeringsuppdrag som lämnades i december 2015 arbetar Polismyndigheten med att utöka det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet till att även omfatta samverkan på lokal nivå, med ett särskilt fokus på utsatta områden. Uppdraget kommer att slutredovisas i oktober 2017.

Regeringen konstaterar (s. 27) att det sedan flera år bedrivs en löpande samverkan mellan polis och åklagare i både strategiska och operativa frågor. Denna samverkan har ytterligare förstärkts genom myndigheternas nya organisationer. Inför bildandet av Polismyndigheten den 1 januari 2015 anpassade Åklagarmyndigheten sin organisation så att den överensstämmer med Polismyndighetens regionindelning. Därigenom finns bättre förutsättningar att identifiera vad som fungerar bra i respektive region och vad som bör utvecklas. Exempelvis medverkar cheferna för åklagarområdena i polisregionernas operativa ledningsgrupper. Myndigheterna har också tagit fram ett gemensamt verktyg för månatlig uppföljning av den utrednings- och lagföringsverksamhet som berör dem båda. Åklagarmyndigheten deltar även i Polismyndighetens s.k. nationella beredningsgrupp som har i uppgift att analysera avvikelser i utredningsresultaten och faktorer som påverkar resultaten. Även Brå deltar i detta arbete.

Under 2015 har samverkan också bedrivits mellan Åklagarmyndigheten och Nationellt forensiskt centrum vid Polismyndigheten i syfte att förkorta handläggningstiderna för kriminaltekniska undersökningar och undvika onödiga undersökningar. Detta arbete fortsätter under 2016.

Regeringen anför även (s. 44) det är angeläget med kraftfulla insatser för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden. För att motverka brottsligheten i socialt utsatta områden har regeringen, som anförts tidigare, aviserat en särskild satsning på ökad polisinärvaro. Regeringen har också aviserat en översyn av lagstiftningen gällande attacker mot blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner, för att ytterligare skydda dem i deras arbete.

När det gäller arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer anför regeringen (s. 47) att den bedriver ett kraftfullt arbete inom området och att den sedan tillträdet 2014 har beslutat en mängd åtgärder. Ett antal av dessa har tydliga beröringspunkter med förslag från Nationella samordnaren mot våld i nära relationer. Som en del i satsningen har vidare Brå nyligen fått i uppdrag att ta fram en kunskapsammansättning om polisiära metoder och arbetssätt för att förebygga upprepat våld mot vuxna och barn i nära relationer. Det kunskapsunderlag Brå tar fram ska bidra till att på sikt utveckla Polismyndighetens förebyggande arbete mot upprepat våld i nära relationer. Ytterligare ett antal förslag bereds i Regeringskansliet. Det är vidare viktigt att förbättrade resultat kan påvisas när det gäller t.ex. lagföring av förövare och att brottsoffer får sina rättigheter tillgodosedda, liksom stöd och skydd utifrån behov. En stärkt uppföljning och utvärdering är i detta sammanhang centralt.

Regeringen har helt nyligen presenterat en nationell strategi (skr. 2016/17:10) för att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor. Strategin är tioårig och börjar gälla den 1 januari 2017.

Motionerna

Lokala ledningsresurser

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6 anförs att det är regeringens och Polismyndighetens ansvar att snarast tillsätta de lokala ledningsresurser som är nödvändiga för ett kvalitativt genomförande av polisreformen. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 3.

Polisens effektivitet

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 8 anförs att polisens fokus på kärnuppgifter ska stärkas, att arbetet med kontinuerlig metodutveckling i det brottsförebyggande arbetet ska utvecklas och att polisorganisationens effektivitet ska förbättras. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 4.

I motion 2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4 anförs att fler brott bör klaras upp genom att polisen lägger fokus på de kärnuppgifter som är viktigast, nämligen brottsförebyggande arbete, utryckning och utredning.

I motion 2016/17:433 av Boriana Åberg (M) föreslås att vissa av polisens arbetsuppgifter ska överföras till andra myndigheter. Som exempel på sådana uppgifter anförs omhändertagande av djur och omhändertagande av berusade personer.

I motion 2016/17:128 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 2 föreslås att en parlamentarisk utredning tillsätts för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen göras effektivare.

Tydliga och mätbara mål

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 11 efterfrågas tydliga och mätbara mål för att underlätta uppföljningen av polisens arbete. Motionärerna anför att de mycket stora regionala skillnaderna tyder på en mycket svag koppling mellan tilldelade resurser och resultat. De områden som har flest antal poliser i förhållande till befolkningen visar på sämre resultat än de med mindre resurser. Det är inte en acceptabel utveckling, och därför är det viktigt att polisen har tydliga och mätbara mål för sitt arbete. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 9.

Lokalt förankrad polis m.m.

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 7 anförs att Polismyndigheten ska säkerställa att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 2.

I motion 2016/17:438 av Finn Bengtsson (M) påtalas vikten av polisiär närvaro på landsbygden. Även i motionerna 2016/17:999 av Sotiris Delis (M) och 2016/17:2668 av Saila Quicklund (M) påtalas vikten av polisiär närvaro på landsbygden.

I motion 2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 påtalas vikten av ett välfungerande polisväsen på landsbygden och i mindre tätorter. I yrkande 2 anförs att fler poliser ska göras tillgängliga på fältet och att medborgarnas kontaktmöjligheter ska öka. I yrkande 4 begärs en uppföljning av vad Polismyndigheten gör i de orter där invånarna ansett sig tvungna att frivilligt vakta på nätterna och/eller anlitar privata väktarbolag.

I motion 2016/17:2846 av Anders Forsberg och Runar Filper (båda SD) yrkande 1 framförs att fler poliser bör stationeras på landsbygden. I yrkande 2 anförs att det i varje kommun bör finnas minst en polisstation. I yrkande 3 anförs att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt. I yrkande 4 begärs att regeringen i regleringsbrevet för Polismyndigheten ställer vissa krav på insatstider vid rapporterade brott. Förutom att göra det tydligt för medborgarna vad de kan förvänta sig ger det polisen ett tydligt och mätbart mål att arbeta mot. I yrkande 5 anförs att regeringen kontinuerligt bör följa upp polisens lokala närvaro.

I motion 2016/17:128 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 1 föreslås att alla kommuner ska ha rätt till viss minimibemanning av poliser.

I partimotion 2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 efterfrågas fler områdespoliser. Dessa ska arbeta lokalt med att knyta kontakter i lokalsamhället, förebygga brott och bidra till trygghet i området.

I motion 2016/17:2290 av Thomas Finnborg (M) begärs en översyn av möjligheten att förebygga brott och skapa trygghet i både större och mindre samhällen genom att placera ut lokala polissamordnare.

I motion 2016/17:380 av Hans Hoff (S) framförs vikten av att den pågående omorganisationen av polisen, som bl.a. innefattar en satsning på områdespoliser, skyndas på så att inte förtroendet för polisorganisationen urholkas.

I partimotion 2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4 framhålls att den lokala polisen och områdespolisen ska vara känd för dem som bor i området genom att polisen arbetar långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser. I yrkande 10 efterfrågas en tydligare prioritering av det brottsförebyggande arbetet så att människor kan känna sig trygga i sitt närområde.

I motion 2016/17:1127 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) efterfrågas att man ska se över möjligheten att genom nya tekniska

lösningar säkerställa god lokal- och personkännedom vid polisens nya kommunikationscentraler mot bakgrund av att de nuvarande läns-kommunikationscentralerna nu avvecklas.

Samverkansavtal och medborgarlöften

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21 begärs att polisen ska ingå samverkansavtal med alla kommuner. Motionärerna anför att det behövs fler lokalt förankrade och närvarande poliser liksom ett mer aktivt samarbete mellan polisen, kommunerna, olika organisationer och andra frivilliga aktörer när det gäller det brottsförebyggande arbetet. I yrkande 22 föreslås vidare att de lokala medborgarlöfterna ska utvärderas löpande. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 14.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 10 påtalas vikten av en kontinuerlig polisiär närvaro i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 16. I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 12 pekas på behovet av kraftfulla insatser i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet för att motverka brottslighet och framväxten av parallella samhällen och otrygghet för medborgarna. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 15. Även i partimotion 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1 framförs ett förslag med denna innebörd. I motion 2016/17:3383 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om vikten av att Sverige ska vara ett tryggt land att leva i oavsett var man bor. I motion 2016/17:881 av Anders Österberg (S) anför att man bör överväga hur tryggheten i utsatta delar av landet ska förbättras. I motion 2016/17:2222 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S) anför att det måste finnas fler poliser i utsatta bostadsområden i förebyggande syfte.

Polisnärvaro på platser med ökad risk för sexuella ofredanden

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 27 efterfrågas utökad polisnärvaro på platser där det finns en särskild risk för sexuella ofredanden. Motionärerna anför att en synlig och närvarande polis skapar förutsättningar för trygghet och bidrar till att brott förhindras och beivras. Därför behövs en utökad polisnärvaro t.ex. vid allmänna folksamlingar, på festivalområden och på badhus.

Deltidspoliser

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 föreslås att ett system med deltidspoliser ska införas. Deltidspoliser ska vara

utbildade poliser som vid behov ska kunna sättas in och arbeta deltid i polisorganisationen. Enligt motionärerna skulle det också kunna vara ett sätt att se till att lands- och glesbygden skulle kunna få tillgång till fler poliser. Ett likalydande förslag framförs i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 8.

I motion 2016/17:2662 av Carl Schlyter (MP) anförs att man bör utveckla en möjlighet för pensionerade poliser på landsbygden att tillfälligt träda i tjänst.

Polisutbildningen och rekrytering

I motion 2016/17:2442 av Kent Ekeröth (SD) föreslås att kvotering ska förbjudas vid antagningen till polisutbildningen och att de fysiska kraven ska höjas för båda könen till den nivå som tidigare gällde för män. Vidare anförs att provet i svenska och kravet på skrivet högskoleprov bör återinföras.

I motion 2015/16:1163 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) pekas på problemen med att rekrytera poliser till vissa orter. Eftersom rekryteringsproblemen varierar bör enligt motionärerna ett första steg vara att kartlägga situationen, för att därefter kunna vidta adekvata åtgärder för en förbättrad rekrytering.

I motion 2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3 anförs att man bör se över hur rekryteringen ska gå till för att möjliggöra långsiktig tillväxt till polisyrket som är ett viktigt framtidsyrke.

I motion 2016/17:1356 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M) begärs en översyn av karriärmöjligheterna för poliser i yttre tjänst.

I partimotion 2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 14 anförs att den nya polisutbildningen bör innehålla mer praktik än vad som föreslås av Polisutbildningsutredningen.

I motion 2016/17:985 av Anders Österberg (S) anförs att om det finns behov av ytterligare en polishögskola bör denna placeras i Borås. I motion 2016/17:1226 av Lotta Olsson (M) framförs att det bör övervägas att inrätta en polisutbildning i Örebro. I motion 2016/17:1618 av Marie Granlund m.fl. (S) föreslås att delar av Polishögskolans utbildning ska placeras i Malmö. I motion 2016/17:3213 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C) framhålls Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning. Även i motion 2016/17:3138 av Cecilia Widegren (M) framhålls Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning.

I motion 2016/17:3239 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkande 1 föreslås att all brottsbekämpande personal inom polisen, Tullverket och Kustbevakningen ska ha en gemensam grundutbildning. I yrkande 2 föreslås att även tull- och kustbevakningsutbildningen bör jämföras med högskoleutbildning om polisutbildningen blir en högskoleutbildning i enlighet med regeringens uttalande av avsikt.

I motion 2016/17:360 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M) framhålls vikten av att poliser får utbildning i beteendevetenskap och psykiatri.

I motion 2016/17:1551 av Tina Ghasemi (M) föreslås att regeringen ska återkomma till riksdagen med en samlad strategi för att uppfylla Polismyndighetens personalbehov så att myndigheten kan utföra sitt uppdrag.

Polisens arbetsmiljö

I motion 2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 efterfrågas en bred genomlysning av polisens arbetsmiljö och att det utifrån denna tas fram förslag på arbetsmiljöförbättrande åtgärder.

Kommunal polis

I motion 2016/17:430 av Borian Åberg (M) efterfrågas en utredning om införande av en kommunalpolis som ett komplement till den statliga polisen.

Även i motion 2016/17:2036 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 1 föreslås att det, som ett komplement till den vanliga polisen, ska tillskapas en laglig grund för kommunal polis. I motion 2016/17:2781 av Sofia Damm (KD) föreslås att Skåne ska få gå före och pröva en modell för kommunal polisverksamhet.

Trafikpolisens arbete

I motion 2016/17:570 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) anförs att det behövs fler poliser i trafiken. Motionären pekar på att man i Norge låter civila fordonsinspektörer utföra vissa kontroller och på så sätt frigör poliser för andra uppgifter.

I motion 2016/17:747 av Sten Bergheden (M) begärs att man ska se över möjligheten att införa en liknande trafikpolis som tyska Bundesamt für Güterverkehr (BAG) i Sverige. Motionären anför att BAG är en egen myndighet som sköter kontrollen på vägarna. Även i motion 2016/17:1757 av Jimmy Ståhl och Per Klarberg (båda SD) anförs att det bör undersökas om den tyska modellen kan införas i Sverige.

I motion 2016/17:2531 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 22 anförs att man bör studera hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder för att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt.

I motion 2016/17:2074 av Edward Riedl (M) efterfrågas en översyn av vilka organisatoriska och arbetsmetodiska förbättringar som kan genomföras inom Polismyndigheten för att stävja olaglig yrkestrafik.

I motion 2016/17: 2217 av Patrik Björck m.fl. (S) anförs att behovet av fler poliser som arbetar aktivt med trafikövervakning ska övervägas.

I motion 2016/17:2286 av Thomas Finnborg (M) anförs att fler trafikpoliser ska ägna sig åt arbetet mot trafikbrott.

I motion 2016/17:2028 av Kristina Yngwe (C) föreslås att möjligheterna att låta trafikvakter ta över delar av trafikpolisens arbetsuppgifter ska utredas.

I motion 2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 9 pekas på vikten av att polisen ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjligheter att beivra överträdelse. Motionärerna anför att det är viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet när det gäller nolltolerans mot alkohol och narkotika i trafiken.

Attacker mot blåljuspersonal

I motion 2016/17:4 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) anfördes att ett nationellt åtgärdsprogram mot stenkastning mot blåljuspersonal och bilbränder bör tas fram omedelbart.

I motion 2016/17:431 av Borian Åberg (M) efterfrågas krafttag mot dem som attackerar utryckningspersonal.

I partimotion 2016/17:865 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 1 efterfrågas förebyggande arbete för att förhindra attacker mot blåljuspersonal. Motionärerna anför att det är viktigt att polisen är ute i de drabbade områdena och bygger kontakt med de boende, och för att förebygga attacker mot brandkårs- och ambulanspersonal bör mer göras för att unga människor i området ska få möjlighet att ta del av det arbete som bedrivs inom dessa verksamheter.

I motion 2016/17:1833 av Elisabeth Svantesson (M) anfördes att man aldrig ska acceptera att det finns områden i Sverige som inte är tillräckligt trygga, där brottsoffer upplever att samhället inte finns där när det behövs och där stenkastning, oordning och brinnande bilar har blivit naturliga inslag i människors vardag.

Samverkan med hemvärdet m.m.

I motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 6 efterfrågas bättre samarbete mellan polisen och andra aktörer, t.ex. hemvärdet. I motion 2016/17:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4 efterfrågas en översyn av möjligheten för polisen att använda hemvärdet vid krissituationer i större utsträckning än vad som nu är fallet.

I motion 2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 begärs att polisens förmåga ska stärkas genom bl.a. större användning av ordningsvakter och bättre samverkan med försvaret samt genom att man låter pensionerade poliser jobba kvar.

Brott mot äldre

I motion 2016/17:3228 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 2 begärs att Polismyndigheten ska ges i uppdrag att säkerställa att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet. Ett förslag med denna innebörd framförs även i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 23.

Säkerheten på asylboenden

I motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Migrationsverket och polisen ett gemensamt uppdrag att planera för säkerheten och ordningen på asylboendena för att kunna tillgodose den polisiära tillgängligheten i berörda områden.

Övriga frågor

I motion 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 23 efterfrågas ökade resurser till polisen för att kunna verkställa avvisningar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller.

I motion 2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 22 anförs att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor.

I motion 2016/17:3298 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 1 anförs att Polismyndigheten bör åläggas att ta ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism.

Bakgrund

Ombildningen av polisen m.m.

Regeringen gav i april 2014 Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen (Ju2014/2492/PO). I uppdraget anges följande:

Ombildningen till en sammanhållen myndighet är en av de mest omfattande och komplexa organisationsförändringarna inom staten på många år. Det är därför av stor vikt att följa upp om förändringen haft avsedda effekter i förhållande till regeringens syfte och mål med reformen.

Statskontoret ska följaktligen utvärdera i vilken utsträckning ombildningen har skapat bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete genom

- stärkt förmåga att ingripa mot brott och ordningsstörningar och att utreda brott i syfte att möjliggöra lagföring,
- tydligare ledning och större enhetlighet,
- mer effektivt resursutnyttjande och större flexibilitet, samt
- bättre tillgänglighet och kontakt med medborgarna

Det innebär bl.a. att analysera hur väl den nya organisationsstrukturen följer de utgångspunkter som uttrycks i regeringens direktiv (dir. 2012:129) samt huruvida de organisatoriska hinder som identifierades i Polisorganisationskommitténs betänkande (SOU 2012:13) har reducerats. De hinder som nämnts i betänkandet är avsaknad av helhetsansvar, överlappande befogenheter, bristande ledning och styrning, begränsningar i informationsutbytet, bristande flexibilitet och bristande strategisk samverkan.

Som en del i utvärderingen ingår därför att följa polisens resultat och göra en bedömning av ombildningens betydelse för resultatutvecklingen. Det är viktigt att analysen har ett helhetsperspektiv på verksamheten. Det är även viktigt att analysen inkluderar ett rättskedjeperspektiv och att polisens resultat relateras till effektiviteten i rättskedjan som helhet.

Analysen ska inkludera faktorer som påverkat resultatet såväl positivt som negativt. I den mån Statskontoret i de två delredovisningarna och i slutredovisningen identifierar faktorer som påverkar resultatet negativt, och som har med ombildningen att göra, ska Statskontoret även lämna förslag på vilka åtgärder som kan vidtas av regeringen eller Polismyndigheten för att minimera sådan negativ påverkan. Beskrivningen och analysen ska omfatta resultatutvecklingen på nationell nivå.

Statskontoret fick i uppdrag att delredovisa uppdraget den 1 oktober 2016 respektive den 1 oktober 2017 och slutredovisa det senast den 1 oktober 2018.

Statskontoret anförde i en delredovisning (2016:22) i september 2016 att flera viktiga delar av omorganisationen är genomförda. Polismyndigheten har enligt Statskontoret tagit flera initiativ som syftar till att stärka polisens kontakt med medborgarna. Ett exempel på en sådan åtgärd är att s.k. medborgarlöften har börjat användas. Samverkan med kommunerna har förstärkts genom införandet av särskilda kommunpolis. Ytterligare en satsning är områdespoliserna, som ansvarar för det brottsförebyggande arbetet inom ett utpekad område. Dessa funktioner är i hög grad på plats inom organisationen, även om Statskontoret noterar att i maj 2016 hade områdespoliserna införts i drygt hälften av lokalpolisområdena. Ett antal viktiga och svåra utmaningar återstår dock. Bland annat anförs att lokalpolisområdenas behov behöver prioriteras ytterligare, och att de för att på sikt nå målen med omorganisationen bör tillförsäkras tillräckliga beslutsbehörigheter för att kunna styra och planera sitt arbete. De behöver även ändamålsenliga resurser för att kunna bedriva arbetet i lokalsamhället med uthållighet.

Utskottet har vid flera tillfällen under de senaste åren föreslagit tillkännagivanden till regeringen om polisen i olika avseenden. Vid behandlingen av budgetbetänkandet för 2015 (bet. 2014/15:JuU1) föreslog utskottet ett tillkännagivande om vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser. Utskottet påpekade bl.a. att en mer lättillgänglig polis med större lokal förankring bl.a. skulle öka tryggheten i våra landsbygdskommuner. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2014/15:77). Vid behandlingen av motionsbetänkandet Polisfrågor (bet. 2014/15:JuU16) samma riksmöte föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att man skulle återkomma till riksdagen med förslag om hur polisens uppgifter kan renodlas ytterligare. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2014/15:152). Vid behandlingen av fjolårets budgetbetänkande (bet. 2015/16:JuU1) föreslog utskottet, såvitt är av intresse här, tillkännagivanden om krav på uppföljning av den nya polisorganisationen, redovisning av åtgärder för en effektivare polis, redovisning av åtgärder för ökad polisiär närvaro i brottsutsatta områden och ökad polisiär tillgänglighet. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2015/16:106). Dessutom föreslog utskottet vid behandlingen av motionsbetänkandet Polisfrågor (bet. 2015/16:JuU20) ett tillkännagivande om att Utredningen om att renodla polisens verksamhet ska återupptas. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2015/16:197).

Av regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen framgår (s. 35) följande när det gäller tillkännagivandet om uppföljning av den nya polisorganisationen:

Den 10 april 2014 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av Rikspolisstyrelsen, Statens kriminaltekniska laboratorium och de 21 polismyndigheterna till en sammanhållen myndighet. Utvärderingen ska göras i förhållande till de mål regeringen haft med reformen, att skapa bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Uppdraget ska delredovisas till regeringen senast den 1 oktober 2016 respektive den 1 oktober 2017 och slutredovisas senast den 1 oktober 2018. Därutöver har Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2016 fått i uppdrag att löpande hålla Justitiedepartementet informerat om det fortsatta genomförandet. Ett uppdrag som myndigheten hade även under 2015. Momentet är inte slutbehandlat.

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat motionsyrkanden om betydelsen av en närvarande och lokalt förankrad polis, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2015/16:JuU1 s. 50). Utskottet anförde då följande:

I samband med behandlingen av fjolårets budgetbetänkande gjorde riksdagen, som redovisats ovan, ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser. Utskottet, som alltså är av uppfattningen att det är angeläget med en lokalt förankrad polis, anser dock inte att det är nödvändigt att på nytt föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande i denna fråga till regeringen.

Av regeringens skrivelse 2015/16:75 framgår (s. 18) följande när det gäller tillkännagivandet om fler lokala poliser:

I enlighet med uppdraget i regleringsbrevet för 2015 har Polismyndigheten löpande hållit Justitiedepartementet underrättat om det fortsatta genomförandet. I uppdraget har legat att informera om hur arbetet med att öka antalet lokala poliser säkerställs. I regleringsbrevet för 2016 har Polismyndigheten fortsatt fått i uppdrag att löpande hålla Justitiedepartementet informerat om det fortsatta genomförandet. Av regleringsbrevet framgår också att myndigheten i årsredovisningen för 2016 ska lägga särskild vikt vid att redovisa genomförandet avseende en lokalt förankrad polisverksamhet. Momentet är inte slutbehandlat.

Av regeringens skrivelse 2015/16:75 (s. 35 f.) framgår följande när det gäller tillkännagivandet om polisens närvaro i brottsutsatta områden:

En viktig del i ombildningen av polisen är att Polismyndighetens samverkan med lokalsamhället ska stärkas. Regeringen har i regleringsbrevet för 2016 gett Polismyndigheten i uppdrag löpande hålla Justitiedepartementet informerat om det fortsatta genomförandet. Av regleringsbrevet framgår också att myndigheten i årsredovisningen för 2016 ska lägga särskild vikt vid att redovisa genomförandet avseende en lokalt förankrad polisverksamhet. Momentet är inte slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om polisens tillgänglighet framgår av regeringens skrivelse 2015/16:75 (s. 35) att ärendet bereds inom

Regeringskansliet. Momentet är inte slutbehandlat. Detsamma gäller för tillkännagivandet om en effektivare polis.

Av regeringens skrivelse 2015/16:75 (s. 25 f.) framgår vidare följande när det gäller tillkännagivandet om renodling av polisens arbetsuppgifter:

Betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3) har remissbehandlats. Arbete pågår med att ta fram en lagrådsremiss. Inom departementet bereds också betänkandet Transporter av frihetsberövade (SOU 2011:7), där det föreslås att Kriminalvården ska få ett tydligare ansvar för transporter av frihetsberövade personer åt andra myndigheter. Även här pågår arbete med att ta fram en lagrådsremiss. Med anledning av betänkandet Bättre insatser vid missbruk och beroende (SOU 2011:35) pågår ett projekt där regeringen har avsatt medel under tre år i syfte att få till stånd en praxisändring genom att landsting och kommuner tillsammans med polisen gemensamt utvecklar alternativa lösningar till förvaring i arrest. Vidare har en utredare den 3 juni 2015 fått i uppdrag att genomföra en studie om polisens hantering av anmälningar. I uppdraget har bl.a. ingått att kartlägga i vilken utsträckning det nuvarande systemet för brottsanmälningar används för att dokumentera förhållanden som inte utgör brott. Uppdraget redovisades den 16 december 2015. Momentet är inte slutbehandlat.

Regeringen beslutade den 19 oktober 2016 lagrådsremissen Transporter av frihetsberövade. Av remissen framgår bl.a. att regeringen, för att säkerställa en ändamålsenlig och rättssäker transportverksamhet och för att renodla Polismyndighetens verksamhet, föreslår nya bestämmelser om Kriminalvårdens rätt att utföra transporter av frihetsberövade personer åt andra myndigheter.

Frågan om att finna ett så bra sätt som möjligt att mäta polisens prestationer och effektivitet har bl.a. berörts av Brå i rapporten 2014:17 Varför gav fler poliser inte ökad personupplärning? Enligt Brås mening är statistiska mått ofrånkomliga för att värdera polisens verksamhet och resultat nationellt. Att helt utan siffror analysera hur verksamheten nationellt utvecklas över tid är enligt Brås mening inte så givande. Det är viktigt att statistiska mått används och att måtten är entydigt definierade. Samtidigt måste verksamheten styras på ett sådant sätt att statistiken inte blir överordnad verksamhetens mål och faktiska innehåll. På nationell nivå är det också viktigt att sovra i antalet mått och att välja ut några som bedöms vara mest strategiska. Sedan är det naturligtvis också så att oavsett vilket eller vilka mått man väljer, måste statistiken tolkas med försiktighet och i sitt sammanhang. På den lokala nivån kan det vara mer fruktbart att utveckla kompletterande mått, som tydligt kan relateras till målet för en verksamhet. Sådana mått kan bidra både till ökad motivation bland de anställda och till en bättre dialog med medborgarna. Även när det gäller brottsförebyggande arbete och service finns det stora möjligheter att utveckla nya mått och mätningar för att värdera de lokala problemen och insatserna. Det kan då handla om både kvantitativa och kvalitativa mått och avse både prestationer och resultat.

Av regleringsbrevet för polisen för 2016 framgår att Polismyndigheten senast den 10 oktober 2016 ska lämna en delredovisning av

resultatutvecklingen i brottsutredningsverksamheten för perioden januari t.o.m. augusti 2016. Vidare framgår att Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten gemensamt ska analysera och bedöma resultatet för verksamheten utredning och lagföring. Även de insatser som myndigheterna gemensamt har gjort, eller som pågår, för att förbättra brottsutredningsverksamheten, ska redovisas. Redovisningen ska bestå av en gemensam rapport som lämnas till regeringen senast den 31 mars 2017. Av delredovisningen framgår sammanfattningsvis följande:

Hittills i år har utredningsandelen minskat i förhållande till motsvarande period 2015. Antalet ärenden som redovisats till åklagare har också minskat. Detta innebär att resultatmålet brottsuppläkningen ska öka inte har uppnåtts.

Lagföringskvoten har fortsatt att öka, vilket indikerar att kvaliteten i de ärenden som redovisats till åklagare ytterligare förbättrats. Samtidigt har dock antalet öppna ärenden ökat och särskilt de äldre öppna ärendena. Medelgenomströmningstiderna för bearbetade ärenden och ärenden redovisade till åklagare uppvisar också en ökande trend. Medelgenomströmningstiderna för ärenden redovisade till åklagare har ökat särskilt mycket. Ökande ärendebalanser och ökande medelgenomströmningstider indikerar att utredningsprocessen fungerat mindre effektivt än tidigare. Detta innebär att verksamhetsmålet att verksamheten ska bedrivas med högt ställda krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet endast delvis har uppnåtts.

Nationella operativa avdelningen (Noa) inom Polismyndigheten lämnade i maj 2016 rapporten Lägesbild över sexuella ofredanden samt förslag till åtgärder. I rapporten lämnas bl.a. förslag på åtgärder för att förebygga och utreda sexuella ofredanden bland unga i publika miljöer. Sammanfattningsvis föreslås följande:

- Arbeta efter en samverkansmodell tillsammans med kommuner, arrangörer och andra parter.
- Driva och säkerställa en tidig samverkan vid arrangemang.
- Ansvara för att en gemensam lägesbild, orsaksanalys och åtgärder tas fram tillsammans med t.ex. kommun och arrangör.
- Ställa krav på de som arrangerar festivaler för ungdomar, t.ex. på antal publikvärdar.
- Arbeta med trygghetsskapande åtgärder och ökad synlighet vid offentliga tillställningar.

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om att arbetet mot djurrättsaktivism ska prioriteras, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2015/16:JuU1 s. 66). I budgetbetänkandet för 2015 (bet. 2014/15:JuU1 s. 44) gjorde utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att den skulle prioritera detta arbete. Av regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen framgår (s. 18) att Justitiedepartementet har begärt och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott. Som framgår av avsnittet om prioriteringar av arbetet mot olika slags brott har frågan tagits upp till diskussion på möten

mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen. Regeringen avser inte att vidta några ytterligare åtgärder.

Medborgarlöften och samverkansöverenskommelser

Statskontoret har i delrapporten om genomförandearbetet (s. 51) pekat på att en av de viktigaste utgångspunkterna för arbetet med att reformera svensk polis är att stärka den lokala närvaron och tillgängligheten. En rad åtgärder ska bidra till att uppnå målet, bl.a. utökad beslutsmandat för lokalpolisområdeschefen, förbättrad samverkan mellan polisen och kommunen, medborgardialog och medborgarlöften samt utökad resurs i lokalpolisområdena. Medborgarlöften är en utveckling och förstärkning av de samverkansöverenskommelser som fanns mellan polisen och kommunerna redan före ombildningen. Medborgarlöftena ska involvera och rikta sig direkt till medborgarna i kommunen och ska enligt Polismyndigheten ses som samverkansöverenskommelsernas publika del.

Medborgarlöften ska enligt Polismyndighetens styrmodell tas fram i en process som ska vara ”värdeskapande”. Statskontoret förstår det som att medborgardialogerna om vad som ska finnas med i medborgarlöftena i sig ska visa polisens engagemang i de lokala problemen, dvs. bidra till trygghet och ökat förtroende för polisen. Medborgarlöftena ska vara baserade på den lokala lägesbilden och vara utformade som specificerade åtgärder som ska genomföras med viss frekvens. De ska löpa över ett år. Polisen ska ha utformat medborgarlöften i alla kommuner innan utgången av 2016. I maj 2016 beslutades och publicerades polisens nationella modell för medborgarlöften i form av ett digitalt metodstöd.

I maj 2016 fanns det medborgarlöften i 110 av landets 290 kommuner. Det var enbart i en region det fanns medborgarlöften i samtliga kommuner. Brottsförebyggande rådet (Brå) har påbörjat ett arbete med att utvärdera metodiken kring medborgarlöften som blir klart under 2017. Brå har dock redan konstaterat att det är svårt att mäta effekterna av medborgarlöftena. Det finns en medvetenhet om denna svårighet inom Polismyndigheten. Flera av regionerna uppger att de har valt att hantera denna genom att främst utforma löftena som aktiviteter.

Inrikesministern anförde i en interpellationsdebatt den 21 oktober 2016 om Statskontorets rapport om polisreformen (ip. 2016/17:30) bl.a. att polisverksamheten ska komma närmare medborgarna där det behövs som mest och att han kan se att Polismyndigheten har tagit viktiga steg mot det målet. De flesta kommuner har numera en kommunpolis, användningen av medborgarlöften ökar och tillsättningen av områdespoliser pågår.

Polisutbildningen och rekrytering

I fjolårets budgetbetänkande behandlade utskottet ett flertal motioner om polisutbildningen (bet. 2015/16:JuU1 s. 39 f.). Utskottet konstaterade att

regeringen tillsatt en utredning som ska föreslå hur polisutbildningen kan omformas till en högskoleutbildning. Utskottet anförde att detta arbete inte borde föregripas och avstyrkte därmed motionerna. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2015/16:106).

Utredningen har nu lämnat sitt förslag (SOU 2016:39) Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning. Utredningen föreslår att grundutbildningen till polisman ska omformas till en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen som ska benämnas polisexamen. Omfattningen ska vara 180 högskolepoäng, motsvarande tre års heltidsstudier. Studenterna ska genomföra en verksamhetsförlagd del av utbildningen som ska vara lika lång som den nuvarande aspiranttjänstgöringen och omfatta 37,5 högskolepoäng, vilket motsvarar 25 veckors studier. Betänkandet har remitterats och bereds nu inom Regeringskansliet.

Vidare behandlades i samma betänkande motionsyrkanden om rekryteringsfrågor, varav flera var likalydande med de som nu är aktuella (s. 44 f.). Utskottet anförde att det stod fast vid sin tidigare redovisade inställning att det var Polismyndighetens uppgift att besluta om rekryteringsfrågor. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:106).

Trafikpolisen

I förra årets budgetbetänkande behandlade utskottet även ett antal motioner om hur trafikpolisen ska organiseras (bet. 2015/16:JuU1 s. 44 f.). Utskottet anförde att det är viktigt att det finns ett tillräckligt antal trafikpoliser för att övervaka bl.a. yrkestrafiken och att dessa har den kompetens som krävs. Utskottet ansåg dock att det bör vara upp till Polismyndigheten att avgöra hur trafikpolisen ska organiseras och hur dess arbete ska bedrivas, och motionerna avstyrktes därmed. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:106).

Hemvärnet och ordningsvakter

Ordningsvakter är personer som har förordnats av Polismyndigheten för att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen, t.ex. i anslutning till en krog eller ett idrottsarrangemang. Bestämmelser om ordningsvakter finns i lagen (1980:578) om ordningsvakter och i ordningsvaktsförordningen (1980:589). Därutöver har dåvarande Rikspolisstyrelsen utfärdat föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter, RPSFS 2012:17 (FAP 692–1). I motionsbetänkandet Polisfrågor (bet. 2015/16:JuU20) behandlade utskottet motionsyrkanden om bl.a. en ökad användning av ordningsvakter. Utskottet avstyrkte motionerna och anförde bl.a. följande:

Det är polisen som har huvudansvaret för att upprätthålla den allmänna ordningen i samhället. Som framgår ovan får dock andra än poliser förordnas till ordningsvakter för att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Det är emellertid alltid polisen som ansvarar för att förordna ordningsvakterna, och därmed är det också polisen som bedömer behovet av ordningsvakter i särskilda fall.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:197).

Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har informerat om följande:

Myndigheter som har ett särskilt ansvar inför och vid höjd beredskap enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap ska återuppta planeringen för sin beredskap inom ramen för det civila försvaret.

Regeringen beslutade i december 2015 om planeringsanvisningar för det civila försvaret. I anvisningarna anges att bevakningsansvariga myndigheter ska redovisa pågående planeringsarbete och uppnådda resultat till Regeringskansliet. Den första redovisningen skedde i juni 2016. Av redovisningarna framgår att samtliga bevakningsansvariga myndigheter har initierat arbetet med civilt försvar. Det finns dock en betydande variation i hur långt arbetet har fortskridit. Endast ett mindre antal av de bevakningsansvariga myndigheterna har inlett arbetet med fördjupade analyser och planering inom sitt ansvarsområde för stärkt förmåga att hantera höjd beredskap och krig.

Av Försvarsmaktens webbplats framgår bl.a. följande om hemvärnet:

Hemvärnet har till uppgift att verka över hela konfliktskalan – från stöd till samhället vid svåra påfrestningar i fred till väpnad strid i krig. Hemvärnet är en del av Försvarsmaktens insatsorganisation och utgör nästan hälften av Försvarsmaktens personal. Hemvärnsförbanden är ett krigsförband med huvuduppgift att skydda, bevaka, ytövervaka samt stödja samhället vid kris. På detta sätt bildar hemvärnsförbanden en nationell och territoriell basplatta för försvaret och skyddet av Sverige.

Om Sverige drabbas av naturkatastrofer, omfattande olyckor eller andra hot mot samhället är Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna beredda att stödja polis, räddningstjänst och andra myndigheter. Vid skogsbränder, översvämningar, pandemier eller eftersök av försvunna personer finns hemvärnsförbanden som en extra resurs. Varje år genomför Hemvärnet ett stort antal sådana insatser till stöd för samhället.

Asylboenden m.m.

Utskottet har tagit reda på att Migrationsverket och Polismyndigheten i september 2016 kom överens om en gemensam åtgärdsplan för att öka tryggheten i asylboenden. Överenskommelsen tydliggör ansvarsförhållanden och innebär ett ökat samarbete mellan myndigheterna. Överenskommelsen beskriver polisens respektive Migrationsverkets ansvar när det gäller ordning och säkerhet – dels det brottsförebyggande, dels det brottsutredande arbetet.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson anförde i ett frågesvar om avvísningar den 16 mars 2016 (fr. 2015/16:935) bl.a. följande:

Återvändande är en prioriterad fråga för regeringen och en rad olika åtgärder måste vidtas för att öka antalet återvändanden. I det inbegrips bl.a. ett förstärkt arbete med att ensamkommande barn ska kunna återvända.

Regeringen verkar också för ett bättre och effektivare samarbete med mottagarländerna när det gäller återtagande av personer som ska återvända. För att underlätta arbetet kommer regeringen att föreslå resurstillskott för utplacering av sambandspersoner för återvändande vid svenska ambassader i aktuella länder. Sambandspersonerna ska också följa utvecklingen och förutsättningarna för upprätthållandet av mänskliga rättigheter i återvändandeländerna.

Vidare har Migrationsverket och Polismyndigheten fått i uppdrag att med bistånd av Kriminalvården genomföra en försöksverksamhet med syfte att effektivisera återvändandet. Målet är att vistelsetiden för personer som är inskrivna i mottagandet och har lagakraftvunna av- eller utvisningsbeslut påtagligt förkortas genom att fler beslut verkställs. Uppdraget ska redovisas i november 2016.

Brott mot äldre m.m.

Inrikesminister Anders Ygeman anförde i ett frågesvar om brott mot äldre den 10 november 2016 bl.a. följande:

Brott mot äldre och funktionshindrade som kommer till Polismyndighetens kännedom utgörs vanligtvis av serierelaterade stölder och bedrägerier. Ofta rör det sig om ligor som reser runt i landet och riktar in sig på särskilt utsatta grupper. För att bekämpa den här typen av brott behöver polisen arbeta både utredande och förebyggande.

För att effektivisera det brottsutredande arbetet har Polismyndigheten beslutat om en nationell modell för brottsamordning som införs under 2016. Brottsamordning innebär att polisen identifierar mönster i tillvägagångssätt och jämför spår från brottsplatser för att undersöka om det finns gemensamma faktorer som kan tyda på exempelvis seriebrottslighet. Arbetet med brottsamordning underlättas av att Polismyndigheten numera är en sammanhållen myndighet.

Vidare har polisregion Väst genom den s.k. CIRCA-gruppen ett nationellt ansvar avseende samordning av seriebrott som riktas mot just äldre och funktionshindrade. Uppdraget innefattar att ha ett helhetsperspektiv över brottsområdet. I arbetet ingår att identifiera seriebrott mot äldre i anmälingsflödet, identifiera misstänkta gärningsmän, initiera samordning av brott och ärenden, utreda brott, bistå med metod- och verksamhetsstöd till andra utredningsgrupper samt arbeta brottsförebyggande.

Polismyndighetens nationella bedrägericentrum har de senaste åren haft ett nära samarbete med Pensionärernas riksorganisation (PRO) och Sveriges pensionärsförbund (SPF) för att försöka förhindra bedrägerier mot äldre. Under 2015 genomförde nationellt bedrägericentrum en kartläggning av bedrägerier mot äldre och skapade därefter en nationell preventiv strategi för att hantera problematiken tillsammans med PRO, SPF och Brottsofferjouren.

Kommunpolis och deltidspolis

Inrikesminister Anders Ygeman anförde i ett frågesvar om kommunpolis och medborgarlöften den 10 oktober 2016 (fr. 2016/17:52) följande:

Roger Haddad har frågat mig om det enligt min bedömning är godtagbart att en kommunpolis för en viss kommun har sitt tjänsteställe i en helt annan kommun, eller om jag tänker vidta några åtgärder med anledning av det anförda.

Polismyndigheten har i sin nya organisation valt att införa både kommunpolis och områdespolis. Jag håller med Roger Haddad om att kommunpolis och områdespolis är en viktig komponent för att få till stånd en långsiktig och hållbar samverkan mellan Polismyndigheten, kommuner och andra aktörer. Jag har också vid flera tillfällen påtalat vikten av att ha en lokalt förankrad polis som finns närvarande där den behövs bäst.

Det ligger emellertid inom Polismyndighetens ansvar att organisera de funktioner som finns inom myndigheten på det sätt som de anser lämpligt. Mot bakgrund av det avser jag inte att vidta några ytterligare åtgärder.

Inrikesminister Anders Ygeman anförde i ett frågesvar om deltidspoliser den 2 november 2016 (fr. 2016/17:176) bl.a. följande:

Ombildningen av polisen till en sammanhållen myndighet ska bland annat medföra att polisen kommer närmare medborgarna och blir mer tillgänglig. Polismyndigheten arbetar intensivt med att omfördela resurser så att det lokala polisarbetet stärks och tillsättning av områdespoliser pågår. I Statskontorets första delrapport om ombildningen konstateras att Polismyndighetens operativa förmåga på nationell nivå har stärkts. Resurserna kan nu användas mer flexibelt och möjligheterna till samordning har förbättrats.

Möjligheten för poliser att arbeta deltid, som en komplettering till dessa åtgärder, är en fråga för Polismyndigheten att avgöra. Det är myndighetens ansvar att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas för att fullgöra de arbetsuppgifter som myndigheten har och att besluta om hur resurserna ska fördelas.

En viktig åtgärd för att ytterligare förbättra polisens förutsättningar är att möjliggöra en utökning av den personella resursen. Regeringen har därför i budgetpropositionen för 2017 föreslagit att Polismyndigheten tillförs drygt 2 miljarder kronor under perioden 2017–2020.

Av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbplats framgår följande:

Inom räddningstjänsten bygger verksamheten till stora delar på deltidsanställda. En deltidsanställd brandman är t.ex. en person som enligt avtal är anställd till en mindre del för att vid alarmering träda in i en professionell roll såsom brandman. Den som är en deltidsanställd brandman har en annan arbetsgivare än räddningstjänsten.

Den som är anställd som deltidsanställd brandman ska genomgå viss utbildning motsvarande nio veckors studier. Brandmannen har sedan regelbunden beredskap, det vanligaste är var fjärde vecka, men även andra varianter kan förekomma. När brandmannen har beredskap ska han eller hon befinna sig så nära brandstationen så att det i normalfallet är möjligt att inställa sig där inom fem minuter vid larm.

Utskottets ställningstagande

Lokala ledningsresurser

Syftet med polisreformen är att skapa bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete genom tydligare ledning och styrning, ökad flexibilitet, större enhetlighet och starkare lokal förankring. Samtidigt som vissa funktioner måste centraliseras i Polismyndigheten är ett av regeringens mål med reformen att verksamheten ska bedrivas närmare medborgarna och i samverkan med lokalsamhället. Lokalpolisområdena är kärnan i den nya myndigheten och ska stärka samverkan med lokalsamhället genom bl.a. en fortsatt utveckling av lokala samverkansöverenskommelser. Statskontoret har som beskrivits ovan i sin

delredovisning påpekat att lokalpolisområdenas behov behöver prioriteras ytterligare, och att de bör tillförsäkras tillräckliga beslutsbehörigheter för att kunna styra och planera sitt arbete för att på sikt nå målen med omorganisationen. Mot bakgrund av det anförda och eftersom utskottet utgår från att Polismyndigheten vidtar de åtgärder som behövs för att lokalpolisområdena ska tillförsäkras tillräckliga beslutsresurser anser utskottet inte att det finns anledning till något tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförs om tillsättande av lokala ledningsresurser i motionerna 2016/17:3231 (M) yrkande 3 och 2016/17:3388 (M) yrkande 6. Motionerna avstyrks.

En effektivare polis m.m.

Som redovisats ovan gjorde riksdagen i samband med behandlingen av fjolårets budgetbetänkande ett tillkännagivande till regeringen om en effektivare polis. Enligt regeringen bereds tillkännagivandet inom Regeringskansliet. Vidare pågår det ett omfattande arbete för att renodla polisens arbetsuppgifter. Även här har riksdagen gjort ett tillkännagivande till regeringen som ännu inte slutbehandlats av regeringen. Utskottet, som fortfarande är av uppfattningen att det är angeläget med en effektivare polis och att polisens arbetsuppgifter renodlas, finner mot denna bakgrund att det inte är nödvändigt att på nytt föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande i dessa frågor till regeringen. Riksdagen bör därför avslå motionerna 2016/17:433 (M), 2016/17:1535 (KD) yrkande 4, 2016/17:3231 (M) yrkande 4 och 2016/17:3388 (M) yrkande 8. Av samma skäl bör inte något tillkännagivande till regeringen göras med anledning av motion 2016/17:128 (SD) yrkande 2.

Tydliga och mätbara mål

Utskottet anser att det är viktigt att polisens verksamhet bedrivs så effektivt som möjligt. I detta sammanhang är det värdefullt med tydliga och mätbara mål som underlättar uppföljningen. Samtidigt får dessa inte vara för ensidigt kvantitativa och uppmuntra till s.k. pinnjakt, utan de bör i stället ge en mer nyanserad bild av om målen för verksamheten uppnåts. Utskottet, som utgår från att Polismyndigheten ser till att den utformar lämpliga mål för verksamheten, både lokalt och nationellt, anser dock inte att något initiativ från riksdagens sida är nödvändigt. Motionerna 2016/17:3231 (M) yrkande 9 och 2016/17:3388 (M) yrkande 11 avstyrks därför.

Lokalt förankrad polis m.m.

En av de viktigaste utgångspunkterna för omorganisationen av polisen var att stärka den lokala närvaron och tillgängligheten.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 4) gjorde riksdagen som redovisats ovan ett tillkännagivande till regeringen om att den skulle återkomma till riksdagen

med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser.

Utgångspunkten för den nya polismyndighetens organisation är att polisens kärnverksamhet ska utföras närmare medborgarna. För att öka tryggheten är det viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och synlig. Det gäller såväl i storstäder som i mindre orter och på landsbygden. En tillgänglig polis är viktig för att förebygga brott, men framför allt när brott begåtts och måste klaras upp. Utskottet anser att frågan är så viktig att det på nytt bör göras ett tillkännagivande i saken till regeringen. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att det måste säkerställas att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås och tillkännager detta för regeringen. Utskottet föreslår därmed att riksdagen bifaller motionerna 2016/17:3231 (M) yrkande 2 och 2016/17:3388 (M) yrkande 7.

Genom tillkännagivandet om en lokalt förankrad polis såväl i storstäder som i mindre orter och på landsbygden får de motionsyrkanden som betonar vikten av polisens närvaro på landsbygden anses vara tillgodosedda till vissa delar. Utskottet finner bl.a. mot denna bakgrund inte skäl att göra något tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförs om detta i motionerna 2016/17:438 (M), 2016/17:999 (M), 2016/17:2668 (M), 2016/17:2846 (SD) yrkande 1 och 2016/17:2997 (M) yrkandena 1, 2 och 4.

Som framgått anser utskottet att det är angeläget med en lokalt förankrad polis. Utskottet är dock inte berett att ställa sig bakom vad som anförs i motion 2016/17:2846 (SD) yrkandena 2–5 om att det i varje kommun ska finnas minst en polisstation, att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt, att Polismyndigheten bör ställa krav på insatstider vid rapporterade brott och att regeringen kontinuerligt bör följa upp polisens lokala närvaro. Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom vad som anförs i motion 2016/17:128 (SD) yrkande 1 om att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning. Motionsyrkandena avstyrks.

Utskottet anser att det är viktigt för människors känsla av trygghet att polisen känns närvarande i alla delar av landet. Det är därför positivt att polisen fattat beslut om att man ska arbeta med områdespoliser och kommunpoliser som kommer att vara starkt lokalt anknutna. Utskottet konstaterar dock att förflyttningarna av operativa resurser till lokalpolisområdena hittills har skett i begränsad omfattning. Det är enligt utskottet av största betydelse att Polismyndigheten skyndsamt skapar full bemanning av områdespoliser, i ett första steg inom de utsatta och särskilt utsatta områdena. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skapa full bemanning av områdespoliser. Utskottet föreslår därmed att riksdagen bifaller motionerna 2016/17:865 (C) yrkande 4 och 2016/17:1080 (L) yrkande 4 samt delvis bifaller motionerna 2016/17:380 (S) och 2016/17:2290 (M).

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen anför att det pågår ett arbete när det gäller lokalt brottsförebyggande arbete där Brå föreslår bl.a. ökad samordning av nationella insatser och att regionala brottsförebyggande

samordnare ska inrättas vid länsstyrelserna. Utskottet, som ser positivt på detta arbete, finner därför inte skäl att ställa sig bakom begäran i motion 2016/17:865 (C) yrkande 10 om ett tillkännagivande till regeringen om brottsförebyggande arbete och trygghet i närområdet. Motionsyrkandet avstyrks.

Att se över möjligheterna att genom nya tekniska lösningar säkerställa god lokal- och personkännedom vid polisens kommunikationscentraler är enligt utskottet en uppgift för Polismyndigheten. Något tillkännagivande till regeringen bör därför inte göras med anledning av motion 2016/17:1127 (S).

Samverkansöverenskommelser och medborgarlöften

Utskottet anser att det är värdefullt att polisen ingår samverkansöverenskommelser med så många kommuner som möjligt. Av budgetpropositionen framgår att antalet samverkansöverenskommelser med kommunerna fortsätter att öka och att de vid slutet av 2015 uppgick till 275. Mot denna bakgrund saknas det enligt utskottet anledning för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande till regeringen som efterfrågas i motion 2016/17:3388 (M) yrkande 21. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet ser positivt på att användningen av medborgarlöften ökar och anser att dessa kan bidra till att utveckla kontakterna mellan polisen och medborgarna. Som framgår ovan har Brå påbörjat ett arbete med att utvärdera metodiken kring medborgarlöften. Något tillkännagivande till regeringen om att de ska utvärderas löpande i enlighet med vad som efterfrågas i motionerna 2016/17:3231 (M) yrkande 14 och 2016/17:3388 (M) yrkande 22 är enligt utskottet inte nödvändigt. Motionsyrkandena avstyrks.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

I samband med behandlingen av fjolårets budgetbetänkande gjorde riksdagen, som redovisats ovan, ett tillkännagivande till regeringen om vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden. Utskottet anser fortfarande att polisens närvaro i brottsutsatta områden är viktig. En kartläggning som polisen har gjort visar att det finns områden i Sverige där kriminella nätverk har stor negativ påverkan på lokalsamhället. Områdena finns i såväl storstäder som mindre orter, och de har alla som gemensam nämnare att de är socioekonomiskt utsatta. I dessa områden upplevs misstron mot samhället vara utbredd, och på många platser uttrycks det genom att polisen inte är välkommen i området. Det är nödvändigt att samhället på ett tydligt och kraftfullt sätt tar sig an den här problematiken. För att bidra till att återupprätta förtroendet för polisen och andra myndigheter är det enligt utskottet viktigt med en kontinuerlig polisär närvaro och personkännedom. Regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa detta. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om polisens närvaro i brottsutsatta områden och tillkännager detta för regeringen. Utskottet föreslår därmed att riksdagen bifaller motionerna 2016/17:3231 (M) yrkandena 15 och 16, 2016/17:3383

(KD) yrkande 1, 2016/17:3387 (M) yrkandena 10 och 12 samt delvis bifaller motionerna 2016/17:881 (S) och 2016/17:2222 (S).

Polisnärvaro på platser med ökad risk för sexuella ofredanden

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion 2016/17:3388 (M) yrkande 27 att det är angeläget att det vidtas åtgärder för att komma till rätta med problemet med sexuella ofredanden bland unga i publika miljöer. Utskottet, som konstaterar att Nationella operativa avdelningen (Noa) inom Polismyndigheten har utrett frågan och i en rapport lämnat förslag till åtgärder, anser dock inte att något tillkännagivande till regeringen om utökad polisär närvaro på särskilt utsatta platser är nödvändigt. Motionsyrkandet avstyrks.

Deltidspoliser

Som utskottet återkommer till nedan har polisen i dag möjlighet att förordna ordningsvakter att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom motionärernas förslag om att, som ett komplement till den reguljära verksamheten, införa ett system med deltidsanställda poliser, liknande det som i dag finns inom räddningstjänsten med deltidsanställda brandmän. Motionerna 2016/17:3231 (M) yrkande 8 och 2016/17:3388 (M) yrkande 3 avstyrks därför. Utskottet ser inte heller skäl för ett sådant tillkännagivande om möjligheter för pensionerade poliser på landsbygden att träda i tjänst som efterfrågas i motion 2016/17:2662 (MP), och utskottet avstyrker motionen.

Polisutbildning och rekrytering

Utskottet vidhåller alltjämt att det är Polismyndighetens uppgift att besluta om rekryteringsfrågor. Utskottet är alltså fortfarande av uppfattningen att det inte bör göras något tillkännagivande till regeringen om hur rekryteringen till polisutbildningen ska gå till. Motionerna 2016/17:1163 (S), 2016/17:1356 (M), 2016/17:2442 (SD) och 2016/17:2997 (M) yrkande 3 avstyrks därför.

Vid utformandet av den nya polisutbildningen är det enligt utskottet viktigt att polisyrkets unika kombination av akademisk teori och praktiskt vardagskunnande inte går förlorad. Utskottet är därför kritiskt till Polisutbildningsutredningens förslag till ny polisutbildning (SOU 2016:39) som man anser har en slagsida mot polisyrkets teoretiska aspekter. I dag är polisutbildningen två och ett halvt år, varav två år är studier och ett halvt år är verksamhetsförlagd praktik. Utredningens förslag innebär dels att hela utbildningen görs till högskoleutbildning, dels att tiden förlängs till tre år. Så gott som hela förlängningen används till att förstärka de teoretiska inslagen. Resultatet blir en polisutbildning som nästan helt och hållet är inriktad på teori. Men så ser inte polisens vardag ut. I den komplexa yrkesroll som är polisens behövs enligt utskottet både teori och ett väl utvecklat praktiskt kunnande. Bättre utbildning i praktiska färdigheter är också något som efterfrågas av många poliser. Men den nya utbildning som nu föreslås kommer till nästan 80

procent att bestå av teori. Regeringen bör därför säkerställa att en eventuell ny polisutbildning innehåller mer verksamhetsförlagd praktik än vad Polisutbildningsutredningen föreslår. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om mer praktik i polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen. Utskottet föreslår därmed att riksdagen bifaller motion 2016/17:1080 (L) yrkande 14.

Övriga motionsyrkanden om polisutbildningens utformning bör enligt utskottet inte leda till något initiativ från riksdagens sida. Det innebär att riksdagen bör avslå motionerna 2016/17:360 (M), 2016/17:985 (S), 2016/17:1226 (M), 2016/17:1618 (S), 2016/17:3138 (M), 2016/17:3213 (KD, M, C) och 2016/17:3239 (M) yrkandena 1 och 2.

Utskottet anser att det måste vara Polismyndigheten som bäst kan bedöma sitt personalbehov. Något tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en samlad strategi för Polismyndighetens personalbehov bör därför inte göras. Motion 2016/17:1551 (M) avstyrks.

Polisens arbetsmiljö

Utskottet delar motionärernas uppfattning i motion 2016/17:168 (V) yrkande 1 att det är viktigt att polisen har en bra arbetsmiljö. Detta är bl.a. viktigt för att myndigheten ska ses som en attraktiv arbetsplats som tar väl hand om sina anställda. Utskottet anser dock att detta i första hand är en fråga som Polismyndigheten har att hantera på egen hand. Något tillkännagivande till regeringen bör därför inte göras med anledning av motionsyrkandet, vilket avstyrks.

Kommunal polis m.m.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom vad som anføres i motionerna 2016/17:430 (M), 2016/17:2036 (C) yrkande 1 och 2016/17:2781 (KD) om att utreda frågan om att införa en kommunal polis. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Trafikpolisens arbete

Utskottet delar motionärernas uppfattning i motionerna 2016/17:570 (M), 2016/17:747 (M), 2016/17:2074 (M) och 2016/17:2531 (M) yrkande 22 att det kan vara av intresse att studera hur andra länder har organiserat sin trafikpolis. Utskottet vidhåller dock sin uppfattning att det bör vara upp till Polismyndigheten att avgöra hur trafikpolisen bör organiseras och hur dess arbete ska bedrivas. Motionerna avstyrks därför. Av samma skäl bör inte något tillkännagivande göras med anledning av motionerna 2016/17:1757 (SD), 2016/17:2217 (S) och 2016/17:2286 (M).

I motion 2016/17:2028 (C) föreslår motionären att trafikvakter ska ta över vissa av polisens uppgifter i trafiken. Inom polisen finns redan i dag civilanställda bilinspektörer som tillsammans med trafikpoliserna arbetar med kontroller av bl.a. hastighet och nykterhet samt kontroller av förare och fordon.

Utskottet anser därför att det saknas skäl för ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionen. Motionen avstyrks.

Utskottet delar motionärernas uppfattning i motion 2016/17:3391 (KD) yrkande 9 att det är viktigt att polisen har tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och för att beivra överträdelser. Utskottet anser dock att det är Polismyndighetens uppgift att inom ramen för tilldelat anslag fördela sina medel så att verksamheten fungerar så bra som möjligt. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandet bör därför inte göras. Motionsyrkandet bör avslås.

Attacker mot blåljuspersonal

I ett antal motioner efterfrågas åtgärder för att bemästra problemet med attacker mot blåljuspersonal. Utskottet delar motionärernas uppfattning och anser att åtgärder måste vidtas för att förebygga sådana attacker. Utskottet konstaterar också att regeringen i budgetpropositionen har aviserat en översyn av lagstiftningen om attacker mot blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner för att skydda dem i deras arbete. Som anförts tidigare har regeringen även aviserat en särskild satsning på ökad polisnärvaro i socialt utsatta områden för att förebygga brott och öka tryggheten. Mot denna bakgrund finns det enligt utskottet inte skäl för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som efterfrågas i motionerna 2016/17:4 (SD), 2016/17:431 (M), 2016/17:865 (C) yrkande 1 och 2016/17:1833 (M). Motionsyrkandena avstyrks.

Polisens samverkan med hemvärdet m.m.

Utskottet anser att det är viktigt att polisen i olika situationer kan samverka med andra myndigheter och på annat sätt få avlastning och hjälp i olika situationer. Utskottet konstaterar att polisen har möjlighet att förordna ordningsvakter att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Vidare finns det redan i dag ett samarbete mellan polisen och hemvärdet i olika situationer, t.ex. vid eftersök av försvunna personer. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att det är nödvändigt med något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna 2016/17:1535 (KD) yrkande 7, 2016/17:3205 (M) yrkande 5 och 2016/17:3231 (M) yrkande 6.

Brott mot äldre

Det finns personer och organiserade ligor som riktar in sig på att begå brott mot utsatta äldre. Ofta handlar det om att på olika sätt lura sig till att bli insläppt i någons hem i syfte att stjäla kontanter, kontokort och värdesaker. Men även olika former av bedrägeribrott, eller att överraska eller störa personer vid uttag av kontanter är vanligt förekommande. Utskottet anser att arbetet mot denna brottslighet är mycket angeläget och att det är viktigt att polisen har god förmåga att skydda äldre från att utsättas för brott var de än bor i landet. Polismyndigheten bör därför få i uppdrag att vidta åtgärder för att

säkerställa att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet. Arbetet bör redovisas årligen till regeringen. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att förebygga och utreda brott mot äldre i hela landet och tillkännager detta för regeringen. Riksdagen bör därmed bifalla motionerna 2016/17:3228 (M) yrkande 2 och 2016/17:3231 (M) yrkande 23.

Säkerheten på asylboenden

Utskottet noterar att Migrationsverket och Polismyndigheten i september 2016 kom överens om en gemensam åtgärdsplan för att öka tryggheten i asylboenden. Något tillkännagivande till regeringen i denna fråga, vilket efterlyses i motion 2016/17:3231 (M) yrkande 19, är enligt utskottet därför inte nödvändigt. Motionsyrkandet bör avslås.

Övriga frågor

Utskottet ser positivt på att regeringen, som redovisats ovan, prioriterar och vidtar ett flertal åtgärder för att se till att de som får avslag på sina asylansökningar återvänder till sina hemländer. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2016/17:3302 (KD) yrkande 23 är därför inte nödvändigt. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet anser att arbetet mot våld mot kvinnor är viktigt. Utskottet ser därför positivt på att det bedrivs ett omfattande arbete på området och noterar särskilt att regeringen nyligen presenterat en strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2016/17:3346 (KD) yrkande 22 är därför inte nödvändigt. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet har, som redovisats ovan, vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om arbetet mot djurrättsaktivism och i förra årets budgetbetänkande även gjort ett tillkännagivande till regeringen om att den skulle prioritera detta arbete. Regeringen anser att tillkännagivandet numera är tillgodosett (se s. 47 – 48). Utskottet är därför inte berett att nu på nytt föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande i saken till regeringen. Motion 2016/17:3298 (SD) yrkande 1 avstyrks därför.

Extern tillsyn av polisen och Kriminalvården

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om extern tillsyn av polisen och Kriminalvården.

Jämför reservation 23 (M, C, KD).

Propositionen

Regeringens mål när det gäller verksamhetsområdet verkställighet av påföljd är att påföljderna ska verkställas på ett säkert, humant och effektivt sätt och att antalet återfall i brott ska minska. Kriminalvården ansvarar för att verkställa påföljder inom verksamhetsområdet.

Antalet intagna i anstalt och antalet frivårdsklienter fortsatte att minska under 2015. Medelbeläggningen i anstalt minskade med 2 procent, och medelantalet frivårdsklienter med 6 procent i förhållande till föregående år.

Kriminalvården arbetade under 2015 bl.a. med långsiktiga strategier för myndighetens framtida infrastruktur vid anstalter och häkten.

Regeringen anger (s. 33) att Kriminalvården under 2015 fortsatte sitt tidigare påbörjade arbete med att vidta en rad åtgärder för att förbättra den interna styrningen och kontrollen. Sedan januari 2015 har t.ex. myndigheten en ny organisation som bl.a. innebär att kärnverksamheten leds av nationella chefer som är direkt underställda generaldirektören. En ny styr- och uppföljningsmodell har utvecklats och delvis genomförts. Myndigheten utvecklade under 2015 även arbetet med egenkontroll och förberedde inrättandet av en ny tillsynssektion.

Regeringen framhåller att polisens och Kriminalvårdens långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv förutsätter en effektiv och kontinuerlig tillsyn av myndigheternas verksamhet, såväl intern som extern. Delar av den statliga tillsynen behandlas för närvarande av Tillitsdelegationen (dir. 2016:51) och i ett uppdrag till Statskontoret (Fi2015/00132/SFÖ). Regeringen kommer därutöver att i särskild ordning, i samband med en bred översyn, analysera hur tillsynen inom rättsväsendet bäst kan bedrivas. Regeringen avsätter, i avvaktan på en samlad bedömning av tillsynens utformning, medel för att förstärka såväl den interna som den externa tillsynen. Vid Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården inrättas tillsynsorgan direkt under myndighetsledningen. Vidare ges Justitiekanslern (JK) möjlighet att utöka sin extraordinära tillsyn, vilket kommer att kunna innebära att tillsynen över bl.a. polisen och Kriminalvården ökar. Regeringen föreslår därför att JK tillförs medel för att myndigheten ska kunna öka sina personella resurser.

Motionen

I motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att det bör inrättas en extern tillsynsmyndighet för polisen och Kriminalvården. Motionärerna anför att med de långtgående befogenheter som polisen och Kriminalvården har till sitt förfogande är det viktigt att även dessa myndigheter granskas. För att säkerställa detta behövs en extern ordinär tillsyn.

Bakgrund

Regeringen gav i februari 2012 Polisorganisationskommittén (Ju 2010:09) i uppdrag att utreda behovet av ett fristående organ som ska granska bl.a. Kriminalvårdens verksamhet. I direktiven anförde regeringen bl.a. att behovet av en fristående granskningsverksamhet för Kriminalvården har påtalats av flera utredningar, senast i betänkandet Kriminalvården – Ledning och styrning (SOU 2009:80), och att även Riksdagens ombudsmän (JO) hade uppmärksammat riksdagen på att Kriminalvården saknar en reguljär tillsyn.

Uppdraget till kommittén utvidgades till att även omfatta behovet av en fristående granskning av såväl polisens som Kriminalvårdens verksamhet (dir. 2012:13). Av direktiven framgår att granskningen av polisen och Kriminalvården bör utföras av ett och samma organ, om inte starka skäl talar emot detta. Uppdraget om granskningen av polisens verksamhet redovisades i betänkandet Tillsyn över polisen (SOU 2013:42). Kommittén föreslog där att tillsyn över polisen ska utövas av en myndighet som är fristående från polisen. Regeringen delade bedömningen men ansåg att det var lämpligt att frågan om tillsyn över polisens och Kriminalvårdens verksamhet övervägdes samlat. Kommittén fick därför i uppdrag att överväga frågan om tillsyn över polisen och Kriminalvården.

Polisorganisationskommittén föreslår i betänkandet Tillsyn över polisen och Kriminalvården (SOU 2015:57) att en ny myndighet för tillsyn över polisen och Kriminalvården ska bildas. Myndigheten ska vara en förvaltningsmyndighet under regeringen. Tillsynen föreslås kunna avse all verksamhet som Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården bedriver. Den ska kunna utövas i förhållande till samtliga lagar och andra bindande föreskrifter som reglerar dessa verksamheter. Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över enskilda fall. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Konstitutionsutskottet har under flera år uppmärksammat behovet av en utökad ordinär tillsyn inom olika områden (senast i samband med behandlingen av Justitieombudsmännens ämbetsberättelse i bet. 2015/16:KU7). Man konstaterade då att dessa frågor övervägs i olika sammanhang. Konstitutionsutskottet ansåg att resultatet av dessa utredningar inte borde föregripas.

Utskottets ställningstagande

Polisen och Kriminalvården har långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv. Med detta följer att det är nödvändigt med en effektiv och fortlöpande tillsyn.

Frågan om tillsyn över polisen och Kriminalvården har som framgått behandlats i Polisorganisationskommitténs betänkande som bereds inom Regeringskansliet. Vidare behandlas delar av den statliga tillsynen för närvarande av Tillitsdelegationen (dir. 2016:51) och i ett uppdrag till Statskontoret (Fi2015/00132/SFÖ). Regeringen har för avsikt att i särskild ordning, i samband med en bred översyn, analysera hur tillsynen inom rättsväsendet bäst kan bedrivas. Enligt utskottet bör den beredning och det arbete som sker på detta område inte föregripas. Utskottet noterar att regeringen i avvaktan på en samlad bedömning av tillsynens utformning avsatt medel för att förstärka såväl den interna som den externa tillsynen.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2016/17:3231 yrkande 5 (M).

Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingsjämnstgöring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingsjämnstgöring.

Motionen

I motion 2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 2 föreslås att erfarenhet av polisyrket ska ges ett speciellt meritvärde när examinerade jurister söker tjänst som tingsnotarie.

Bakgrund

De sökande till en tjänst som tingsnotarie rangordnas inbördes, i första hand med hänsyn till uppnådd poäng för examen, därefter med hänsyn till andra studier och arbetslivserfarenhet. I sista hand kan marginella meriter bli avgörande. Arbetslivserfarenhet delas in i två grupper. Inom grupp nummer ett med högre meritvärde faller praktiskt arbete med en klart juridisk inriktning. Som exempel kan nämnas tjänstgöring som jurist eller hos en advokat eller ett större företag och en juridisk avdelning hos en statlig myndighet eller kommun. Till grupp två hänförs annat kvalificerat juridiskt arbete som kan sägas inrymma inslag av normtillämpning. Arbete som polis räknas, enligt Domstolsverket, idenom grupp nummer två eftersom arbetet inte innefattar tillräckligt mycket renodlat juridiskt arbete.

Utskottets ställningstagande

Meritvärdet för arbetslivserfarenhet vid ansökan om tingsjämsstgöring sätts utifrån arbetsuppgifternas juridiska karaktär. Enligt utskottet är det Domstolsverket som är bäst lämpat att, utifrån en bedömning av alla former av arbeten som sökanden åberopar, värdera dessas meritvärden i förhållande till varandra och till de krav som kan ställas på arbeten med klart juridiska arbetsuppgifter. Utskottet ser därför inte någon anledning att föreslå något tillkännagivande i frågan om polisyrkets meritvärdering vid ansökan om tingsjämsstgöring. Utskottet avstyrker motion 2016/17:71 (SD).

Placering av häkte

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om geografisk placering av ett häkte.

Motionen

I motion 2016/17:829 av Michael Svensson (M) begärs ett tillkännagivande om att inrätta ett häkte i Halland. Motionären anför att Halland är det enda län i Sverige som inte har ett häkte.

Bakgrund

Av Kriminalvårdens regleringsbrev för 2015 framgår att ett prioriterat område inom verksamheten är att Kriminalvården ska ha flexibilitet och beredskap inför variationer i klienttillströmningen. Kriminalvården ska säkerställa att det finns en effektiv och flexibel häktes- och anstaltsorganisation som är anpassad efter såväl behovet av antalet platser som behovet av platser med olika grad av säkerhet. Det ska finnas en långsiktig plan för hur organisationen fortlöpande kan anpassas till verksamhetens behov, när det gäller såväl antalet platser som behovet av personal.

Sedan den 1 april 2013 finns det tio tillfälliga häktesplatser i Halmstad, som är lokaliserade till polisen i Halmstad. Dessutom finns det tio tillfälliga arrestplatser, som Kriminalvården sköter åt polisen genom en överenskommelse. Administrativt tillhör platserna i Halmstad häktet Göteborg. Platsbeslut om de tillfälliga häktes- och arrestplatserna i Halmstad har förlängts ett antal gånger, och nuvarande beslut löper t.o.m. den 2 april 2017. Närmaste ordinarie häkte finns i Helsingborg, åtta mil från Halmstad. Relativt närbelägna häkten finns också i Göteborg och Borås, 14 respektive 15 mil från Halmstad.

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat och avstyrkt motioner med förslag på var kriminalvårdsverksamhet, såsom häkten, bör lokaliseras, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2014/15:JuU1 s. 38). Utskottet höll då fast

vid sin uppfattning att detta är angelägenheter som Kriminalvården bör avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:77).

Utskottets ställningstagande

Utskottet håller fast vid sin uppfattning att frågan om lokalisering av häkten är en angelägenhet som Kriminalvården bör avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Utskottet avstyrker därför motion 2016/17:829 (M).

Brottskoder och statistik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet. Därmed bifaller riksdagen en motion om detta.

Riksdagen ställer sig även bakom det som utskottet anför om bättre statistik vad gäller brott mot äldre. Riksdagen bifaller en motion om detta.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om brottskoder och statistik.

Jämför reservationerna 24 (SD) och 25 (M, SD, C, KD).

Propositionen

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en frågeundersökning som genomförs årligen sedan 2006. I undersökningen svarar varje år runt 12 000 slumpmässigt utvalda personer i befolkningen på frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt förtroende för och erfarenheter av rättsväsendet.

NTU mäter flera olika aspekter av otrygghet, exempelvis upplevelsen av otrygghet vid utevistelser sena kvällar i det egna bostadsområdet, oro för att själv drabbas av brott eller att någon närstående ska drabbas. I 2015 års mätningar ligger otryggheten generellt på en något högre nivå än året innan, men samtliga indikatorer på människors otrygghet visar på tydligt minskande trender sedan undersökningen påbörjades 2006.

NTU är i vissa avseenden en mer relevant källa för att bedöma utvecklingen av brottsligheten. NTU omfattar ett tiotal vanliga brottstyper som drabbar personer och hushåll. Andelen kvinnor och män som uppger att de har blivit utsatta för våldsbrott i NTU har varit stabil över tid och t.o.m. minskat något.

Som framgått föreslår regeringen en ökning av anslaget till Brå för att myndigheten ska kunna utveckla statistik för bättre uppföljning och styrning av rättsväsendet.

Motionerna

Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) efterlyser i kommittémotion 2016/17:3237 yrkande 4 kartläggning, uppföljning och statistik i fråga om hedersrelaterad brottslighet.

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 15 begärs att Brå ska ges i uppdrag att kartlägga brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal för att få en samlad bild av utvecklingen över tid.

I motion 2016/17:3228 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 4 efterfrågas bättre statistik över brott mot äldre. Motionärerna pekar på att kriminalstatistiken inte ger en fullgod bild av brott mot äldre eftersom NTU endast kartlägger den upplevda tryggheten upp till 79 år. Det behöver övervägas om åldersspannet i NTU ska justeras eller om en särskild nationell trygghetsundersökning för äldre behövs för att få en tydligare bild av äldres utsatthet för brott och upplevda trygghet.

I motion 2016/17:1938 av Staffan Danielsson (C) begärs att regeringen åter ska ge Brå i uppdrag att göra brottsanalyser av den typ som gjordes 1996 och 2005. Motionären anser att dessa rapporter, som beskrev brottsligheten uppdelad på personer födda i Sverige respektive i utlandet, åter bör utföras. Motionären anför att brottsanalyser av denna typ alltfjämt är relevanta och viktiga för samhället för att kartlägga och följa utvecklingen i syfte att bättre kunna förebygga utanförskap och brottslighet. Även i motionerna 2016/17:2117 av Betty Malmberg (M), 2016/17:2578 av Jan Ericson (M) och 2016/17:2305 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD) efterfrågas en ny rapport med brottsstatistik uppdelad på personer födda i Sverige respektive i utlandet.

I motion 2016/17:1653 av Stefan Jakobsson (SD) anföras att Brå bör åläggas att komma in med statistik över brott och nationalitet på gärningsmännen fördelat på de olika brottsområdena för de år som saknas mellan 2005 och 2015.

I motion 2016/17:2319 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD) anföras att fördjupad statistik om nationalitet och invandrarbakgrund bör tillåtas. Motionärerna vill att Kriminalvården ska tillåtas och även ges i uppdrag att föra statistik om ursprunglig nationalitet även inom gruppen svenska medborgare.

Bakgrund

Brottsförebyggande rådet (Brå) ansvarar för den officiella kriminalstatistiken i Sverige. Utöver detta ansvarar Brå dessutom för statistiken över anmälda hatbrott och för den nationella trygghetsundersökningen (NTU). Kriminalstatistiken indelas i statistikområdena anmälda brott, handlagda brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott.

Brå gör årligen eller vid behov, i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket, översyner av brottskoderna. Enligt information från Brå redovisas statistik för vissa typer av brott mot personer med funktionsnedsättning. I de fall åldern är en funktionsnedsättning kan alltså dessa brott redovisas i denna kategori. Brå arbetar också med att ta fram statistik över målsägande, och inom ramen för detta arbete kan det bli möjligt att i större utsträckning redovisa åldersindelning.

Att redovisa hedersrelaterat förtryck i form av statistik skulle bli svårgenomförbart, enligt uppgift från Brå, eftersom ett hedersrelaterat brott kan utgöras av en mängd olika typer av brott där det hedersrelaterade förtrycket är ett motiv till handlingen. Därför skulle det vara svårt att registrera och föra statistik över dessa brott.

I betänkandet från den nationella samordnaren mot våld i nära relationer, Våld i nära relationer – en folkhälsofråga (SOU 2014:49) anføres att hedersrelaterat våld och förtryck är den del av området våld i nära relationer där samhället har haft svårast att enas kring vad som bör göras. Samordnaren föreslår att Brå ska kartlägga hedersrelaterat våld och förtryck på nationell nivå. Kartläggningen ska ta hänsyn till att såväl flickor och pojkar som kvinnor och män, inklusive hbtq-personer, utsätts för förtryck i hederskontext. Utredaren föreslår även att Brå ges i uppdrag att undersöka om en brottskodning för våldsbrott mot personer med funktionsnedsättning kan införas. Enligt information från Justitiedepartementet bereds betänkandet för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen presenterade i november i år en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid. Strategin inbegriper arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Den innebär en nationell samling mot hedersvåld. Strategin löper över tio år och börja gälla den 1 januari 2017.

Regeringen anger i skrivelsen att den avser att ge lämplig myndighet i uppdrag att genomföra särskilda kartläggningar av frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barn- och tvångsäktenskap.

Den 1 juli 2014 infördes nya straffrättsliga och civilrättsliga bestämmelser i syfte att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Två nya brott infördes i brottsbalken: äktenskapstvång och vilseledande till äktenskapsresa. Även försök och förberedelse till äktenskapstvång kriminaliserades. Vidare avskaffades möjligheten för barn att få dispens att gifta sig, och reglerna om erkännande av utländska äktenskap skärptes. Sedan den 1 juli 2016 är även stämpling till äktenskapstvång kriminaliserat. Det har också införts straffansvar för en ny form av underlåtenhet att förhindra vissa brott, däribland könsstympning. Regeringen har aviserat att 2014 års bestämmelser om skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap ska utvärderas. I samband med en sådan utvärdering ska frågan om huruvida det bör införas en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv

övervägas. Regeringen anger i skrivelsen att den har för avsikt att återkomma i denna fråga.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om statistik över hedersrelaterat våld och förtryck, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2015/16:JuU1 s. 58 f.). Utskottet avstyrkte yrkanden med hänvisning till beredningen av det nämnda betänkandet.

När det gäller brott mot polis, räddningstjänst och ambulanspersonal kan det nämnas att Brå i sin kunskapssammanställning Hot och våld (Rapport 2015:12), har studerat utsatthet för våld och hot för personer som är särskilt avgörande för demokratin, t.ex. polisen. Även i studien Otillåten påverkan mot myndighetspersoner (Rapport 2016:13) har Brå närmare studerat polisens utsatthet för brott.

Någon särredovisning av vad de dömda och misstänkta har för ursprung förekommer inte i kriminalstatistiken. Brå presenterade däremot 2005 rapporten Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet (Rapport 2005:17). Rapporten var en uppföljning av rapporten Invandrare och invandrades barns brottslighet – En statistisk analys som Brå publicerat (Rapport 1996:2).

Utskottet har tidigare behandlat frågor om statistik över invandrare respektive personer födda i Sverige (bet. 2013/14:JuU1, se även 2015/16:FiU25). Utskottet såg inte anledning att föreslå något tillkännagivande i frågan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är oacceptabelt att tiotusentals människor, främst flickor och kvinnor men även pojkar och män, lever under hot från sina anhöriga på grund av s.k. hederstänkande. Enligt utskottets mening ska den enskildes fri- och rättigheter aldrig få inskränkas med hänvisning till kultur eller tradition. Dessvärre ser verkligheten ut så för många i dag i Sverige.

Stödet till personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck har förbättrats under det senaste årtiondet, men mer behöver göras för att samhället med kraft ska kunna ingripa mot dessa brott. Utskottet anser att det behövs ytterligare åtgärder för att kartlägga omfattningen av hedersrelaterad brottslighet och hur utvecklingen ser ut över tid. Tillförlitlig statistik är av största betydelse i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Utskottet noterar att regeringen har för avsikt att kartlägga omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck. Utskottet vill emellertid betona vikten av att detta sker skyndsamt eftersom frågan är av stor vikt. Regeringen bör därför snarast kartlägga omfattningen av det hedersrelaterade våldet och hur utvecklingen ser ut över tid. Kartläggningen bör genomföras med de åtgärder som är mest ändamålsenliga för detta, t.ex. ett forskningsuppdrag eller en översyn av brottskodsystemet. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2016/17:3237 (M, C, L, KD) yrkande 4.

Det är av stor vikt för att samhället ska fungera väl att polis, räddningstjänst och ambulanspersonal kan utföra sina uppdrag utan att behöva utsättas för våld, hot och trakasserier. Utskottet noterar att Brå har studerat polisers utsatthet för brott i sin kunskapsammanställning Hot och våld (Rapport 2015:12) samt i studien Otillåten påverkan mot myndighetspersoner (Rapport 2016:13). Utskottet ser inte anledning att vidta någon åtgärd i fråga om kartläggning av brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal. Därför föreslår utskottet att motion 2016/17:3388 (M) yrkande 15 ska avslås.

Enligt Brå är äldre ofta rädda för att utsättas för brott, trots att brottsstatistik visar att de löper en relativt liten risk att drabbas. Utskottet tar detta på allvar och anser att brott mot äldre och andra mer utsatta personer är särskilt allvarliga. Det finns kriminella individer och ligor som riktar in sig på att begå brott mot just äldre. Brott mot äldre personer sker oftast i form av stölder, men även bedrägerier förekommer. Gemensamt för brott som begås mot äldre är utnyttjande av människor som kan ha svårare att värja sig. Det är ofta skrupelfritt, kränkande och oacceptabelt.

I dag ger kriminalstatistiken inte en fullgod bild av brott mot äldre. Nationella trygghetsundersökningen (NTU) kartlägger endast den upplevda tryggheten upp till 79 år. Men medborgare som är äldre än 80 år är i dag en aktiv del av befolkningen vars trygghet och oro för brott givetvis också måste tas på allvar. Sådan kunskap behövs för det brottsförebyggande arbetet, rättsväsendets insatser och prioriteringar samt för brottsofferstödet. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att få en bättre statistik om brott mot äldre. Man bör därvid överväga om åldersspannet i NTU ska justeras eller om en särskild nationell trygghetsundersökning för äldre behövs för att få en tydligare bild av äldres utsatthet för brott och upplevd trygghet. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2016/17:3228 (M) yrkande 4.

Utskottet ställer sig inte bakom förslaget i motion 2016/17:2319 (SD) om att Kriminalvården bör tillåtas föra och även ges i uppdrag att föra statistik även inom gruppen svenska medborgare. Motionen bör avslås. Utskottet anser inte heller att det finns anledning för Brå att föra statistik över nationalitet på gärningsmän och föreslår därför att riksdagen avslår motionsyrkandena om detta.

Höjning av avgiften till Brottsofferfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om höjning av avgiften till Brottsofferfonden.

Bakgrund

Brottsofferfonden inrättades den 1 juli 1994. Regeringen anförde i samband med inrättandet att en brottsofferfond på ett mycket påtagligt sätt skulle lyfta fram brottsoffren och tydligt markera att statsmakterna står på brottsoffrens sida (prop. 1993/94:143 s. 20).

Fonden finansieras genom avgifter från personer som har dömts för ett eller flera brott där fängelse ingår i straffskalan för något av brotten, alternativt har godtagit ett strafföreläggande enligt motsvarande förutsättningar. Vidare betalar personer som har dömts till fängelse, men som verkställer straffet utanför anstalt genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja), avgift till fonden. Dessutom tillförs fonden även ett marginellt tillskott genom donationer från enskilda givare och ränteintäkter.

Brottsofferfondens medel ska, enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer, användas för verksamhet som gagnar brottsoffer. Bidrag från fonden får lämnas för att stödja forskning, utbildning, information och utvecklingsverksamhet. Bidrag får även lämnas till ideella organisationer i form av verksamhetsstöd.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2015 att avgiften till Brottsofferfonden skulle höjas från 500 kronor till 800 kronor. Vidare föreslog regeringen att avgiften för den som verkställer ett fängelsestraff genom intensivövervakning med elektronisk kontroll skulle höjas från 50 kronor per dag som verkställigheten ska pågå, dock högst 6 000 kronor för hela verkställighetsperioden, till 80 kronor per dag som verkställigheten ska pågå, dock högst 9 600 kronor för hela verkställighetsperioden. Riksdagen antog regeringens förslag (bet. 2014/15:JuU1, rskr. 2014/15:77). Lagändringarna trädde i kraft den 1 februari 2015.

Propositionen

Regeringen anger (s. 43) att Brottsofferfonden har stor betydelse för finansieringen av ideella organisationers brottsofferarbete och viktimologisk forskning. Bidragen från Brottsofferfonden når många olika verksamheter som gagnar brottsoffer, och regeringen bedömer att målen för Brottsofferfonden har uppnåtts. Däremot ser regeringen behov av att Brottsofferfonden i större utsträckning tillvaratar den utvecklingspotential som finns i rollen som informations- och kunskapscentrum för brottsofferfrågor.

Motionen

I motion 2016/17:2849 efterfrågar Tuve Skånberg (KD) en höjning av avgiften till Brottsofferfonden. Motionären betonar Brottsofferfondens viktiga arbete och anger att avgiften till Brottsofferfonden bör höjas till 1 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Brottsofferfonden har stor betydelse såväl för finansieringen av ideella organisationers verksamhet i fråga om brottsutsatta och vittnen som för forskning inom området. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 4) en höjning av avgiften från 500 kronor till 800 kronor. Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag (bet. 2015/16:JuU1). Utskottet framhöll att höjningen av avgifterna var en tydlig markering mot allvarligare former av brottslighet och innebär att brottsoffrens ställning stärks och angav att de föreslagna avgifterna var väl avvägda.

Med hänvisning till den nyligen beslutade höjningen ser utskottet ingen anledning att föreslå något tillkännagivande med anledning av motion 2016/17:2849.

Kompetens och bemötande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om åtgärder mot bedrägeribrott och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår ett flertal motioner om bemötandefrågor och andra kompetenshöjande åtgärder inom rättsväsendets myndigheter.

Jämför reservationerna 26 (KD), 27 (S, MP, V), 28 (M, C, V), 29 (KD), 30 (SD), 31 (KD), 32 (M, C), 33 (M, C, L, KD), 34 (L), 35 (M), 36 (M, KD), 37 (M, C, L, KD) 38 (M), 39 (C), 40 (V).

Propositionen

Kompetens

Regeringen anför (prop. 2016/17:1 utg.omr. 4 s. 13) att målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättsskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom.

Regeringen anför vidare (s. 17) att rättsväsendets förutsättningar att hantera och klara upp de anmälda brotten i stor utsträckning är beroende av vilken typ av brott som anmäls. För att kunna tolka utredningsresultatet krävs därför kunskap om de anmälda brotten karaktär och sammansättning. Att brotten i allt större utsträckning begås med hjälp av internet och över landsgränser kan också ha haft betydelse eftersom kraven på tekniska bevis och internationellt samarbete ökar. För att få mer kunskap om sådana förändringar och hur de påverkar förutsättningarna för rättsväsendet har regeringen gett Brå i uppdrag att studera den anmälda brottslighetens karaktär över tid.

Regeringen konstaterar (s. 28) att brottsligheten drar nytta av globalisering, fri rörlighet och digitalisering. Satsningar mot internationella brottsnätverk och organiserad brottslighet bidrar till att öka myndigheternas kompetens, skapa kontakter och bygga upp informationsflöden. För att bygga upp förmågan att fånga upp ärenden med internationella kopplingar, tillvarata internationell information och förbättra samordningen inom hela organisationen har Polismyndigheten börjat skapa internationella operativa funktioner i polisregionerna. Myndigheten har också utsett en särskild koordineringsfunktion för det myndighetsgemensamma arbetet inom ramen för EU:s policycykel mot internationell och organiserad brottslighet.

Informationsutbytet inom EU fortsatte att utvecklas under 2015. Inom ramen för Prümsamarbetet har Sverige anslutits till det automatiserade fingeravtrycksutbytet. DNA-utbyte sker med över hälften av de anslutna medlemsstaterna. Detta bidrar till att identifiera och lagföra gärningsmän och kartlägga internationell brottslighet. Möjligheten att göra förfrågningar till fordonsregister inom EU omfattar nu samtliga 19 anslutna medlemsstater och gör det lättare för polisen att utföra kontroller av utländska fordon. Åklagarväsendets operativa samarbete med andra länder är ett frekvent inslag i arbetet, och myndigheternas internationella engagemang var under 2015, genom egna initiativ från myndigheterna, betydande. Myndigheterna har bidragit till utvecklingen av det rättsliga samarbetet inom EU, inklusive till enheten för rättsligt samarbete (Eurojust) där ärendena ökade under 2015 och blev mer komplexa (s. 28).

Rättsväsendets myndigheter bedriver ett aktivt kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsarbete. För att behålla och öka kompetensen hos de anställda inom rättsväsendet har myndigheterna genomfört ett flertal utbildningar. Myndigheterna har också genomfört olika chefsutvecklings- och chefsförsörjningsprogram för att stärka ledarskapet och möta kommande behov av framtida chefer. Flera av rättsväsendets myndigheter bedriver även ett aktivt värdegrundsarbete (s. 39).

Regeringen anför (s. 44) att rättsväsendets arbete, liksom lagstiftningen, löpande måste anpassas efter förändrade samhällsförutsättningar. För regeringen är det centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. Det gäller både vardagsbrott och brottslighet som utgör ett hot mot det öppna, demokratiska och rättssäkra samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott.

Regeringens sammantagna bedömning är att myndigheternas kompetensförsörjningsarbete bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att myndigheterna arbetar aktivt med dessa frågor. Det är dock angeläget att arbetet med att utveckla den strategiska kompetensförsörjningen fortsätter för att kunna möta framtida utmaningar och behov. Det är därför positivt att myndigheterna arbetar aktivt med chefsutvecklingsprogram och olika kompetenshöjande åtgärder för de anställda. Detta skapar förutsättningar för myndigheternas verksamhetsutveckling på kort och lång sikt (s. 44).

Samhällets brottsförebyggande arbete behöver utvecklas. För att skapa likvärdiga förutsättningar för att bedriva ett kunskapsbaserat och effektivt brottsförebyggande arbete över hela landet har regeringen därför tagit initiativ till en nationell brottsförebyggande satsning. Denna satsning består av flera delar, där den förstärkning som Brå fick genom budgetpropositionen för 2016 för att skapa en nationell stöd- och samordningsfunktion är en av grundpelarna. Regeringen avser även att tillsätta en nationell samordnare som ska fungera som ett stöd och en länk mellan de aktörer i samhället som på olika sätt kan bidra till att förebygga brott (s. 47).

Regeringen anför (s. 45) att det senaste året har utvecklingen i omvärlden på ett tydligt sätt ändrat förutsättningarna för polisens planering av sin verksamhet. Det stora antalet asylsökande under andra halvåret 2015 saknar motstycke i modern tid, och situationen har medfört en ökad arbetsbelastning för Polismyndigheten inom en rad olika verksamhetsområden. Under samma tid har verksamheten präglats av ombildningen till en nationell polismyndighet, som inledde sin verksamhet den 1 januari 2015.

Eftersom migrationen till EU är fortsatt hög kommer höga krav att ställas på gränspolisens verksamhet, t.ex. verkställighet av av- och utvisningsbeslut samt arbete vid gränskontroller. Sverige behöver ha en bra gränspolisiär kompetens både för att utföra verksamhet nationellt och för att bidra i gemensamma EU-operationer (s. 46).

Det finns ett behov av att frigöra mer polisiära resurser till sådana uppgifter som kräver polisiär kompetens. För att bidra till den utvecklingen arbetar regeringen med frågan om att renodla polisverksamheten och föreslår i denna budgetproposition att medel omfördelas till Kriminalvården för att den myndigheten i större utsträckning ska utföra transporter som annars skulle ha utförts av Polismyndigheten. Inom Regeringskansliet pågår dessutom beredning av ytterligare förslag med samma syfte, bl.a. möjligheten att flytta vissa uppgifter enligt djurskyddslagen och lagen om tillsyn över hundar och katter till någon annan aktör än Polismyndigheten (s. 45).

I budgetpropositionen konstateras att det är angeläget att Polismyndigheten prioriterar brottsutredningsverksamheten så att fler brott kan klaras upp. Det är också centralt att Polismyndigheten säkerställer en hög kompetens hos sina förundersökningsledare och brottsutredare. Polismyndigheten behöver även fortsätta att utveckla sin förmåga att använda de verktyg som finns för internationellt samarbete och informationsutbyte. Det ständigt ökande inflödet av bedrägeribrott ställer rättsväsendet inför stora utmaningar. För att förhindra och försvåra möjligheterna att begå bedrägeribrott krävs åtgärder, och regeringen kommer därför att återkomma med initiativ på området (s. 41).

I mars 2015 redovisade Polismyndigheten ett regeringsuppdrag om att utveckla arbetet mot hatbrott. Myndigheten aviserade en ambitionshöjning på området, och en målsättning är att uppkläringen och lagföringen av hatbrott ska öka och att medarbetarna ska få en större kunskap om och förståelse för hatbrottsproblematiken. Satsningen omfattar även ett mer utvecklat brottsförebyggande arbete, främst genom en utökad kontakt och dialog med

grupper som är utsatta för hatbrott. Polismyndigheten har även bedrivit ett utvecklingsarbete för att förstärka sin förmåga att bekämpa brott som hotar grundläggande fri- och rättigheter. Arbetet kommer att följas upp av regeringen under våren 2017.

Även vid Åklagarmyndigheten har handläggningen av hatbrott varit ett prioriterat område, och myndigheten har bl.a. genomfört en granskning av hatbrottsärenden samt påbörjat en översyn av hatbrottsriktlinjerna.

För att förbättra arbetet med att återta brottsvinster har Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten fortsatt sitt samarbete i enlighet med den gemensamma strategi och handlingsplan som tagits fram. Utgångspunkten för arbetet är att den myndighet som har bäst förutsättningar att åstadkomma önskat resultat ska agera (s. 27 f.).

Kriminalvården fortsatte under 2015 sitt sedan tidigare påbörjade arbete med att vidta en rad åtgärder för att förbättra den interna styrningen och kontrollen. Sedan januari 2015 har t.ex. myndigheten en ny organisation som bl.a. innebär att kärnverksamheten leds av nationella chefer som är direkt underställda generaldirektören. En ny styr- och uppföljningsmodell har utvecklats och delvis genomförts. Myndigheten utvecklade under 2015 även arbetet med egenkontroll och förberett inrättandet av en ny tillsynssektion (s. 32).

Bemötande av brottsoffer

Regeringens mål är att skadeverkningarna av brott ska minska och att verksamheten till stöd för brottsoffer bedrivs på ett effektivt och rättssäkert sätt med hög kvalitet. Den som drabbats av brott ska få adekvat information och ett gott bemötande från rättsväsendets myndigheter. För att kunna bedöma måluppfyllelsen inom området följer regeringen bl.a. de åtgärder som myndigheterna vidtagit för att förbättra bemötandet av och informationen till brottsutsatta (s. 34).

Många av de anställda inom rättsväsendets myndigheter kommer på ett eller annat sätt i kontakt med personer som har drabbats av brott. Myndigheterna och deras personal behöver därför kunna bemöta brottsdrabbade på ett professionellt sätt, ge dem relevant information och vid behov hjälpa dem att få kontakt med andra aktörer, t.ex. med den kommunala socialtjänsten eller det civila samhällets organisationer. Inte minst är det viktigt att polisen informerar om brottsutsattas möjlighet att få stöd och hjälp från brottsofferstödjande organisationer. Det har under senare år tagits många initiativ såväl inom rättsväsendet som inom andra politikområden för att vidareutveckla och förbättra stödet till dem som drabbas av brott, inte minst våldsutsatta kvinnor och barn (s. 34 f.).

När det gäller polisens bemötande av brottsoffer anför regeringen (s. 36) att ombildningen av polisen till en myndighet har medfört en förändrad organisering även av polisens brottsofferarbete. I stället för att respektive

polismyndighet har sin egen organisation för brottsofferarbete och person-säkerhet bygger myndigheten nu upp en verksamhet på tre olika nivåer över hela landet. En nationell, en regional och en lokal nivå. Syftet är att förbättra möjligheterna att styra verksamheten och göra den mer enhetlig. Myndigheten har också lagt ihop brottsofferarbetet med personsäkerhetsskyddet, vilket innebär att man tar ett helhetsgrepp om alla brottsoffer.

Brottsofferperspektivet är en viktig aspekt i Åklagarmyndighetens tillsyns- och metodutvecklingsarbete. Myndigheten arbetar brett mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld samt fridskränkingsbrott. Inom ramen för Åklagarmyndighetens plan för jämställdhetsintegrering är bemötandefrågor ett av flera fokusområden. I det arbetet ingår bl.a. att förtydliga jämställdhetsperspektivet i handboken för bemötande av brottsoffer (s. 36).

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) visar att brottsutsatta ofta är nöjda med sina kontakter med rättsväsendet men att det fortfarande finns utrymme för förbättringar. Skillnaderna mellan brottsutsatta kvinnors och mäns erfarenheter av rättsväsendet måste beaktas, och mer finns att göra när det gäller exempelvis polisens information och effektivitet. Även domstolarnas, Domstolsverkets och Åklagarmyndighetens arbete med bemötandefrågor och information till brottsoffer behöver utvecklas vidare (s. 42).

Motionerna

Ett antal motioner lyfter fram åtgärder för att öka kompetensen på olika områden inom rättsväsendets myndigheter. Även frågor om att öka kompetensen hos olika företrädare för myndigheterna lyfts fram, liksom frågor om att myndigheterna och deras företrädare bättre ska kunna bemöta och lämna information till dem som i olika sammanhang kommer i kontakt med myndigheterna.

It-kompetens

I motion 2016/17:897 av Hanna Westerén m.fl. (S) begärs att regeringen ska överväga konkreta åtgärder, t.ex. kompetensförstärkning hos polis och åklagare, för att bättre bekämpa hot och kränkningar på nätet. I motion 2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 3 begärs att åtgärder vidtas för att rättsväsendets it-kunskaper ska förbättras. Motionärerna anför att detta är nödvändigt för att utreda och lagföra brott som begås genom kränkningar på internet.

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 42 begärs att insatser ska göras för att höja kunskapen i hela rättssystemet om den it-relaterade brottsligheten. I samma motion, yrkande 44, begärs att man ska presentera en samlad strategi mot it-brott.

I motion 2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 4 begärs att regeringen ska tillsätta en utredning som identifierar vilka nationella utvecklingsbehov som finns inom polisen på it-området samt föreslå

strategiska åtgärder för att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen inom verksamheten. I samma motion, yrkande 5, begärs att regeringen ska ge Polismyndigheten i uppdrag att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterade brott samt se över strukturen för brottsamordning och samverkan mellan polisregionerna.

I motion 2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 4 begärs att polisens och åklagarens kunskaper om brott mot personuppgiftslagen (PUL) ska bli bättre, så att det finns en reell risk att upptäckas och fällas för den som gör sig skyldig till sådan brottslighet.

Åtgärder mot bedrägeribrott

I motion 2016/17:3235 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1 begärs att polisen ska stärka och bredda sin kompetens på flera områden för att säkerställa en mer effektiv brottsutredningskapacitet när det gäller bedrägeribrott, inte minst mot äldre personer. Motionärerna hänvisar till en rapport från Brå, Bedrägeribrottsligheten i Sverige, Kartläggning och åtgärdsförslag (Rapport 2016:9), som visar på att det råder en obalans mellan brottsvolymen och de tillgängliga utredningsresurserna. I samma motion, yrkande 3, begärs att en utredning ska tillsättas för att nå en ökad samordning och information mellan myndigheter i arbetet mot id-intrång. Det är viktigt att myndigheterna arbetar utifrån ett helhetsperspektiv.

Djurskyddspoliser

I motion 2016/17:172 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD) begärs att man ska inrätta en nationell djurskyddspolis. Samma förslag framförs även i motionerna 2016/17:2452 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 och 2016/17:3300 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5.

I motion 2016/17:1344 av Hanna Wigh (SD) yrkande 2 begärs att det i hela landet ska finnas djurpolis som hanterar orosanmälningar och andra brott mot djur.

I motion 2016/17:2452 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3 begärs att djurskyddspolisen ska samordnas centralt för att effektivisera arbetet och ska ansvara för vidare utbildning inom djurskyddsområdet.

I motion 2016/17:1018 av Sofia Arkelsten (M) begärs att djurskyddspoliser även i fortsättningen ska finnas i polisens nya organisation och att brott som djurplågeri ska hanteras korrekt och lika över landet.

Bemötande av brottsoffer

I motion 2016/17:1538 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8 begärs att ett kunskapslyft ska göras när det gäller de professioner som kommer i kontakt med unga brottsoffer.

I motion 2016/17:3230 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 8 betonas vikten av att polisen ska ge en tydlig återkoppling till målsäganden om ärendens hantering. Motionärerna anför att polisen redan i dag har en viss skyldighet att

bistå med information till målsäganden men att man ser ett behov av att ytterligare förbättra informationen och ge tydligare återkoppling om vad som händer med utredningen. Även i motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 12 betonas vikten av en av noggrannare uppföljning och återkoppling till brottsoffer efter brottsanmälan.

I motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 11 begärs att man ska säkerställa att polisen har acceptabla svarstider när allmänheten söker kontakt med myndigheten.

I motion 2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5 begärs att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti. Motionären anför att oavsett var i landet man bor ska man inom rimlig tid kunna få kontakt med polisen.

Barn i rättsprocesser

I partimotion 2016/17:3193 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 begärs att den som i utredningar eller rättsprocesser hör eller förhör barn ska ha särskild utbildning för detta. Motionärerna anför att för att rättsväsendet ska kunna leva upp till barnkonventionen bör barn erbjudas stöd av personer som har särskild kompetens för att arbeta med barn i exempelvis rättsprocesser eller utredningar.

Våld i samkönade relationer

I motion 2016/17:954 av Anders Österberg m.fl. (S) yrkande 2 begärs att fler inom rättsväsendet ska få utbildning om våld i samkönade relationer.

Hatbrott

I partimotion 2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39 begärs att man ska öka kunskapen om hatbrott och förbättra förmågan att beivra sådan brottslighet. I motion 2016/17:3146 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4 begärs att man ska höja rättsväsendets kunskaper om hatbrott kopplade till sexuell läggning och könsidentitet samt förbättra rättsväsendets förmåga att beivra sådana brott.

Vägtrafik

I motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 20 begärs att man ska se över polisens samlade trafikövervakande arbete för att tillgodose en god och säker trafikmiljö. I samma motion yrkande 21 begärs att man ska se till att polisen har en fullgod kompetens för att kunna upprätthålla det trafikövervakande arbetet för tung trafik.

Miljöbrottslighet

I motion 2016/17:3236 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 6 begärs att polisen ska ha tillgång till den expertkompetens som behövs för att kunna utreda miljöbrottslighet.

Narkotikabrottslighet

I motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 18 begärs att man ska ge polisen i uppdrag att upprätthålla nödvändig kompetens och nödvändiga resurser för att kunna värna den restriktiva narkotikapolitiken.

Spåra och förverka brottsvinster

I motion 2016/17:356 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) begärs att man ska se över möjligheten att genomföra särskilda utbildningsinsatser inom polisen, med bl.a. Ekobrottsmyndighetens yrkesgruppsintegrerande arbetsformer som förebild, för att öka antalet personer som har kompetens att genomföra de utredningar som krävs för att pengar som har genererats genom brott ska kunna spåras och säkras.

Sexualbrott

I motion 2016/17:1578 av Jan Ericson (M) yrkas att man bör öka specialiseringen inom domstolarna och därmed samla kompetensen i dessa frågor för att nå en ökad rättssäkerhet vid hanteringen av mål om sexualbrott. I partimotion 2016/17:865 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 14 begärs att nämndemännens kunskaper om sexualbrott ska förbättras. Motionärerna anför att man bör se över den utbildning som nämndemännen får.

Kriminalvården och hbtq-frågor

I motion 2016/17:730 av Linda Snecker (V) yrkande 6 begärs en översyn av inom vilka enheter inom Kriminalvården som det finns ett särskilt akut behov av att hbtq-certifiera, och motionärerna anför att det bör vidtas andra lämpliga åtgärder för att stärka kompetensen kring hbtq-frågor.

Åtgärder för att skydda vittnen

I motion 2016/17:289 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) begärs att man ska göra en utredning av befintliga vittnesskyddsåtgärder och deras effektivitet. Trots olika stöd- och skyddsåtgärder från bl.a. polisen förekommer det att vittnen blir utsatta för otillbörlig påverkan. Vidare yrkas att man ska göra en bred inventering av åtgärder för att förbättra skyddet för vittnen.

Bakgrund

Inom rättsväsendets myndigheter har det under de senaste åren vidtagits ett flertal åtgärder för att bl.a. höja kompetensen inom olika områden och för att förbättra bemötandet av brottsoffer och andra som kommer i kontakt med myndigheterna.

Arbetet mot brottslighet på internet

Riksdagen har i ett tillkännagivande 2016 anført att polisens tillgänglighet och närvaro på internet behöver öka (bet. 2015/16:JuU1, rskr. 2015/16:106). Vidare uppmanade riksdagen i ett tillkännagivande 2014 regeringen att vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottslighet på internet (bet. 2014/15:JuU1, rskr. 2014/15:77).

Brå fick i sitt regleringsbrev för 2015 i uppdrag att kartlägga utvecklingen när det gäller förekomsten av it-relaterade inslag i de anmälda brotten. Uppdraget redovisades i september 2016 i rapporten It-inslag i brottsligheten och rättsväsendets förmåga att hantera dem (Rapport 2016:17).

I rapporten konstateras att det syns en tydlig ökning av it-inslag i de anmälda brotten sedan 2006. För att på ett effektivt sätt kunna utveckla hanteringen av it-relaterad brottslighet krävs kunskap, såväl om brottslighetens omfattning och karaktär som om rättsväsendets kapacitet på området. Vidare bedömer Brå att kompetensen om it-relaterade brott inom den brottsutredande verksamheten är bristande. Brå bedömer att det sammantaget finns ett stort behov av utbildning inom Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten.

Av rapporten framgår att expertfunktioner inrättats vid de brottsutredande myndigheterna (s. 11). Vid Åklagarmyndigheten inrättades 2015 ett nätverk av kontaktåklagare för it-området, dit enskilda åklagare kan vända sig för att få vägledning när de hanterar brott med it-inslag. Vid Polismyndigheten, vid Nationella operativa avdelningen (Noa), inrättades samma år ett nationellt it-brottscentrum (SC3), som biträder regionerna med expertkompetens när kunskap eller utrustning saknas, t.ex. med bild- och filmarbeten, husrannsakan i komplex it-miljö samt med kvalificerad internetinhämtning.

Vid SC3 finns även en deskfunktion som hanterar olika typer av frågor från olika delar av myndigheten relaterat till utredningar med it-inslag. SC3 är dessutom internationell kontaktpunkt för it-relaterade brott och är s.k. single point of contact (SPOC) mot bl.a. Facebook, Google och Apple, vilket innebär att de sköter kontakten med dessa aktörer i samtliga ärenden där information behöver hämtas från dem.

Inom Polismyndigheten finns även Nationellt forensiskt centrum (NFC) som bistår regionerna med kompetens i ärenden med tekniskt svåra eller komplexa frågor. Vid NFC finns mer avancerad utrustning som kan användas för att säkra digitala bevis i komplexa ärenden samt en servicetelefon dit utredare och förundersökningsledare kan ringa för att få vägledning (Rapport 2016:17 s. 11 f.).

Brå konstaterar i rapporten (s. 12) att det sedan 2016 skett en tydlig ökning av förekomsten av it-inslag i de anmälda brotten och att det finns stora behov av utbildning inom Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten. Vidare behöver it-undersökarnas spetskompetens säkerställas. I rapporten konstaterar Brå också (s. 13) att den snabba tekniska utvecklingen på it-området gör att det inte är möjligt för enskilda åklagare, polisiära förundersökningsledare och it-undersökare att hålla sig helt uppdaterade på området. Utöver behovet av omfattande utbildningsinsatser anser Brå därför att det är viktigt att det inom de brottsutredande myndigheterna finns en möjlighet att söka praktisk hjälp och rådgivning när de egna kunskaperna saknas. Brå anser att det bör skapas en större tydlighet kring vad de olika expertfunktionerna i Åklagarmyndighetens och Polismyndighetens nationella struktur kan bistå med i ärenden med it-inslag. Även den regionala förmågan att hantera it-relaterad brottslighet behöver stärkas; en viktig del i detta arbete bedöms vara inrättande av regionala it-brottscentrum. Brå bedömer även att myndigheterna på ett bättre sätt behöver ta till vara den kompetens som finns på it-området. Både åklagare och polisiära förundersökningsledare efterfrågar strukturerad vägledning på it-området, t.ex. sammanställningar över svaren på vanligt förekommande frågor, som hur man säkrar digitala bevis och tar kontakt med externa aktörer utomlands. Kunskapen bör därefter kommuniceras via lämpliga kanaler. En viktig sådan samverkansplattform är Polismyndighetens intranät Intrapolis. Enligt Brås intervjupersoner har dock Intrapolis i dag stora brister. Brå bedömer att arbetet med att utveckla Intrapolis är viktigt för att möjliggöra kunskapsspridning på ett effektivt sätt. Under hösten 2015 tog Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum fram en webbaserad guide för att ge vägledning på it-området. En utmaning för myndigheten är att sprida information om det utredningsstöd som finns att tillgå samt att säkerställa en fortsatt förvaltning så att utredningsstödet hålls uppdaterat (s. 13 f.).

I rapporten It-relaterad brottslighet – polis och åklagare kan bli effektivare (RiR 2015:21) har Riksrevisionen granskat om Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten har beredskap för att ändamålsenligt och effektivt handlägga och utreda it-relaterade brott. Sammantaget visar granskningen att bristen på vedertagna metodstöd, utvecklade arbetssätt, tillräcklig kompetens och specialisering inom området gör att polis och åklagare inte har beredskap och förmåga att utreda och handlägga it-relaterade brott på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. De identifierade bristerna riskerar också att leda till att it-relaterade brott inte hanteras likvärdigt och enhetligt, och att det i högre grad blir personberoende hur ett ärende utreds. Samtidigt visar granskningen att det finns möjligheter till förbättrad personupplärning med ett förändrat arbetssätt.

Riksrevisionen rekommenderar att Polismyndigheten identifierar nationella utvecklingsbehov och utvecklar den strategiska kompetensförsörjningen för att kunna säkerställa verksamhetens behov. Vidare bör Polismyndigheten planera, uppmuntra och skapa utrymme för kompetenshöjande åtgärder inom it-området och säkerställa att grundutbildningen till polis motsvarar verksamhetens behov med hänsyn till

den tekniska utvecklingen och dess påverkan på brottsligheten. Riksrevisionen rekommenderar vidare Polismyndigheten att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterade brott, se över strukturen för brottsamordning och samverkan mellan polisregionerna samt utnyttja de forum som finns för internationell samordning och samverkan.

Riksrevisionen rekommenderar Åklagarmyndigheten att identifiera nationella utvecklingsbehov och att utveckla den strategiska kompetensförsörjningen för att kunna säkerställa verksamhetens behov. Vidare bör Åklagarmyndigheten planera, uppmuntra och skapa utrymme för kompetenshöjande åtgärder inom it-området och utveckla och förankra metodstödet inom it-området och möjligheterna till erfarenhetsutbyte mellan åklagarområdena.

Regeringen har redovisat sin bedömning av Riksrevisionens ovannämnda rapport i skrivelse 2015/16:164. Regeringen anför att den anser att Riksrevisionens iakttagelser är relevanta och delar uppfattningen att det finns åtgärder för myndigheterna att vidta för att polis och åklagare ska ha beredskap och förmåga att utreda och handlägga it-relaterade brott på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt. Regeringen anför att den har för avsikt att noggrant följa Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbete på området och att man har inlett en dialog med myndigheterna om de rekommendationer som Riksrevisionen har lämnat till myndigheterna. Enligt skrivelsen överväger regeringen att vid behov begära en närmare redovisning av hur Riksrevisionens rekommendationer tas om hand. Utskottet har i betänkande 2015/16:JuU27 uttryckt att det i likhet med regeringen anser att de rekommendationer som Riksrevisionen riktar till Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten är lämpliga. Utskottet ser därför positivt på att regeringen har inlett en dialog med dessa myndigheter om rekommendationerna.

Inrikesministern har i ett svar på en skriftlig fråga förklarat följande (fr. 2015/16:1398):

Beatrice Ask har frågat mig vilka konkreta initiativ som jag och regeringen har vidtagit avseende it-relaterad brottslighet. It-relaterad brottslighet är ett växande fenomen och regeringen arbetar aktivt med att följa utvecklingen och ge de brottsbekämpande myndigheterna de verktyg de behöver.

I mars i år tillsatte regeringen en utredning som ska se över reglerna om beslag och husrannsakan i syfte att skapa moderna regler för effektiva och rättssäkra brottsutredningar. I maj i år tillsattes även en utredning som ska undersöka om hemlig dataavläsning bör införas som ett nytt straffprocessuellt tvångsmedel i svensk rätt. Regeringen har även den 22 juni i år beslutat om en handlingsplan för att skydda barn mot människohandel, sexuell exploatering och utnyttjande. I handlingsplanen aviseras ett uppdrag till Polismyndigheten i syfte att förstärka förmågan att bekämpa internetrelaterade sexualbrott mot barn. Regeringen driver också ett antal frågor för att utveckla det nödvändiga internationella samarbetet på polisområdet. En sådan fråga rör samarbetet med privata it-aktörer i länder utanför EU.

Regeringen följer också noggrant Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbete på området. Det gäller inte minst arbetet med

att säkerställa att Polismyndighetens it-brottscentrum som inrättades den 15 oktober 2015 fortsätter att utvecklas enligt plan, bl.a. i fråga om organisation, arbetsmetodik, resurser och kompetensförsörjning. När it-brottscentrum är fullt utbyggt kommer det att spela en central roll i polisens och rättsväsendets it-brottsbekämpning.

Av Polismyndighetens webbplats framgår bl.a. följande. Den it-relaterade brottsligheten har ökat kraftigt. Mellan 2006 och 2015 var ökningen 950 procent. Samtidigt har polisens förmåga att bekämpa den typen av brottslighet varit eftersatt. Med den nya organisationen har möjligheterna att höja polisens förmåga förbättrats avsevärt, även om det tar tid och mycket återstår. En mycket central beståndsdel är bygget av ett nationellt it-brottscentrum där polisen har kommit halvvägs i resurssättningen.

Grundkompetensen hos all brottsbekämpande personal höjs. I grundutbildningen och relevanta vidareutbildningar ska det också finnas ett block som belyser den it-relaterade brottsligheten i aktuellt ämne. Sedan tidigare ingår t.ex. ”bevisinsamling i digital miljö” i ämnet kriminalteknik för polisstudenter. Polisutbildningen har också föreläsningar om bl.a. näthat och grooming som lär polisstudenterna att identifiera den typen av it-relaterad brottslighet. Resursbehovet på utredningssidan är stort i hela landet, och det behövs både fler poliser och fler civilanställda för att möta utmaningarna som polisen står inför. Rekryteringar av fler civila utredare, specialister och annan teknisk spetskompetens pågår.

Bedrägeribrott

Riksdagen har i ett tillkännagivande uppmanat regeringen att ta initiativ till att en brottsofferportal inrättas för dem som drabbats av bedrägerier och identitetskapningar (bet. 2015/16:JuU:22, rskr. 2015/16:190).

Riksdagen uppmanade även i ett tillkännagivande under våren 2015 regeringen att återkomma till riksdagen med förslag om att skärpa straffen för bedrägeribrott med systematiska inslag och se över bedrägeribrottets utformning för att säkerställa en god anpassning till it-relaterade brott (bet. 2014/15:JuU14, rskr. 2014/15:138). Riksdagen uppmanade vid samma tillfälle i tillkännagivanden även regeringen dels att återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar identitetsstöld, dels att senast den 1 oktober 2015 återkomma till riksdagen med förslag om att införa en ny straffbestämmelse som tar sikte på systematiska fakturabedrägerier.

Brå fick 2014 i uppdrag av regeringen att genomföra en studie av bedrägerier och arbetet mot sådan brottslighet. Brå konstaterar i rapporten *Bedrägeribrottsligheten i Sverige, Kartläggning och åtgärdsförslag* (Rapport 2016:9), som lämnades i mars 2016, att det sedan 2008 skett en ökning i bedrägeribrottsligheten. I rapporten konstateras att brottsligheten kan indelas i fem huvudkategorier: kortbedrägerier, kreditbedrägerier, annonsbedrägerier, fakturabedrägerier samt övriga telefon- och internetbedrägerier. Brås studie visar att internet som brottsforum eller som en form av möjliggörare förekommer inom alla typer av bedrägerier. I rapporten konstateras att polisen

sedan 2008 ägnat ökade resurser åt utredning av bedrägeribrottsligheten men att det finns en stor obalans mellan brottsvolymen och de tillgängliga utredningsresurserna. Brå anger i sin bedömning att det visserligen skett förbättringar i rättsväsendets arbete med bedrägerier under de senaste åren, men att det finns en utvecklingspotential hos rättsväsendet. I bedömningen konstaterar Brå bl.a. att det behövs bättre kompetensförsörjning, kunskapsutbyten, samordning och metodutveckling. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Frågan om skärpt lagstiftning i arbetet mot bedrägerier och systematiska fakturabedrägerier har behandlats av Egendomsskyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Regeringen har lämnat propositionen Straffrättsligt skydd mot olovlig identitetsanvändning (prop. 2015/16:150). I propositionen föreslog regeringen att ett nytt brott skulle införas i brottsbalken, olovlig identitetsanvändning. Straffbestämmelsen syftar till att motverka missbruk av identitetsuppgifter och ge skydd mot den integritetskränkning det innebär att få dessa utnyttjade. Regeringen föreslog även att brottet olaga förföljelse ska omfatta gärningar som utgör olovlig identitetsanvändning. Riksdagen antog regeringens lagförslag, som trädde i kraft den 1 juli 2016 (bet. 2015/16:JuU29, rskr. 2015/16:240).

Integritet och straffskydd

Regeringen gav i maj 2014 en särskild utredare i uppdrag att göra en bred översyn av det straffrättsliga skyddet för enskildas personliga integritet, särskilt när det gäller hot och andra kränkningar (dir. 2014:74).

Riksdagen uppmanade i ett tillkännagivande under våren 2015 regeringen att genomföra översynen av det straffrättsliga skyddet för enskildas personliga integritet i enlighet med vad som anges i ovannämnda direktiv (bet. 2014/15:JuU14, rskr. 2014/15:138).

Utredningen om ett modernt och starkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten lämnade i februari 2016 betänkandet Integritet och straffskydd (SOU 2016:7). Utredningens uppdrag var att göra en bred översyn av det straffrättsliga skyddet för enskildas personliga integritet, särskilt när det gäller hot och andra kränkningar. Utredaren gör bedömningen att den lagstiftning som vi har i dag inte ger tillräckligt skydd åt de unga, framför allt flickor, som utsätts för hot, hat och sexuella trakasserier. Detsamma gäller för journalister och andra som deltar i det offentliga samtalet. Utredaren menar att mer ansvar måste läggas på utgivarna. I betänkandet föreslår utredaren bl.a. att ett särskilt brott, olaga integritetsintrång, som kriminaliserar spridning av integritetskänsliga bilder och uppgifter, införs. Enligt uppgift från Justitiedepartementet bereds betänkandet inom Regeringskansliet.

Brå fick 2013 i uppdrag av regeringen att genomföra en kartläggning av polisanmälda hot och kränkningar riktade mot enskilda personer via internet. Brå redovisade sitt uppdrag i februari 2015 i rapporten Polisanmälda hot och

kränkningar mot enskilda via internet (Rapport 2015:6). I rapporten beskrivs ett antal av de polisanmälda brotten. Brå redovisar också i vilken utsträckning de aktuella brotten har lett till åtal och lagföring samt analyserar de skäl som finns till att ärenden läggs ned. I rapporten beskrivs vidare vilka problem som uppstår i rättsväsendets arbete med att utreda och lagföra de aktuella brotten. Brå lämnar också förslag på hur dessa problem kan lösas. Brå bedömer att det finns ett antal framgångsfaktor. Brå anser att samarbete med externa aktörer, t.ex. Facebook, är viktigt för att kunna identifiera vem som ligger bakom det aktuella brottet. Vidare måste it-kompetensen höjas i hela rättskedjan. Det finns också ett stort behov av snabba it-forensiska undersökningar. Brå nämner också ett antal övriga utvecklingsområden: behovet av statistik, bättre bemötande av brottsutsatta, fler utredningar av kvalificerade ärekränkingsbrott och en ökad användning av personuppgiftslagen.

Den svenska personuppgiftslagen bygger på ett EU-direktiv från 1995, det s.k. dataskyddsdirektivet. I mars 2012 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till nya regler om dataskydd och personuppgiftsbehandling. Syftet var att modernisera reglerna i dataskyddsdirektivet och få till stånd en mer enhetlig tillämpning inom EU. I april 2016 antogs den s.k. allmänna dataskyddsförordningen². Den 25 maj 2018 kommer dataskyddsförordningen att ersätta den svenska personuppgiftslagen. Regeringen har beslutat att tillsätta en utredning som ska föreslå hur den centrala svenska lagstiftningen på området bäst kan anpassas till den nya förordningen (dir. 2016:15). Uppdraget ska redovisas senast den 12 maj 2017.

Djurskyddspoliser

Enligt uppgift från Polismyndigheten arbetar polisen i Stockholm både med förvaltningsrättsliga ärenden, som t.ex. omhändertagande av djur, och med ärenden om misstänkta fall av brott mot djurskyddslagen, djurplågeri och brott mot tillsynslagen. I övriga delar av landet utreds brottmål inom lokala polisområden, handräckning sköts av polisregionen medan de förvaltningsrättsliga ärendena handläggs av de regionala rättsenheterna.

Betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3) bereds inom Regeringskansliet.

Bemötande av brottsoffer

Riksdagen uppmanade i ett tillkännagivande i december 2015 regeringen att återkomma till riksdagen med en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra brottsutredningen, uppföljningen och återkopplingen till brottsoffer (bet. 2015/16:JuU1, rskr. 2015/16:106).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

Som ett led i arbetet med att genomföra EU:s brottsofferdirektiv beslutade regeringen hösten 2015 om vissa ändringar i förundersökningskungörelsen (1947:948). Ändringarna innebär bl.a. stärkt informationsskyldighet till målsäganden generellt under förundersökningen, t.ex. med information om den fortsatta handläggningen av ärendet (skr. 2015/16:75 s. 36).

Brå har efter uppdrag från regeringen redovisat en studie av målsägandes medverkan i rättsprocessen, Målsägandens medverkan i rättsprocessen (Rapport 2016:8). I rapporten konstateras att ett viktigt sätt att visa målsäganden att man tagit hans eller hennes anmälan och berättelse på allvar är dels att man gör sig kontaktbar, dels att man återkopplar till målsäganden efter anmälan, inledningsvis genom att informera om huruvida utredningen påbörjats eller inte, och därefter om vad som i så fall kommer att hända härnäst (s. 41).

Brå gör i sin rapport bedömningen att beslut om att lägga ned en förundersökning behöver bli tydligare. När målsäganden får ett nedläggningsbeslut om sitt ärende som han eller hon inte förstår kan det minska motivationen att medverka i framtida rättsprocesser. En bättre förståelse för varför ärenden läggs ned kan därför inte bara öka effektiviteten i rättsprocesser utan även bidra till att målsäganden bibehåller eller får ökat förtroende för rättsväsendet. Brå menar att språket i nedläggningsbesluten bör förenklas och konkretiseras för att målsäganden bättre ska förstå skälen för att ett ärende läggs ner. För personer med funktionsnedsättningar eller personer med bristande kunskaper i svenska språket kan det krävas ytterligare förtydliganden av innehållet i besluten, exempelvis genom att de formuleras på s.k. lätt svenska. Nedläggningsbeslutet kan även kompletteras med ett standardiserat informationsblad på olika språk som förklarar vad brevet med nedläggningsbeslutet innehåller och var målsäganden kan söka mer information. Brås ovannämnda rapport bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I Sexualbrottskommitténs betänkande Ett starkare skydd för den sexuella integriteten (SOU 2016:60) anges när det gäller bemötande av parter och vittnen i mål om sexualbrott (s. 36) att arbetet med bemötandefrågor inom Sveriges domstolar har varit framgångsrikt och lett till många förbättringar för den som ska uppträda vid en rättegång. Trots det har det vid utredningens granskning framkommit uppgifter om brister på olika håll. Arbetet med bemötandefrågor är en ständigt pågående process, och det är angeläget att arbetet fortsätter. Utredningen anser att Domstolsverket även fortsättningsvis bör ha i uppdrag att stödja och följa upp de enskilda domstolarnas bemötandearbete. Genom uppföljning bör det också klargöras om det finns enskilda domstolar som har större behov av stöd i arbetet än andra.

Barn i rättsprocesser

Av polisens webbplats framgår bl.a. följande. Det finns särskilt utbildade poliser som utreder brott mot barn och håller förhör med barn. När det finns

misstankar om att barn utsatts för brott ska flera myndigheter samverka, särskilt polis, åklagare och socialtjänst men också hälso- och sjukvård, detta för att myndigheternas olika utredningar ska kunna genomföras säkert, effektivt och med hög kvalitet.

Samverkan sker främst i början av utredningarna, dels genom planering av de olika åtgärderna, dels under förhöret för att inte barnet ska behöva berätta vad det varit med om för flera personer och vid flera tillfällen. En form av samverkan är s.k. barnahus. Barnahus kan beskrivas som att samverkan sker under ett gemensamt tak. I dag finns barnahus på ett flertal orter i Sverige. Om det finns ett barnahus på orten håller polisen förhören där om det är möjligt. I annat fall hålls förhören i förhørsrum hos polisen som är särskilt anpassade för barn.

Barnrättighetsutredningen lämnade i februari 2016 betänkandet Barnkonventionen blir svensk lag (SOU 2016:19). Sverige som stat är i folkrättslig mening redan bunden av konventionen. Både domstolar och andra myndigheter är skyldiga att, så långt det är möjligt, tolka svenska interna rättsregler i enlighet med fördraget. I betänkandet lämnas förslag på en lag om inkorporering av FN:s konvention om barns rättigheter (barnkonventionen). Utredarens bedömning är att en inkorporering innebär att konventionens rättigheter får en stärkt ställning inte endast formellt utan även reellt och att barns rättigheter därmed skulle kunna tas till vara i större utsträckning än vad som är fallet i dag. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Våld i samkönade relationer

I betänkandet Våld i nära relationer (SOU 2014:49) nämns bl.a. följande (s. 126). Regeringen presenterade nyligen en översiktlig strategi³ med långsiktiga insatser för att främja hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter. Strategin har sex fokusområden, och våld i nära relationer ingår i två. Med tanke på strategins breda förankring och pågående arbete överlåter den nationella samordnaren åt de myndigheter som enligt strategin är ansvariga för de berörda fokusområdena att identifiera de ytterligare åtgärder som behövs för att förbättra situationen för hbtq-personer som utsätts för våld i nära relationer.

Regeringens ambition med strategin är att minska hbtq-personers utsatthet för våld, diskriminering och andra kränkningar.

Regeringen presenterade i juni 2016 nya satsningar inom strategin. Bland annat nämns att Polismyndigheten som svar på ett uppdrag från regeringen har initierat en ambitionshöjning i fråga om hatbrott. En målsättning är att uppläringen och lagföringen ska öka och att medarbetarna får en större kunskap om hatbrottsproblematiken.

³ Regeringskansliet (2014), En strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Hatbrott

Som framgår ovan beslutade regeringen (Kulturdepartementet) den 24 november 2016 om en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott

Polismyndigheten ska enligt sitt regleringsbrev för 2016 redovisa vilka åtgärder som har vidtagits som ett resultat av uppdraget att utveckla arbetet för att bekämpa hatbrott. I kravet på återrapportering ingår att föra ett resonemang om vilka effekter åtgärderna bedöms ha lett till eller bedöms komma att leda till. Vidare ska redovisningen innehålla en beskrivning av hur myndigheten avser att fortsätta utveckla arbetet för att bekämpa hatbrott. Redovisningen ska lämnas senast den 1 mars 2017.

Vägtrafik

I Polismyndighetens strategi för arbete med trafikövervakning (PM 46/2016) anges att visionen för polisens trafiksäkerhetsarbete är att ingen ska dö eller allvarligt skadas i vägtrafikmiljön. Polisens arbete i vägtrafikmiljön ska i så stor utsträckning som möjligt grunda sig på forskning och evidensbaserade arbetsmetoder. Målen för arbetet är att polisen bl.a. ska bidra till att minska antalet döda och allvarligt skadade i vägtrafikmiljön och genom arbetet i vägtrafikmiljön uppdaga även annan brottslighet än den som är trafikrelaterad. Polisens strategiska huvudinriktning är att aktivt arbeta för att bidra till att sänka medelhastigheten och att öka andelen nyktra förare i trafiken.

I strategin nämns också att grundkompetensen inom området säkerställs under polisutbildningen. Både trafiksäkerhetsarbetet, det trygghetsskapande arbetet och arbetet mot brott på vägar bedrivs till stor del inom ramen för den yttre verksamheten i lokalpolisområdena och med regionala operativa resurser. I de fall särskild kompetens krävs ska denna säkerställas genom vidareutbildning. Arbetet kring den yrkesmässiga trafiken kräver specialistkompetens som säkerställs genom en mer omfattande vidareutbildning av poliser och bilinspektörer. Kravet på besiktningsspecialistkompetens ska företrädesvis säkerställas genom bilinspektörer.

Inrikesministern uppgav bl.a. följande i en interpellationsdebatt den 17 maj 2016 om nykterhetskontroller (ip. 2015/16:566):

Möjligheten till effektiv kontrollverksamhet har tidigare begränsats av att befogenheter, ansvar och prioriteringar varit underställda beslut i respektive polismyndighet. Den begränsningen finns inte sedan den 1 januari 2015, då den nya Polismyndigheten inledde sin verksamhet. Polismyndigheten har nu möjlighet att fatta de beslut som krävs för att skapa en likriktad kontrollverksamhet, tydligare prioriteringar av arbetsuppgifter och en effektiv resursfördelning över hela landet.

En ökad trygghet på våra vägar är dock inte enbart en polisiär fråga. För att samhällets resurser ska utnyttjas mer effektivt har en försöksverksamhet med automatiska nykterhetskontroller i hamnar nyligen genomförts, s.k. alkobommar. Regeringen har också gett Trafikverket i uppdrag att förbereda införandet av alkobommar i tre till fem hamnar som bedöms lämpliga för detta. En delredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 31 oktober 2016.

Det är Polismyndighetens ansvar att bedöma hur många trafikpoliser och bilinspektörer som behövs för att utföra de uppgifter som Polismyndigheten har på trafikområdet och hur den samlade resursen ska användas. Detta gäller även ansvaret att säkerställa att kompetensförsörjningen är väl avvägd i förhållande till verksamhetens behov.

Miljöbrott

Av polisens webbplats framgår bl.a. följande. Det finns ett antal särskilt utbildade poliser som utreder miljöbrott. Dessa samarbetar med en särskild enhet inom Åklagarmyndigheten, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål. En åklagare leder alltid förundersökningar av miljöbrott. Globaliseringen inverkar även på miljöbrott, vilket gör att dessa blir alltmer gränsöverskridande. Därför deltar polisen i Interpols miljöbrottsbekämpning.

Polisen och Åklagarmyndigheten i Sverige hanterar ungefär 4 000 miljöbrott varje år. Tillsynsmyndigheterna är skyldiga att göra en polisanmälan så fort de misstänker att ett miljöbrott har begåtts. Miljöbrottsutredningar bygger oftast på ett nära samarbete med tillsynsmyndigheter, t.ex. kommunernas miljökontor och länsstyrelsen.

Narkotikabrott

Av Polismyndighetens webbplats framgår bl.a. följande. Polisens uppgift är att bidra till att tillgången till narkotika i samhället minskar. Polisens arbete bedrivs på flera olika nivåer. På lokal nivå görs riktade insatser mot miljöer där narkotika förekommer. Polisen har då ett nära samarbete med sociala aktörer. Målet är att minska exponeringen för droger och nyrekryteringen till drogmissbruk.

På nationell och internationell nivå är arbetet mot den grova narkotikabrottsligheten numera en integrerad del av polisens bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. För att identifiera och kartlägga kriminella aktörer och deras nätverk, bl.a. inom narkotikabrottslighet, samlar polisen systematiskt in information som struktureras och analyseras.

En betydande del av polisens operativa arbete på regional, nationell och internationell nivå baseras på insamling, strukturering och analys av information om kriminell verksamhet, s.k. kriminalunderrättelsetjänst.

Polisen bedriver också ett internationellt samarbete mot den gränsöverskridande narkotikabrottsligheten. En viktig del av det internationella samarbetet sker via de narkotikarelaterade Empactprojekten inom ramen för EU:s policycykel.

Polisen samverkar med andra myndigheter för att snabbt identifiera och se till att nya farliga droger kommer under kontroll och kriminaliseras. Arbetet bedrivs i nationella expertgrupper som noga följer utvecklingen på narkotikamarknaden.

Spåra och förverka brottsvinster

I proposition 2015/16:155 Utökade möjligheter till förverkande föreslogs bl.a. utökade möjligheter att förverka utbyte av brottslig verksamhet vid brott som har samband med organiserad brottslighet. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2016 (bet. 2015/16:JuU28, rskr. 2015/16:239).

Sexualbrott

Riksdagen har i ett tillkännagivande, efter förslag från justitieutskottet, ansett att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk kommitté för att granska varför så få våldtäktsanmälningar leder till åtal och fällande dom (bet. 2013/14:JuU37, rskr. 2013/14:162). Regeringen tillsatte därefter en utredning med en parlamentarisk referensgrupp som skulle göra en bred översyn av våldtäktsbrottet (dir. 2014:123). Regeringen beslutade den 19 november 2014 att utredningen (Ju 2014:21) skulle ombildas till en parlamentariskt sammansatt kommitté. Kommittén lämnade i oktober 2016 betänkandet Ett starkare skydd för den sexuella integriteten (SOU 2016:60). I betänkandet föreslår kommittén bl.a. att sexualbrottslagstiftningen ska ändras så att gränsen mellan straffri och straffbar gärning dras vid om deltagandet i en sexuell handling har varit frivilligt eller inte samt att brottsbeteckningen våldtäkt tas bort och ersätts med sexuellt övergrepp. Vidare föreslår kommittén att det ska klargöras i lagtexten att sexualbrott som begås på distans, t.ex. via internet, kan rubriceras på samma sätt som när personerna befinner sig på samma fysiska plats.

I det ovan nämnda betänkandet anges bl.a. följande (s. 35):

Sveriges domstolar har en tillräckligt väl fungerande organisation för hantering av ärenden rörande sexualbrott.

Det långvariga arbete som har genomförts med bemötandefrågor inom Sveriges domstolar har medfört flera förbättringar för den som ska uppträda som part eller vittne i bl.a. mål som rör sexualbrott. Förhandlingsklimatet i rättegångarna har förbättrats, vilket innebär bättre förutsättningar för förhörspersoner att lämna sina uppgifter. Det leder i sin tur till att domstolarna får ett bättre beslutsunderlag.

Det finns ingen särskild specialisering för domare, vilket innebär att alla domare på allmän domstol som regel hanterar alla förekommande mål och ärenden. Den enskilde domaren erbjuds dock ett utbildningsprogram via Domstolsakademien (som är en del av Domstolsverket) och har även i övrigt möjlighet att delta i utbildningar som erbjuds av externa företag. Domstolsakademiens utbildningsprogram innehåller såväl utbildning som explicit handlar om sexualbrott som sådan utbildning som mer har betydelse för att stärka den enskilde domaren i sin roll som ordförande.

I proposition 2013/14:169 Nämndemannauppdraget – stärkt förtroende och högre krav gör regeringen bedömningen att det bör vara obligatoriskt för en nyvald nämndeman att genomgå introduktionsutbildning innan tjänstgöringen påbörjas. Det bör även vara obligatoriskt för en omvald nämndeman att genomgå repetitionsutbildning inom sex månader efter tillträdet. Regeringen anger i propositionen att varje domstol i samråd med Domstolsverket bör ansvara för att det anordnas sådana utbildningar för nämndemän. Regeringen

gav i ett beslut i augusti 2014 Domstolsverket i uppdrag att ta fram en introduktionsutbildning och en repetitionsutbildning att användas vid obligatorisk utbildning av nämndemän (Ju2014/5297/DOM). Utbildningarna ska syfta till att höja kompetensen hos nämndemän för uppdraget som lekmanndomare. I beslutet anförde regeringen att avsikten var att införa krav på obligatorisk utbildning för nämndemän som valdes under 2015 och som började tjänstgöra den 1 januari 2016. Utbildningsmaterialet skulle därför finnas tillgängligt för domstolarna så att utbildning kunde anordnas i god tid före detta datum. Samtliga nämndemän som valdes under 2015, dvs. även omvalda nämndemän, skulle genomgå introduktionsutbildning innan tjänstgöringen påbörjades. Domstolsverket ska vid fullgörande av uppdraget samråda med domstolarna och Nämndemännens Riksförbund. Uppdraget redovisades till Justitiedepartementet i februari 2016.

Åtgärder för att skydda vittnen

Riksdagen har i ett tillkännagivande, efter förslag från justitieutskottet, uppmanat regeringen att vidta åtgärder för att säkerställa att polis, åklagare och domstolar informerar om möjligheterna till vittnesstöd, särskilda väntrum och annat som kan öka tryggheten och underlätta i en situation som kan kännas svår (bet. 2015/16:JuU1, rskr. 2015/16:106).

Brottsoffermyndigheten har tillsammans med Domstolsverket regeringens uppdrag att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter (Ju2006/5404/KRIM). Detta framgår av Brottsoffermyndighetens regleringsbrev för 2016.

Brottsoffermyndigheten fick tillsammans med Domstolsverket i juni 2014 regeringens uppdrag att lämna förslag till en långsiktigt hållbar organisation för och finansiering av vittnesstödsverksamheten (Ju2014/3767/KRIM). De ovannämnda myndigheterna redovisade den 30 november 2015 uppdraget i rapporten Vittnesstöd – Förslag till en långsiktigt hållbar organisation för och finansiering av verksamheten. I rapporten föreslås att Domstolsverket och domstolarna ska ta ett större ansvar för att utveckla och sprida den centrala informationen om bl.a. möjligheterna att få tillgång till vittnesstöd. Vidare föreslås att Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket gemensamt ska se över och kvalitetssäkra befintligt informationsmaterial som rör vittnesstödsverksamheten. Vidare föreslås att Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket, i samråd med Brottsofferjouren Sverige, ska vidta informationsinsatser om vittnesstödsverksamheten. Syftet ska vara att på ett mer effektivt sätt sprida information om möjligheterna att verka som vittnesstöd samt att öka allmänhetens medvetenhet om det stöd som finns att tillgå i samband med en domstolsförhandling. I rapporten föreslås även att domstolarna ska överväga att införa rutiner som innebär att målsägande och vittnen uppmanas att anmäla sig i receptionen vid sin ankomst till domstolen och att det då ska finnas personal tillgänglig som har möjlighet att informera om rättsprocessen samt vilka trygghetsskapande åtgärder som domstolen och

vittnesstöden kan erbjuda. Redovisningen och förslagen bereds vidare inom Regeringskansliet.

Polismyndigheten bedriver särskilt personsäkerhetsarbete i fråga om vittnen och andra hotade personer (2 a § polislagen [1984:387]). Detta innebär att personer som har betydelse för utfallet i en rättslig process kan få skydd genom polisens särskilda personsäkerhetsprogram. Ytterligare bestämmelser om polisens personsäkerhetsarbete finns i förordningen (2006:519) om särskilt personsäkerhetsarbete m.m.

Kriminalvården och hbtq-frågor

Av Kriminalvårdens årsredovisning för 2015 framgår att Kriminalvården har riktlinjer för likabehandling som bl.a. används som diskussionsunderlag vid arbetsplatsträffar. Under 2015 påbörjades en revidering av de regionala likabehandlingsplanerna inför 2016. Planerna revideras vart tredje år. Kriminalvården har en rikstäckande hbtq-förening, och ett arbete har inletts med att ta fram en hbtq-strategi för myndigheten (s. 60).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare uttalat sig om motionsyrkanden om kompetens och bemötande, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2015/16:JuU1 s. 76 f.). Vid detta tillfälle betonade många motionärer vikten av att anställda inom rättsväsendets olika myndigheter har en hög kompetens inom olika områden. Utskottet instämde i detta. Utskottet konstaterade också att det inom rättsväsendets myndigheter kontinuerligt vidtas åtgärder för att öka kompetensen inom många olika områden. Utskottet ansåg att det var självklart att de personer som kommer i kontakt med myndigheterna får ett professionellt bemötande av myndighetsföreträdare. Utskottet vidhåller, liksom tidigare år, denna inställning och understryker att frågor om kompetens och bemötande är av central betydelse för att rättsväsendets myndigheter ska kunna fullgöra den viktiga uppgiften att värna den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet.

Åtgärder mot bedrägeribrott

Som Brå konstaterar i rapporten *Bedrägeribrottsligheten i Sverige – Kartläggning och åtgärdsförslag* (Rapport 2016:9) finns det när det gäller bedrägeribrott en obalans mellan brottsvolymen och de tillgängliga utredningsresurserna. Polisens förmåga står med andra ord inte i paritet med antalet brott som begås. Resultatet blir långa handläggningstider, vilket riskerar att leda till en press att snabbt lägga ned ärenden. Inrättandet av Nationellt Bedrägericenter har haft till syfte att göra arbetet mot bedrägeribrotten mer effektivt och strukturerat. Brå pekar även på att det skett förbättringar i rättsväsendets arbete mot bedrägerier. Antalet bedrägeribrott som leder till åtal har exempelvis ökat. Det är viktigt att den utvecklingen

fortsätter och att polisen har de resurser man behöver för en effektiv brottsbekämpning. Vidare måste hanteringen av stora utredningar effektiviseras i synnerhet när det gäller fakturabedrägerier och assistansbedrägerier.

Brå pekar i sin ovannämnda rapport på att äldre personer är en särskilt sårbar grupp för vissa typer av bedrägerier. Detta gäller i första hand faktura- och kortbedrägerier. Kriminella individer riktar på detta sätt in sig mot en svag grupp i samhället. De utnyttjar människor – som på grund av ålder eller av andra skäl – har svårigheter att röra sig eller som har andra funktionsnedsättningar som ger sämre förutsättningar att kunna försvara sig mot den här typen av kriminalitet. I takt med att Sverige får ett ökande antal äldre är det viktigt att polisen stärker sin förmåga att skydda äldre från att utsättas för brott. Bedrägerier mot äldre utgör fortfarande en förhållandevis liten andel av den totala bedrägeribrottsligheten, men det är av stor vikt att stävja detta.

Brå påtalar även att det finns en uppfattning om att vissa viktiga kompetenser saknas inom polisens bedrägeriutredningsverksamhet. Det kan t.ex. handla om personer med specialkompetens avseende välfärdsbedrägerier eller om kompetenser som behövs vid analys av olika typer av bevisningsunderlag, bl.a. revisorer. Polisen behöver alltså stärka och bredda sin kompetens på flera områden i syfte att säkerställa en mer effektiv brottsutredningskapacitet och även lägga större fokus på att förebygga och beivra bedrägeribrott mot äldre personer.

I Brås kartläggning av bedrägeribrottsligheten i Sverige framkommer att det både i andra kartläggningar och i samband med Brås intervjuer betonats att det är viktigt med en förbättrad samsyn på myndighetsnivå för att på ett tidigt stadium kunna förebygga identitetsmissbruk. Det betonas också att det är av vikt för myndigheterna att tänka utifrån ett helhetsperspektiv och att de ska sträva efter ett effektivare sätt att utbyta information, om det finns en misstanke om att en identitet missbrukats. Det är viktigt att bl.a. skapa en enhetlig tolkning av vilka uppgifter som får delas mellan myndigheter. Detta är något som saknas i dag. Vi anser att det därför behövs en utredning om ökad samordning och information mellan myndigheter i arbetet mot id-intrång för att underlätta det förebyggande arbetet.

Utskottet föreslår mot bakgrund av det som anförts ovan att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att polisen ska stärka och bredda sin kompetens på flera områden i syfte att säkerställa en mer effektiv brottsutredningskapacitet när det gäller bedrägeribrott, inte minst mot äldre personer. En utredning bör även tillsättas för att nå en ökad samordning och information mellan myndigheter i arbetet mot id-intrång. Det är viktigt att myndigheterna arbetar utifrån ett helhetsperspektiv. Därmed bifaller utskottet motion 2016/17:3235 (M, C, L, KD) yrkandena 1 och 3.

It-brottslighet

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att rättsväsendets förutsättningar för att hantera och klara upp de anmälda brotten i stor utsträckning beror dels på vilken typ av brott som anmäls, dels på den kunskap man har om de anmälda brotternas karaktär och sammansättning.

Som framgår ovan har förekomsten av it-inslag i de brott som anmäls tydligt ökat på senare år. Regeringen har, efter tillkännagivanden från utskottet om att vidta åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottsligheten på internet (bet. 2014/15:JuU1, rskr. 2014/15:77), gett Brå i uppdrag att kartlägga utvecklingen av it-relaterade inslag i de anmälda brotten och analysera kompetens och kapacitet vad gäller it-relaterad brottslighet och forensiska it-undersökningar i den brottsutredande verksamheten. Av rapporten It-inslag i brottsligheten och rättsväsendets förmåga att hantera dem (Rapport 2016:17) framgår att kompetensen om it-relaterade brott inom den brottsutredande verksamheten är bristande och att det sammantaget finns ett stort behov av utbildning inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Av rapporten framgår emellertid, vilket är positivt, att expertfunktioner inrättats vid de båda myndigheterna som ska bistå med kompetens och vägledning när det gäller att hantera brott med it-inslag. Inom Polismyndigheten finns även Nationellt forensiskt centrum (NFC) som bistår regionerna med kompetens i ärenden med tekniskt svåra eller komplexa frågor. I rapporten pekar Brå på ett antal brister och ger förslag på hur man kan komma till rätta med dessa. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Riksrevisionen har i sin rapport It-relaterad brottslighet – polis och åklagare kan bli effektivare (RiR 2015:21) granskat om Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten har beredskap för att ändamålsenligt och effektivt handlägga och utreda it-relaterade brott. Även denna rapport visar på brister i ovannämnda myndigheters förmåga att hantera it-relaterad brottslighet. Riksrevisionen lämnar också en rekommendation om hur verksamheten behöver utvecklas. Utskottet har vid sin beredning av regeringens skrivelse 2015/16:164 – där regeringen redovisat sin bedömning av den aktuella rapporten från Riksrevisionen – uttryckt att man ser positivt på att regeringen har inlett en dialog med Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten om rekommendationerna (bet. 2015/16:JuU27).

Utskottet konstaterar att frågor om polis och åklagares it-kompetens och om bristerna i de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att bekämpa it-relaterad brottslighet är uppmärksammade och att arbete för närvarande pågår för att komma till rätta med dessa brister. Utskottet ser därför inte skäl för att ställa sig bakom de tillkännagivanden som efterfrågas i motionerna 2016/17:897 (S), 2016/17:2857 (KD) yrkande 3, 2016/17:3388 (M) yrkande 42 och 2016/17:168 (V) yrkandena 4 och 5. Utskottet avstyrker yrkandena. Utskottet ser inte heller skäl att ställa sig bakom förslaget i motion 2016/17:3388 (M) yrkande 44 om att presentera en samlad strategi mot it-brott

utan avstyrker även detta yrkande. Utskottets uppfattning är att man nu bör avvakta det arbete som pågår.

Utskottet ser inte heller skäl för att ställa sig bakom det tillkännagivande som efterfrågas i motion 2016/17:2857 (KD) yrkande 4 om att höja polisens och åklagarnas kunskaper om brott mot personuppgiftslagen.

Djurskyddspoliser

Utskottet har senast vid beredningen av förra årets budgetbetänkande (bet. 2015/16:JuU1 s. 79) avstyrkt motioner om att inrätta en nationell djurskyddspolis. Utskottet ser inte heller nu skäl att ställa sig bakom motionsyrkanden med samma innebörd. Utskottet avstyrker därför motionerna 2016/17:172 (SD), 2016/17:2452 (SD) yrkande 2 och 2016/17:3300 (SD) yrkande 5. Utskottet ser inte heller skäl för att ställa sig bakom motionsyrkanden om djurskyddspolisens arbete och avstyrker därmed även motionerna 2016/17:1018 (M), 2016/17:1344 (SD) yrkande 2 och 2016/17:2452 (SD) yrkande 3.

Bemötande av brottsoffer

Vid beredningen av förra årets budgetbetänkande konstaterade utskottet i samband med ett tillkännagivande till regeringen (s. 77) att det är viktigt att polisen när en anmälan om brott gjorts lämnar relevant och begriplig information till brottsoffret om bl.a. möjligheten att träffa en brottsofferstödjare och att polisen bör bli bättre på att lämna information om vad som händer med utredningen av brottet och vilka åtgärder som vidtagits med anledning av anmälan. Om polis och åklagare avstår från att utreda brottet bör brottsoffret få information om varför.

Vidare uttalade utskottet (s. 77) att den som anmält ett brott bör bli kontaktad av polisen inom en viss tid efter anmälan. Brottsoffret bör då få en återkoppling om vad som hänt med utredningen och återigen få information om möjligheten att träffa en brottsofferstödjare.

Utskottet ställde sig då bakom ett antal motionsyrkanden och uppmanade regeringen att återkomma till riksdagen med en redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra brottsutredningen, uppföljningen och återkopplingen till brottsoffer. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:106).

Utskottet ser positivt på att regeringen, som ett led i arbetet med att genomföra EU:s brottsofferdirektiv, under hösten 2015 beslutade om vissa ändringar i förundersökningskungörelsen som bl.a. innebär en stärkt informationsskyldighet till målsäganden generellt under förundersökningen, t.ex. med information om den fortsatta handläggningen av ärendet (skr. 2015/16:75 s. 36).

Vidare pågår beredningen av Brås rapport Målsägandens medverkan i rättsprocessen (Rapport 2016:8) inom Regeringskansliet. I nämnda rapport lämnas förslag på hur arbetet med att bl.a. bemöta brottsoffer kan förbättras.

Utskottet ser med hänsyn till det ovan nämnda inte skäl för riksdagen att göra något nytt tillkännagivande med anledning av de yrkanden som framförs i motionerna 2016/17:3230 (M) yrkande 8 och 2016/17:3231 (M) yrkande 12. Utskottet ser inte heller skäl att ställa sig bakom motionsyrkandena i motionerna 2016/17:2997 (M) yrkande 5 och 2016/17:3231 (M) yrkande 11 som också lyfter upp frågor om bemötande av brottsoffer och om svarstider. Utskottet avstyrker således även nämnda motioner.

Utskottet anser inte heller att yrkandet i motion 2016/17:1538 (KD) yrkande 8, om att ett kunskapslyft ska göras när det gäller de professioner som kommer i kontakt med unga brottsoffer, bör föranleda något tillkännagivande från riksdagen. Utskottet avstyrker även detta yrkande.

Barn i rättsprocesser

Som framgår av polisens webbplats ska de poliser som utreder brott mot barn och förhör barn ha särskild utbildning för detta. Dessutom finns i dag s.k. barnahus på flera orter. Det aktuella motionsyrkandet är således i vart fall delvis tillgodosett. Utskottet ser därför inte skäl att ställa sig bakom den begäran om tillkännagivande som framförs i motion 2016/17:3193 (L) yrkande 1. Utskottet avstyrker därmed yrkandet. Utskottet konstaterar också att Barnrättighetsutredningen lämnat betänkandet Barnkonventionen blir svensk lag (2016:19). Utredarnas bedömning är att en inkorporering skulle innebära att konventionens rättigheter får en stärkt ställning. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Våld i samkönade relationer

Utskottet avstyrker motion 2016/17:954 (S) yrkande 2 om att fler inom rättsväsendet ska få utbildning om våld i samkönade relationer. Utskottet konstaterar att dessa frågor är uppmärksammade genom strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, där våld i samkönade relationer ingår i två fokusområden. Att förebygga och motverka våld mot kvinnor och barn är högt prioriterat av regeringen. Som framgår i årets budgetproposition (s. 47) omfattar detta även hbtq-personer. Utskottet anser inte att motionsyrkandet bör föranleda något tillkännagivande från riksdagen och avstyrker därför motionsyrkandet.

Hatbrott

Som framgår ovan beslutade regeringen (Kulturdepartementet) den 24 november 2016 om en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott

Vidare har Polismyndigheten i sitt regleringsbrev för 2016 i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits som ett resultat av uppdraget att utveckla arbetet för att bekämpa hatbrott. Utskottet konstaterar att frågan om behovet av kunskap om hatbrott är uppmärksammat och att arbete för

närvarade pågår för att utveckla arbetet. Utskottet avstyrker därför motionerna 2016/17:3146 (M) yrkande 4 och 2016/17:3388 (M) yrkande 39.

Vägrafik

Utskottet konstaterar att det är Polismyndighetens ansvar att bedöma hur många trafikpoliser och bilinspektörer som behövs för att utföra de uppgifter som Polismyndigheten har på trafikområdet och hur den samlade resursen ska användas. Detta gäller även ansvaret att säkerställa att kompetensförsörjningen är väl avvägd i förhållande till verksamhetens behov. Utskottet anser inte att motionsyrkandena i motion 2016/17:3231 (M) yrkandena 20 och 21 bör motivera något tillkännagivande från riksdagens sida. Utskottet avstyrker yrkandet.

Miljöbrott

Utskottet ser inte heller skäl för det tillkännagivande som efterfrågas i motion 2016/17:3236 (M, C, L, KD) yrkande 6 om polisens behov av expertkompetens för att utreda miljöbrott. Utskottet konstaterar att det inom Polismyndigheten finns särskilt utbildade poliser med uppgift att utreda miljöbrottslighet samt att det även här är Polismyndigheten som har ansvaret för att bedöma om kompetensförsörjningen är väl avvägd i förhållande till verksamhetens behov. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Narkotikabrottslighet

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det, för att kunna upprätthålla en restriktiv narkotikapolitik, är viktigt att polisen upprätthåller den nödvändiga kompetensen för att utreda narkotikabrott. Utskottet anser dock inte att det finns anledning för riksdagen att ta något initiativ i denna fråga och avstyrker motion 2016/17:3231 (M) yrkande 18.

Spåra och förverka brottsvinster

Som motionärerna anför är en viktig del i arbetet mot den organiserade brottsligheten möjligheterna att spåra och förverka brottsvinster, och att polisen har den kompetens som behövs. Vilka eventuella utbildningsinsatser som krävs för detta är en fråga för Polismyndigheten att avgöra. Utskottet avstyrker därför motion 2016/17:356 (M) om att se över möjligheten att genomföra särskilda utbildningsinsatser inom polisen för att öka antalet personer som har kompetens att genomföra utredningar som krävs för att pengar som har genererats genom brott ska kunna spåras och säkras.

Sexualbrott

Utskottet konstaterar att Domstolsverket efter uppdrag från regeringen tagit fram en introduktionsutbildning och en repetitionsutbildning för nämndemän.

Utskottet anser inte att motion 2016/17:865 (C) yrkande 14 bör motivera något initiativ från utskottet och avstyrker därmed yrkandet.

Sexualbrottsutredningen bedömer i sitt betänkande (SOU 2016:60) att Sveriges domstolar har en väl fungerande organisation för att hantera ärenden som gäller sexualbrott. Vidare framgår att domare erbjuds utbildningsprogram av såväl Domstolsakademien som externa företag. Domstolsakademins utbildningsprogram innehåller bl.a. delar som explicit handlar om sexualbrott. Utskottet ser inte skäl att ställa sig bakom det yrkande som framförs i motion 2016/17:1578 (M). Utskottet avstyrker därför yrkandet.

Kriminalvården

Utskottet konstaterar att hbtq-frågorna har uppmärksammats inom Kriminalvården; bl.a. har arbete inletts med att ta fram en hbtq-strategi. Utskottet anser inte att motion 2016/17:730 (V) yrkande 6 bör motivera något initiativ från riksdagen och avstyrker därmed yrkandet.

Åtgärder för att skydda vittnen

Polisen får enligt 2 a § polislagen bedriva särskilt personsäkerhetsarbete i fråga om vittnen och andra hotade personer. Den som blir föremål för sådant särskilt personsäkerhetsarbete ska få hjälp med de säkerhetsåtgärder som bedöms möjliga och nödvändiga att genomföra.

Som framgår ovan har Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket ett uppdrag från regeringen att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamheten bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter. Vidare har nämnda myndigheter i november 2015, efter uppdrag från regeringen, lämnat rapporten Vittnesstöd – Förslag till en långsiktig hållbar organisation för och finansiering av verksamheten. Nämnda rapport bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet ser mot denna bakgrund inte skäl att ställa sig bakom det tillkännagivande som begärs i motion 2016/17:289 (M) och avstyrker därför yrkandet.

Reservationer

1. Arbetet mot vardagsbrott, punkt 2 (M, C, L, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10,

2016/17:3230 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 22 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

Ungefär tre fjärdedelar av det totala antalet anmälda brott i Sverige är s.k. mängdbrott. De brott som räknas som mängdbrott är bl.a. bilstölder, cykelstölder, butiksstölder, inbrott, skadegörelse (t.ex. klotter), bedrägerier, misshandel, olovlig körning och rattfylleribrott. Mängdbrotten räknas inte till de allvarligaste brotten, men för alla dem som drabbas ger de betydande skador, ibland under mycket lång tid.

Enligt uppgifter från polisen har antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare minskat med 7,3 procent under perioden januari–juli 2016. Nedgången syns i alla polisregioner och i alla brottskategorier. Minskningen är procentuellt störst för stölder, skadegörelse och bedrägerier. Personuppleringen är den lägsta på 16 år.

Det är regeringens ansvar att se till att polisens brottsutredande förmåga stärks och upprätthålls på en hög nivå. Behoven skiljer sig åt mellan storstad och landsbygd, och det kan därför krävas olika slag av åtgärder mot denna typ av brottslighet. Sammanfattningsvis anser vi att regeringen ska agera för att se till att arbetet mot mängdbrott prioriteras av polis och åklagare.

2. Brott mot och av unga, punkt 3 (M, C, L, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28.

Ställningstagande

Det finns flera anledningar till att brott mot och av unga måste prioriteras inom olika delar av samhället. Inkörsporren till livslång kriminalitet går man ofta igenom redan i ung ålder. Det är också viktigt för unga brottsoffer att känna att samhället tar det man drabbats av på allvar. Rättsväsendet har sedan länge ombetts att skynda på utredningar när unga är inblandade, men trots det visar det sig att detta inte alltid sker. Vi vill att regeringen ska agera för att se till att arbetet när det gäller brott av och mot unga prioriteras.

3. Lokala ledningsresurser, punkt 5 (M, C)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 3 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Det är viktigt att se till att polisreformen genomförs så att de mål som har satts upp för den nya organisationen uppfylls. Genomförandetakten har enligt vår mening varit alldeles för låg. Det är naturligt med en initial osäkerhet hos personalen när en verksamhet ska förändras. Därför är det viktigt att man nu snabbt tillsätter de chefer som är nödvändiga för att kunna leda den dagliga verksamheten. Detta har inte fungerat. Att de lokala ledningsresurser som är nödvändiga för att verksamheten ska kunna fungera saknas på många håll skapar en osäkerhet och uppgivenhet inom organisationen. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

4. En effektivare polis, punkt 6 (M, C, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4,

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 4 och

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 8 och

bifaller delvis motion

2016/17:433 av Boriana Åberg (M).

Ställningstagande

Polisen är samhällets yttersta resurs när andra myndigheter inte kan lösa ett problem. Det innebär bl.a. att polisen har vissa arbetsuppgifter som i grunden inte är polisiära. Dessa uppgifter tar resurser från de exklusivt polisiära uppgifterna. Den förra regeringen inledde en översyn av polisens arbetsuppgifter. Utredningen hann presentera ett delbetänkande innan nuvarande regering lade ner arbetet. Därefter har riksdagen tillkännagett för regeringen att översynen ska återupptas. Det är viktigt att så nu sker.

En högre grad av effektivitet fordrar att det även inom dagens organisation görs prioriteringar som stärker fokuseringen på polisens kärnuppgifter. Polisen har fått stora resurstillskott för att kunna utreda fler brott och få tid att synas på gator och torg. Trots detta är polisens utredningsresultat fortfarande alltför dåliga och sjunkande. Brottsuppleringen är nu den lägsta på 16 år. Vi har vidare en nedåtgående trend med färre personupplarade brott på senare år. Personupplaring innebär att en person knutits till brottet genom åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse.

Polisen bör lägga fokus på de kärnuppgifter som är viktigast: brottsförebyggande arbete, utryckning och utredning. Fler brott bör utredas och leda till en fällande dom.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

5. Tydliga och mätbara mål, punkt 8 (M, C, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 9 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Ett av syftena med polisreformen var att uppnå en större likvärdighet över landet när det gäller polisens arbetsätt och utredningsresultat. I dag finns det dock stora skillnader mellan olika delar av landet. Olika insatser behöver därför göras framöver för att målet om bättre likvärdighet mellan polisregionerna ska uppnås. De mycket stora regionala skillnaderna tyder även på en mycket svag koppling mellan tilldelade resurser och resultat. De områden som har flest antal poliser i förhållande till befolkningen visar på sämre resultat än de med mindre resurser. Det är inte en acceptabel utveckling. Det är därför viktigt att polisen har tydliga och mätbara mål för sitt arbete. Den diskussion som tidigare funnits om s.k. ”pinnjakt” inom polisen får inte vara en ursäkt för att undvika ett målmedvetet och planerat arbete. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

6. Polisens närvaro på landsbygden, punkt 10 (SD)

av Adam Marttinen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2846 av Anders Forsberg och Runar Filper (båda SD) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2016/17:438 av Finn Bengtsson (M),
2016/17:999 av Sotiris Delis (M) och
2016/17:2668 av Saila Quicklund (M) samt
avslår motion
2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1, 2 och 4.

Ställningstagande

En tilltagande otrygghet på landsbygden som ofta drabbar äldre människor, inte sällan på lantbruk, uppstår när utländska ligor åker runt på stöldturnéer och ibland till och med rånar och misshandlar dem i deras hem. I ett flertal mer eller mindre kända fall har det till och med lett till dödlig utgång. Att stävja detta måste ges hög prioritet eftersom en ökad oro bland framför allt äldre människor är ett faktum på landsbygden, där man tidigare inte kände behov av att låsa dörren om sig. Samtidigt står många polisstationer tomma i flera små kommuner eller med öppettiderna begränsade till några dagar per vecka eller bara några timmar om stationen ens är öppen alls. Vi anser därför att fler poliser bör stationeras i landsbygdskommunerna. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

7. Brottsförebyggande arbete, punkt 13 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 10.

Ställningstagande

Det brottsförebyggande arbetet är en del av en närodlad rättspolitik som ska skydda människor från att bli offer för brott. Det skyddar också människor från att begå brott och hamna på en brottslig bana som kan vara svår att ta sig ifrån. Det brottsförebyggande arbetet måste därför prioriteras. Det förebyggande arbetet måste dels fokusera på att få individer att inte begå brott, dels fokusera på sådant som har med samhällets utformning att göra, t.ex. hur vi bygger bostadsområden som inte inbjuder till garagestöld eller hur vi använder parkbelysning för att undvika att människor blir rånade eller våldtagna. Människor ska känna sig trygga i sitt närområde genom att man förtydligar kommuners och andra offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar och arbetar för att affärsidkare, kommuner och polis ska samverka om brottsprevention lokalt. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

8. Samverkansöverenskommelser , punkt 15 (M)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21.

Ställningstagande

I de delar av landet där avstånden är stora och befolkningsunderlaget är litet finns det en stor utmaning i att säkerställa en lokalt närvarande polis. Det gäller också i de områden som i olika grad är utsatta för allvarlig brottslighet. Här behövs fler lokalt förankrade och närvarande poliser liksom ett mer aktivt samarbete mellan polis, kommuner, olika organisationer och andra frivilliga aktörer när det gäller det brottsförebyggande arbetet. Det är positivt att flertalet kommuner tecknar samverkansavtal med polisen. Polisen har då skapat en god grund för ett nära samarbete med kommunen. Samarbetet finns nedskrivet och har därmed förutsättningar att bli mer strukturerat och detaljerat. Vi anser att samtliga kommuner bör skriva samverkansavtal med polisen. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

9. Medborgarlöften, punkt 16 (M, C, L, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 14 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22.

Ställningstagande

Medborgarlöften kommer att vara en del av den nya styrningen av polisen. Medborgarna involveras i arbetet med att ta fram löftena, och medborgarlöftena kommer att återspegla det som medborgarna upplever vara problem. Den lokala problembilden blir då utgångspunkten för polisens lokala arbete. Vi anser att arbetet med medborgarlöften behöver utvärderas löpande.

Det är även viktigt att följa upp både hur löftena utformas och hur de sedan tillämpas. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

10. Polisenärvaro på platser med ökad risk för sexuella ofredanden, punkt 18 (M)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 27.

Ställningstagande

Polisens nationella operativa avdelning har tagit fram en nationell lägesbild av sexuella ofredanden bland unga i publika miljöer. Av rapporten framgår det att angreppen sker i flera olika sammanhang. Vi vill se utökad polisenärvaro på särskilt utsatta platser. En synlig och närvarande polis skapar förutsättningar för trygghet och för att brott förhindras och beivras. Vi anser därför att det behövs en utökad polisenärvaro på platser som är särskilt utsatta för denna typ av brottslighet. Det skulle göra polisen mycket synligare vid exempelvis allmänna folksamlingar, på festivalområden och på badhus. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

11. Deltidspoliser, punkt 19 (M, C)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 8 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 och
bifaller delvis motion
2016/17:2662 av Carl Schlyter (MP).

Ställningstagande

Vid vissa tillfällen finns det ett särskilt behov av fler poliser i tjänst; exempel på detta är Husbykravallerna eller den stora flyktingströmmen förra året. Vi anser därför att man bör undersöka möjligheten att införa deltidsanställd polis. Deltidspoliser ska vara utbildade poliser som vid behov ska kunna sättas in och arbeta deltid i polisorganisationen. Det skulle kunna innebära en möjlighet att snabbt få tillgång till utbildad polis vid akuta behov. Det skulle också kunna vara ett sätt att se till att lands- och glesbygd skulle kunna få tillgång till fler poliser. Även om vissa orter har en jämförelsevis låg brottslighet så måste det kunna finnas tillgång till polis de gånger som brott faktiskt begås. Huvuddelen av den svenska räddningstjänsten bygger för övrigt på deltidsanställd personal och detta fungerar väl. Det finns därför anledning att se på denna möjlighet även när det gäller polisens behov. När det gäller polisen skulle lösningen med deltidsanställda poliser – till skillnad från räddningstjänsten – i huvudsak vara ett komplement till den reguljära verksamheten. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

12. Antagningen till polisutbildningen, punkt 20 (SD)

av Adam Marttinen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2442 av Kent Ekeröth (SD) och
avslår motionerna
2016/17:1163 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S),
2016/17:1356 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M) och
2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Rikspolisstyrelsen har gång på gång vidtagit åtgärder för att göra poliskårens sammansättning mer ”politiskt korrekt”. Man har bl.a. förändrat antagningskraven till polisutbildningen till det sämre. De fysiska kraven har sänkts för båda könen till kvinnornas nivå. Vidare har man tagit bort både språkprovet i svenska och kravet på att ha skrivit ett högskoleprov.

Enligt uppgifter i massmedierna har den svenska polisutbildningen nu de lägsta antagningskraven i Norden. Dagens högkvalificerade poliskår sänks därför till en lägre nivå. Ytterst är detta ett självmål i spelet mot de grova

brottslingarna. Det är också ett slag i ansiktet på alla duktiga poliser, vilkas yrke nu får sänkt status.

Kampen mot brottsligheten och arbetet för samhällstryggheten måste vara det främsta målet vid rekryteringen av nya poliser. Det är därför viktigt att inte tumma på fysiska och språkliga kvalifikationer. Även kvinnor och personer med invandrarbakgrund kan komma in på en polisutbildning med kvalitetssäkrande krav om de verkligen är lämpade för yrket. Vi vill därför att de fysiska kraven för båda könen ska höjas till den nivå som tidigare gällde för manliga sökande. Vi anser också att språkprovet i svenska och kravet på att ha skrivit högskoleprovet ska återinföras. Rekryteringen till polisen ska vara både rättvis och kvalitetssäkrande. Polisen ska därför inte tillåtas att bedriva någon positiv särbehandling genom att anta personer till polisutbildningen som är mindre kvalificerade än andra sökande, men som är av ett visst kön eller har en viss etnisk bakgrund. I konsekvens med detta ska polisen inte heller tillåtas att bedriva rekryteringskampanjer som vänder sig särskilt till minoriteter eller till personer av ett visst kön. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

13. Mer praktik i polisutbildningen, punkt 21 (S, MP, V)

av Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V) och Lawen Redar (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 14.

Ställningstagande

Polisutbildningsutredningens förslag till hur den framtida polisutbildningen ska utformas bereds inom Regeringskansliet. Vi anser inte att denna beredning bör föregripas och avstyrker därför motionsyrkandet om mer praktik i polisutbildningen.

14. Polisens arbetsmiljö, punkt 26 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Polisens arbetsförhållanden har blivit en alltmer aktuell fråga. Polisen arbetar i en varierande och komplex arbetsmiljö som är både psykiskt och fysiskt påfrestande. Det är därför av yttersta vikt att det finns relevanta och inarbetade säkerhetsrutiner m.m. Detta gäller särskilt när det kommer till polisens arbete i olika slags utsatta positioner. Likaså är det viktigt att såväl tekniska som andra fysiska hjälpmedel och arbetsverktyg fungerar och är väl anpassade för polisens verksamhet. Många av komponenterna i polisens tekniska utrustning, exempelvis datasystem, är långsamma, föråldrade och icke-kompatibla med varandra. Att rapportera in en händelserapport tar exempelvis ofta onödigt mycket tid. Den tekniska utrustningen ska underlätta och effektivisera arbetet och inte det omvända. Polisen utgör en viktig del i upprätthållandet av rättsstaten, och det har stor betydelse att myndigheten är en attraktiv arbetsplats som tar väl hand om sina anställda. För att polismyndigheten ska vara denna attraktiva myndighet anser jag att det bl.a. krävs förbättringar av den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Regeringen bör därför se till att det görs en bred genomlysning av polisens arbetsmiljö samt att det utifrån den tas fram förslag på arbetsmiljöförbättrande åtgärder.

15. Trafikpolisens organisation, punkt 28 (M, SD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Anders Hansson (M), Adam Martinen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:570 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M),
2016/17:747 av Sten Bergheden (M) och
2016/17:2531 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 22 och
bifaller delvis motionerna
2016/17:1757 av Jimmy Ståhl och Per Klarberg (båda SD) och
2016/17:2074 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Inom Europa arbetar länder på olika sätt för att komma tillrätta med den olagliga yrkestrafiken. Tyskland har t.ex. ett system med en federal myndighet för godstransporter (BAG) som inkluderar en effektiv trafikpolis med tydligt uppdrag. Andra länder har hårda kontroller för att minska brott mot kör- och vilotider med höga böter som följd om man bryter mot dessa. Regeringen bör därför ta initiativ till en studie om hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder i syfte att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt.

16. Tillräckliga resurser för nykterhetskontroller m.m., punkt 31 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 9.

Ställningstagande

Av alla omkomna förare i vägtrafiken 2015 hade 22 % en otillåten mängd alkohol i blodet. För 2015 innebar det 35 personer. Varje år skadas flera hundra människor allvarligt i olyckor där alkohol eller narkotika är inblandat. Jag anser att det inte under några som helst omständigheter ska vara tillåtet att köra med alkohol eller andra droger i kroppen, varken på land, på sjön eller i luften. Det är därför viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet för nolltolerans mot alkohol och narkotika i trafiken och se till att polisen ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att kunna beivra överträdelser. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

17. Attacker mot blåjuspersone, punkt 32 (M, C, L, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och
2016/17:1833 av Elisabeth Svantesson (M),
bifaller delvis motion
2016/17:431 av Boriana Åberg (M) och
avslår motion
2016/17:4 av Robert Stenkvisst m.fl. (SD).

Ställningstagande

Under den senaste tiden har vi sett en rad exempel på angrepp, våld och hot mot blåljuspersonal. Detta är en oacceptabel utveckling. Samtidigt har det skett en ökning av bilbränder, i många fall återkommande i särskilda områden. Polisen beskriver hur de tvingats bli stående med vandaliserade bilar i stället för att kunna åka ut på larm som kommer in. Det innebär inte bara en otrygghet för de boende i området när de går ut om kvällarna. Det innebär även att de inte har samma möjlighet till räddning om de blir akut sjuka, om det börjar brinna, eller om de blir utsatta för något brott.

Det är viktigt att polisen är ute i de drabbade områdena och upprättar kontakt med boende. I syfte att förebygga attacker mot brandkårs- och ambulanspersonal bör mer göras för att unga människor i området ska få möjlighet att ta del av det arbete som sker inom dessa verksamheter. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

18. Polisens samverkan med hemvärnet, punkt 33 (M, SD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Anders Hansson (M), Adam Martinen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4 och
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Samverkan mellan Försvarsmakten och Polisen bör stärkas. Försvarsmakten, och särskilt Hemvärnet, har resurser och kompetenser som skulle kunna användas av polisen i händelse av kris. Hemvärnet skulle till exempel kunna hjälpa polisen med saker som trafikreglering, bevakning och avspärrning av

objekt. Detta skulle vara en värdefull hjälp för polisen vid kriser och extraordinära händelser. Dagens samhälle ställer helt andra krav än tidigare när det gäller en fördjupad samverkan mellan våra säkerhetskäpande myndigheter. Därför bör det göras en översyn över hur samverkan mellan Försvarsmakten och Polisen kan förbättras, särskilt i händelse av extraordinära kriser. Hemvärnet används ofta vid skallgång efter försvunna personer och vid räddningstjänstinsatser som skogsbränder. Det finns anledning att se över om Hemvärnet kan användas även till andra uppgifter för att kunna biträda polisen vid särskilda händelser som kräver extra resurser. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

19. Stärk polisens förmåga, punkt 34 (C, KD)

av Johan Hedin (C) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

Även om Polismyndigheten tillförs mer resurser för att öka antalet poliser kommer det, med tanke på den tid det tar att utbilda poliser, att ta två till tre år innan dessa är i tjänst. Förutom att anställa civilanställda behöver även andra åtgärder övervägas som snabbt kan avlasta polisen i arbetet. Till exempel kan man ta hjälp av ordningsvakter. Ordningsvakter och civilanställda kan användas för att bistå med lämpliga arbetsuppgifter, exempelvis bevakning. Vidare kan samverkan med försvaret förbättras. Efter terrorattentaten i Norge 2011 gjordes ändringar i den norska polislagen angående polisens rätt till bistånd från försvaret. Ytterligare åtgärder genomfördes i Norge, vilket vi kan dra lärdom av även här i Sverige. Vad gäller polisens samarbete med försvaret har polisen i dag möjlighet att låna helikoptrar. För att stärka polisens och samhällets förmåga behöver försvaret och polisen samverka och samträna mer. Det bör exempelvis ses över hur anställda vid försvaret kan bistå polisen i bevakningsinsatser.

En annan åtgärd för att stärka polisens förmåga kan vara att låta pensionerade poliser jobba kvar. Poliser som närmar sig pensionen eller nyligen gått i pension kan utgöra en resurs om de får möjlighet att jobba kvar eller återgå i tjänst för en tid. Dessa kan med kort varsel bidra till att polisen ökar förmågan. De har dessutom erfarenhet som kan vara värdefull i det ansträngda läget. Avslutningsvis kan polisstudenter tas i tjänst tidigare än vad

som nu är fallet genom att man möjliggör för dem som genomgår polisutbildningen att tjänstgöra tillfälligt för att möta akuta behov. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

20. Brott mot äldre, punkt 35 (S, MP, V)

av Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V) och Lawen Redar (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3228 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 2 och

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 23.

Ställningstagande

Vi anser att det är mycket angeläget att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet. Vi ser därför positivt på den nationella modell för brottsamordning som Polismyndigheten beslutat om och som införs under 2016. Modellen avser bl.a. att underlätta att seriebrottslighet, som ofta drabbar äldre, upptäcks. Vidare ser vi positivt på det samarbete med Pensionärernas riksorganisation (PRO) och Sveriges pensionärsförbund (SPF) som Polismyndighetens nationella bedrägericentrum haft under de senaste åren för att försöka förhindra bedrägerier mot äldre. Under 2015 genomförde Nationellt bedrägericenter en kartläggning av bedrägerier mot äldre och skapade därefter en nationell preventiv strategi för att hantera problematiken tillsammans med PRO, SPF och Brottsofferjouren.

I sammanhanget vill vi också påminna om att en lag om kriminalisering av id-kapning trädde i kraft den 1 juli i år. Det är numera brottsligt att utge sig för att vara en annan person genom att olovligen använda den personens identitetsuppgifter och därigenom ge upphov till skada eller olägenhet för honom eller henne. Tidigare fanns det inte någon straffbestämmelse som direkt skyddade den som fick sin identitet utnyttjad. Oavsett om det skedde i vinstsyfte eller i trakasserande syfte så stod den person som fick sin identitet utnyttjad i regel utan straffrättsligt skydd.

Mot bakgrund av det anförda saknas det enligt vår mening anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen i denna fråga.

21. Ökade resurser till avvísningar, punkt 37 (SD, KD)

av Adam Marttinen (SD), Andreas Carlson (KD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 23.

Ställningstagande

För att möjliggöra fler avvísningar är det viktigt att Sverige ingår fler bilaterala överenskommelser, s.k. återtagandeavtal, med de viktigaste mottagarländerna för att dessa ska ta emot sina medborgare. Det behövs även mer resurser till polisen för att de ska kunna verkställa avvísningar och utvisningar och även i större utsträckning genomföra inre utlänningskontroller. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

22. Våld mot kvinnor, punkt 38 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 38 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 22.

Ställningstagande

Mäns våld mot kvinnor är det yttersta uttrycket för bristen på jämställdhet i ett samhälle. Det är enligt min mening oacceptabelt att någon ska behöva leva med risken för att utsättas för våld. Jag anser därför att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

23. Extern tillsyn av polisen och Kriminalvården, punkt 40 (M, C, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Polisen och Kriminalvården har långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv. Därför är det viktigt att dessa myndigheter granskas genom en effektiv och fortlöpande tillsyn. För att säkerställa detta är det nödvändigt med en extern ordinär tillsyn. Enligt vår mening är den extraordinära tillsyn som JO och JK bedriver inte tillräcklig för att garantera en tillräckligt omfattande granskning eftersom tillsynen saknar kontinuitet. Det är därför inte en tillräcklig åtgärd att tillföra ytterligare medel till JK för tillsyn.

Regeringen har för avsikt att, i samband med en bred översyn, analysera hur tillsynen inom rättsväsendet bäst kan bedrivas. Vi anser att det är onödigt att genomföra denna analys. I stället bör regeringen stå fast vid den åsikt som fanns i samband med ombildningen av polisen till en myndighet, nämligen att en extern ordinär tillsyn ska bedrivas.

Vi vill också påminna om att frågan om en extern tillsynsmyndighet redan har utretts i SOU 2015:57 Tillsyn över polisen och Kriminalvården och vi förvånas över att detta inte nämns i budgetpropositionen.

Vi vill därför att regeringen, så snart det är möjligt, återkommer till riksdagen med förslag om bildande av en ny tillsynsmyndighet över polisen och Kriminalvården.

24. Brottskoder och statistik om gärningsmäns nationalitet, punkt 43 (SD)

av Adam Marttinen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:2305 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) och
2016/17:2319 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) samt
bifaller delvis motionerna
2016/17:1653 av Stefan Jakobsson (SD),
2016/17:1938 av Staffan Danielsson (C),
2016/17:2117 av Betty Malmberg (M) och
2016/17:2578 av Jan Ericson (M).

Ställningstagande

Det är över tio år sedan Brå kom ut med en rapport om invandrares brottslighet. Hittills har det gjorts två stycken, 1996:2 och 2005:17. Varken Brå eller regeringen har uppvisat något intresse av att utföra en ny rapport. Det tycker vi är anmärkningsvärt, inte minst på grund av den stora invandring Sverige har haft under många år. Vi vill därför att regeringen ska beställa en ny sådan rapport från Brå.

I Sverige är nästan en tredjedel av landets intagna i anstalt utländska medborgare. Av dem som togs in i anstalt 2015 var exempelvis hela 41 procent inte svenska medborgare. Om invandrade personer som erhållit svenskt medborgarskap också skulle inkluderas skulle andelen intagna med utländsk bakgrund givetvis vara ännu högre. I dag är Kriminalvården förbjuden i lag att registrera de intagnas ursprungliga nationalitet eller om de har invandrabakgrund. Det går med andra ord inte att undersöka om intagna svenska medborgare har invandrat till Sverige. På grund av dagens höga invandring är den gruppen alltmer heterogen. Vi anser att detta begränsar förståelsen för utvecklingen i samhället.

Vi vill därför att regeringen ska återkomma med ett förslag på hur Kriminalvården ska tillåtas föra statistik även om t.ex. invandrabakgrund. Vi vill också att Kriminalvården ska ges i uppdrag att göra detta.

25. Statistik om angrepp mot blåljuspersonal, punkt 46 (M, SD, C, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Adam Marttinen (SD), Andreas Carlson (KD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 46 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Brå sammanställer inte någon statistik över angrepp mot blåljuspersonal. Polisen har inte heller någon nationell sammanställning av hur problemet har utvecklats över tid. Problem med t.ex. stenkastning mot poliser är omfattande i vissa områden. Polisen bör därför ges i uppdrag att införa en tydligare uppföljning av angrepp mot polisen, räddningstjänsten och ambulansverksamheten. En ny brottskod skulle ge bättre möjligheter för en samlad statistik, men vi anser att berörda myndigheter bättre kan avgöra hur omfattningen av problemen över tid ska synliggöras. Brå bör också få ett uppdrag att genomföra en kartläggning av brottsutvecklingen när det gäller angrepp mot polisen, räddningstjänsten och ambulansverksamheten i socialt utsatta områden, samt vilka åtgärder man ser som verksamma mot problemen. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

26. Rättsväsendets it-kunskaper, punkt 48 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 48 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 3 och
avslår motion
2016/17:897 av Hanna Westerén m.fl. (S).

Ställningstagande

Det kan vara svårt att bevisa brott begångna på internet; det visar Brås rapport 2015:6 Polisanmälda hot och kränkningar mot enskilda personer via internet. Det krävs ofta att information lämnas ut från det företag som tillhandahåller den internetjänst eller den webbsida där kränkningen ägt rum för att kunna identifiera en okänd gärningsperson. Det handlar om inloggningsinformation i form av så kallade ip-nummer. Det lyfts i rapporten fram som ett stort problem att få ut de inloggningsuppgifter som krävs för att kunna spåra okända gärningspersoner. Det gäller i synnerhet för internetjänster som tillhandahålls av företag som befinner sig utanför Sverige. Processen kring en internationell rättshjälpsbegäran är både tidskrävande och omständlig. Det finns vidare svårigheter att kunna styrka brottet i ärenden där en misstänkt person identifierats. Det har att göra med att brott inte kunnat styrkas i vissa fall, men problemen kan också bero på bristande it-kompetens hos polis och åklagare. Brås rapport vittnar om låga it-kunskaper i rättsväsendet på alla nivåer, från

den som tar emot anmälan till utredare, åklagare och domare. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att höja rättsväsendets it-kunskaper.

27. Åtgärder mot bedrägeribrott, punkt 49 (S, MP, V)

av Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V) och Lawen Redar (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 49 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2016/17:3235 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Vi konstaterar att Brå i rapporten Bedrägeribrottsligheten i Sverige – Kartläggning och åtgärdsförslag (Rapport 2016:9) i sina bedömningar lämnar förslag på olika åtgärder som bör vidtas bl.a. inom polisen för att förbättra arbetet mot bedrägeribrott. Brå konstaterar bl.a. att det finns behov av att se över den sammansättning av kompetenser som finns inom polisens bedrägeribekämpning. Brå konstaterar också att det finns behov av samordning mellan myndigheterna och vidare att man bör prioritera metodutvecklingsinsatser inom vissa områden. Den nämnda rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Vi instämmer i majoritetens uppfattning att arbetet mot bedrägeribrottslighet är viktigt och behöver förstärkas men vi konstaterar att de frågor som motionärerna tar upp redan är uppmärksamade och ser därför inte skäl att ställa oss bakom det tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

28. Arbete mot it-relaterad brottslighet, punkt 50 (M, C, V)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M) och Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 50 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 42 och 44.

Ställningstagande

Samhället blir alltmer digitaliserat och är i dag till stor del beroende av internet för att fungera. Samtidigt som internet på många sätt underlättar våra liv ökar det också vår sårbarhet, inte minst när det gäller risken att utsättas för brott. Andelen brott som begås med hjälp av modern teknik har också ökat. Dessa it-relaterade brott är till sin natur generellt sett komplexa och många gånger svårutredda.

För att kunna beivra it-relaterade brott behöver rättsväsen ha rätt och tillräcklig kompetens samt upparbetade arbetssätt och metodstöd för utredning av denna typ av brottslighet.

Riksrevisionens granskning It-relaterad brottslighet – polis och åklagare kan bli effektivare (2015:21) visar att kompetensen för att utreda it-relaterad brottslighet generellt sett är låg inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Endast ett fåtal förundersökningsledare, utredare, it-utredare, it-forensiker och åklagare har gått utbildningar på it-området. Dessutom innehåller den nuvarande grundutbildningen för att bli polis som regel inte någon del som handlar om it-relaterad brottslighet. Det finns poliser som är självlärda inom it-utredningar och har goda kunskaper på området, men utan ett större inslag av formell utbildning kommer enskilda poliser inte att ha den kompetens som krävs för att göra ett bra utredningsarbete samtidigt som möjligheterna till enhetliga arbetsmetoder försvåras. Riksrevisionens enkätundersökning visade att de utbildningar som faktiskt finns inom it-området för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inte är tillräckliga, utan det efterfrågas både ett större inslag av it-aspekter i grundutbildningen och fler vidareutbildningar inom områden som t.ex. internetinhämtning.

En annan viktig aspekt vid hanteringen av it-relaterade brott är vilket arbetssätt och vilka arbetsmetoder som används. I Riksrevisionens granskning pekas det på att det med ett förändrat arbetssätt finns större möjligheter att öka personuppleringen. Tillgänglig statistik tyder bl.a. på att specialiseringar i den utredande verksamheten kan förbättra förutsättningarna för att klara upp brott. Ett mer enhetligt och effektivt sätt att arbeta kan också bidra till en bättre upplärning.

Att snabbt komma igång med de inledande utredningsåtgärderna är generellt sett mycket betydelsefullt oavsett vilken brottstyp det handlar om, men vid it-relaterad brottslighet kan det vara extra viktigt att påbörja insatserna snabbt för att säkerställa att digitala bevis inte hinner försvinna. En förutsättning för att utredningsarbetet inte ska fördröjas eller försvåras är att anmälningarna innehåller relevant och korrekt information.

Sammantaget kan man konstatera att rättsväsendet inte har hunnit följa med i utvecklingen. För att möta hoten inom it-området är det därför viktigt att höja kunskapen om den it-relaterade brottsligheten i hela rättsväsendet.

Riksrevisionen lämnade en rad rekommendationer i sin rapport som vi i stort instämmer i. Inte minst anser vi att det är viktigt att stärka it-kompetensen inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Detsamma gäller även för övriga delar av rättsväsendet. Regeringen bör därför identifiera vilka

nationella utvecklingsbehov som finns på it-området och ta fram en samlad strategi för att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen inom rättsväsendet. Vidare bör regeringen ge Polismyndigheten i uppdrag att göra en översyn av strukturerna och organiseringen av arbetet mot it-relaterad brottslighet, att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterad brottslighet samt att överväga hur man kan utnyttja det internationella samarbetet bättre för att bekämpa denna typ av brottslighet.

29. Kunskaper om brott mot personuppgiftslagen, punkt 51 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 51 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Personuppgiftslagens (PUL) syfte är att utgöra ett skydd mot att den personliga integriteten kränks. Det kan handla om uppgifter om en persons etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa övertygelse eller fackliga engagemang. I PUL finns möjlighet till skadestånd för den som blivit kränkt. I realiteten används dock inte detta i dag. Brås rapport visar att polisen mycket sällan registrerar polisanmälningar som rör brott mot PUL. Detta kan förklaras med att varken poliser eller åklagare har tillräckliga kunskaper om PUL. Det måste dock vara åklagarväsendets skyldighet att också nyttja detta lagrum. Om dagens lagstiftning i realiteten är tandlös måste en skärpning ske så att åtal för grova kränkningar på internet verkligen väcks och det finns en reell möjlighet till skadestånd. Det är först när hotet om att upptäckas och fällas blir en realitet som lagen kan få en förebyggande effekt. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

30. En nationell djurskyddspolis, punkt 52 (SD)

av Adam Marttinen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 52 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:172 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD),

2016/17:2452 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 och

2016/17:3300 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5 och

bifaller delvis motionerna

2016/17:1344 av Hanna Wigh (SD) yrkande 2 och

2016/17:2452 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

I Stockholm inrättade polisen en särskild s.k. djurskyddspolis 2011, vars medlemmar arbetar på heltid mot djurplågeri och djurskyddsbrott. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framför allt att samordna verksamheten och utveckla det förebyggande arbetet, samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur.

Inrättandet av en särskild djurskyddspolis har blivit en stor framgång. Det finns ytterligare några län som valt att inrätta liknande tjänster. I exempelvis Norrbotten anställde polisen en särskild djurskyddspolis 2011. Detta för att effektivisera och säkra arbetet med djur som farit illa.

I Sverige har satsningarna på djurskyddspoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär men djurskyddspoliser finns i större utformning på bl.a. Malta och i USA. De lokala satsningarna i Sverige har lyfts fram som ett föregångsexempel och har varit uppskattade av såväl polis som allmänheten. Vi vill se att det införs en djurskyddspolis på nationell nivå. För att denna djurskyddspolis inte ska ta resurser från den övriga polisverksamheten vill vi att det införs en särskild utbildning i syfte att rekrytera ny kompetent personal. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

31. Kunskapslyft när det gäller unga brottsoffer, punkt 54 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 54 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:1538 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Ett kunskapslyft bör genomföras inom de professioner som ofta kommer i kontakt med unga brottsoffer.

Rättsväsendet, skolan, sjukvården och socialtjänsten behöver skärpa sitt bemötande av brottsoffer. Många unga brottsoffer kränks av det ifrågasättande de möter av vuxna som har till uppgift att hjälpa dem. I utbildningarna till de yrken som kommer i kontakt med unga brottsoffer bör det läggas in moment om bemötande av barn och unga som utsatts för brott. Det behövs också en löpande fortbildning bland dem som redan arbetar inom dessa yrken. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

32. Återkoppling till målsägande, punkt 55 (M, C)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 55 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3230 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 8 och

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Den som utsatts för ett brott behöver få den information som behövs med anledning av brottet, liksom vilket stöd man som brottsoffer kan få tillgång till. När anmälan har gjorts är det viktigt att brottsoffret får relevant och begriplig information. Polismyndigheten har redan i dag en viss skyldighet att bistå med information, men vi ser ett behov av att ytterligare förbättra informationen och ge tydligare återkoppling om vad som händer med utredningen. Om en förundersökning läggs ned ska polisen tydligt redogöra för vilka åtgärder som vidtagits och motiven till att man kommit fram till att ärendet ska läggas ner. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

33. Polisens svarstider, punkt 56 (M, C, L, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 56 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 11 och
bifaller delvis motion
2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Polisen måste vara bemannad så att uttryckningstiderna inte blir alltför långa, eller att uttryckning i värsta fall helt uteblir. Även glesbefolkade områden behöver ha en polisär bemanning som innebär att polis kan rycka ut när det behövs.

Det måste vara enkelt att komma i kontakt med polisen, oavsett var i landet man bor, och finnas olika alternativ så att man själv kan avgöra på vilket sätt man väljer att kontakta polisen. Polisen måste vara tillgänglig. Människor förväntar sig modern kommunikation och rimliga svarstider. Alltför ofta så går det för lång tid innan allmänheten får ett svar när man kontaktar polisen. Det är både kundvänligt och mer effektivt att följa med den tekniska och kommunikativa utvecklingen. Det känns tryggt och ger förtroende att veta att Polismyndigheten är lätt att få kontakt med.

År 2007 införde polisen en möjlighet att anmäla brott via internet. Kontaktytan mellan medborgarna och polisen på internet behöver nu utvecklas ytterligare. Exempelvis bör den som bevittnar ett brott kunna ringa upp polisen och med hjälp av mms kunna visa bilder från brottsplatsen. Det bör allmänt sett även vara enkelt att skicka in bilder eller filmer till polisen från en mobiltelefon. Snabbare tillgång till uppgifter och bevismedel av denna typ skapar bättre förutsättningar för att klara upp brott. Polisen måste också använda sig av modern teknik för en noggrann uppföljning och återkoppling till brottsoffer vid brottsanmälan. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

34. Särskild utbildning för den som hör eller förhör barn, punkt 57 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 57 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3193 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1.

Ställningstagande

För att Sverige ska leva upp till barnkonventionen bör barn erbjudas stöd av personer som har särskilt kompetens för att arbeta med barn i exempelvis rättsprocesser eller utredningar. Den som hör eller förhör ett barn bör ha särskilt utbildning för detta, och de instanser som har ärenden som rör barn bör ha rutiner för att säkerställa att barnet får komma till tals. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

35. Förbättrad kunskap om hatbrott, punkt 59 (M)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 59 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3146 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4 och
2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39.

Ställningstagande

I Sverige anmäls cirka 5 000 hatbrott varje år. Hatbrott avser brotten hets mot folkgrupp och olaga diskriminering. Det kan även vara andra brott där ett motiv för brottet har varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet. Även könsuttryck och könsidentitet borde enligt vår mening uttryckligen omfattas av lagstiftningen. Personuppgiften är samtidigt låg. Ett stort problem är att hatbrotten inte tas på tillräckligt stort allvar. Det leder till att människor inte alltid vill anmäla sådana brott. Kunskapen om hatbrotten är inte tillräcklig, vare sig inom rättsväsendet eller bland allmänheten. Det krävs ett mer omfattande arbete mot hatbrott. Kunskapen om hatbrott i samhället i stort måste helt enkelt öka. Vilket också gäller det förhållandet att en sådan lagstiftning faktiskt finns och hur den ser ut. Många utsätts för hatbrott utan att vara medvetna om att man utsätts för ett sådant brott. Är man inte medveten om att brott begåtts görs inte heller någon polisanmälan. Ökad kunskap om hatbrott krävs hos dem som utsätts för brott, men också hos dem som kränker

andra med ord och med handlingar. Det också viktigt att arbeta förebyggande med att tidigt involvera unga i diskussioner om attityder och värderingar. Det krävs ett tydligare fokus på dem som utsätter andra för hatbrott och på hur sådan brottslighet kan motverkas på ett tidigt stadium. Här är det viktigt med ett värdegrundsarbete som inleds tidigt. För att sprida budskapet om hur lagstiftningen ser ut krävs det utbildning som når breda grupper, till exempel i skolor, i föreningar och hos myndigheter. Migrationsverket, som för många människor är den första myndighetskontakten i Sverige, kan exempelvis informera nyanlända om hatbrott.

Polisens omorganisation har öppnat upp för en förbättrad bekämpning av hatbrott. För att tidigare kunna upptäcka hatbrottsmotiv krävs det utbildning bland poliser. Det handlar bl.a. om att ställa rätt frågor till målsäganden när anmälan görs, men också om att vid husrannsakingar säkra bevis i form av föremål som skulle kunna kopplas till hatbrott.

I dag bedöms enligt polisen ett stort antal hatbrott felaktigt som mängdbrott. Det gör också att brotten prioriteras lägre än om det hade varit fråga om ett brott med hatbrottsmotiv. När polisanmälan görs är det därför viktigt att målsäganden signalerar att vederbörande utsatts för ett hatbrott, men det krävs också att polisen blir bättre på att upptäcka att det handlar om ett hatbrott. Det kan polisen göra genom att exempelvis ställa frågor på ett sådant sätt att ett eventuellt hatbrottsmotiv kommer fram.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

36. Polisens trafikövervakande arbete, punkt 60 (M, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Anders Hansson (M) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 60 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 20 och 21.

Ställningstagande

En god och säker trafikmiljö kräver inte bara ett bra vägnät. Det kräver också att trafikreglerna följs. Alltför många utsätter i dag sina medtrafikanter för livsfara eftersom de väljer att köra påverkade av alkohol eller andra droger. Det är en brottslighet som i huvudsak bara kan begränsas med regelbundna kontroller och en synlig polis på våra vägar. Kameror kan bidra med att beivra fortkörningar men inte rattfylleribrott. Många gånger upptäcks även annan typ av brottslighet vid polisens stickprovskontroller. Det trafikövervakande

arbetet har minskat de senaste åren. Därför bör det göras en översyn av polisens samlade trafikövervakande arbete. I detta arbete bör det ingå en studie av hur sådant arbete genomförs i andra jämförbara länder.

Kontrollen av den tunga lastbilstrafiken kräver en särskild yrkeskompetens. Bristande underhåll och undermåligt material i tunga fordon, ibland kombinerat med för långa körtider, innebär en stor fara på våra vägar. Den tidigare regeringen tog fram ett förändrat regelverk för att förhindra att tung trafik skulle kunna fortsätta färdas när brister uppdagats. Kontrollen av dessa fordon kräver dock välutbildade trafikinspektörer. Många av dem som har detta arbete går snart i pension och har inte ersatts i nödvändig omfattning. Regeringen måste vidta åtgärder som gör det möjligt för polisen att se till att denna kompetens behålls.

37. Kompetens vid utredning av miljöbrottslighet, punkt 61 (M, C, L, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 61 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3236 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Dumpning eller utsläpp av farliga ämnen i naturen är ett vanligt miljöbrott. Syftet kan vara att slippa betala avgifter för kostnaderna att göra sig av med avfallet på riktigt sätt. Det förekommer också att miljöfarlig verksamhet drivs utan tillstånd. Miljöbrott är en allvarlig och ofta svårutredd form av brottslighet. Därför är det viktigt att polisen har tillgång till den expertkompetens som behövs. De civila utredarna med specialkompetens inom t.ex. miljöbrottslighet ska kunna användas på ett mer effektivt sätt. Regeringen bör vidta åtgärder som säkerställer att Polismyndigheten har den expertkompetens som behövs på miljöområdet.

38. Kompetens för att utreda narkotikabrott, punkt 62 (M)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 62 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkande 18.

Ställningstagande

Vi står bakom Sveriges restriktiva narkotikapolitik. För att denna hållning ska kunna upprätthållas krävs det att hela samhället strävar i denna riktning. Polisens arbete är helt avgörande för att detta ska lyckas. Denna typ av brottslighet är i regel organiserad och svår att komma åt. Det krävs många gånger användning av hemliga tvångsmedel för att kunna bedriva ett framgångsrikt utredningsarbete som kan leda till en fällande dom. Utredningsarbetet är resurskrävande och ställer stora krav på kompetens. Det är viktigt för samhällets trovärdighet att denna kompetens inte utarmas. Regeringen bör säkerställa att polisen inom ram får de resurser som är nödvändiga för arbetet.

39. Nämndemännens kunskaper om sexualbrott, punkt 65 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 65 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 14.

Ställningstagande

Kunskap om sexualbrott är viktig för hela rättskedjan. De senaste åren har kunskaperna ökat inom polis och rättsväsen, vilket är bra. Hos nämndemännen finns dock fortfarande en viss kunskapsbrist när det gäller bl.a. våld i nära relationer och sexualbrott. Detta är något som måste åtgärdas genom att se över den utbildning som nämndemän får och se till att denna ger nämndemännen en djupare kunskap kring våld i nära relationer och sexualbrott. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

40. Hbtq-certifiera enheter inom Kriminalvården, punkt 66 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 66 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:730 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

I dag finns det vissa enheter och personal inom Kriminalvården som är hbtq-certifierade, vilket är bra och ett steg i rätt riktning. Frågan om biologisk och upplevd könsidentitet blir extra tydlig inom Kriminalvården eftersom anstalterna är könsbinärt uppdelade. I välvillighet eller okunskap kan personer bli helt fel placerade och hbtq-personer uppmanade att inte berätta om sin könsidentitet eller sexuella läggning. Alla måste dock, oavsett könstillhörighet, könsidentitet och sexualitet, ges samma möjligheter till en bra verkställighet. Vänsterpartiet anser därför dels att det behöver vidtas mer kunskapshöjande insatser inom Kriminalvården rörande hbtq-frågor, dels att Kriminalvårdens verksamheter och insatser behöver anpassas för att fungera för alla oberoende av könstillhörighet.

Det bör därför göras en översyn av vilka enheter inom Kriminalvården som det föreligger ett särskilt akut behov av att hbtq-certifiera och vidta andra lämpliga åtgärder för att stärka kompetensen kring hbtq-frågor. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M, SD, C, L, KD)

Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Runar Filper (SD) anför:

Vi konstaterar att första stycket i utskottets ställningstagande utgörs av en övergripande text som har en utpräglad partipolitisk karaktär. Vi kan också konstatera att den aktuella texten rör frågor som inte ligger inom utskottets beredningsområde.

Eftersom praxis är att de partier som inte stöder regeringens budgetförslag avstår från att delta i beslutet om anslagen, har det fram tills nu funnits en strävan att de texter som rör utskottets ställningstagande inte bör vara onödigt polemiserande.

Vi anser att det strider mot den praxis som tillämpats i många år att på detta sätt partipolitiserar utskottets ställningstagande när det gäller anslagen. Det är enligt vår uppfattning olyckligt att denna praxis nu brutits. Härtill kommer att det hade varit önskvärt med en bättre dialog inom utskottet innan en sådan förändring görs.

2. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)

Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M) anför:

Riksdagen beslutade den 23 november 2016 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Plan för ett starkare Sverige – Moderaternas budgetmotion 2017 (2016/17:3350) presenteras Moderaternas budgetförslag och Alliansens riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Sverige beskrivs ofta som ett av världens bästa länder att leva och växa upp i. Men vi behöver göra mer för att fortsätta utvecklas i samma höga takt som vi gjort historiskt. Sverige utmanas av ett nytt och växande utanförskap som snart omfattar motsvarande 1 miljon människor, av skolresultat som sjunker och av otrygghet i alltför många områden. Många människor lever ett bra liv i Sverige med jobb, familj och fritidssysslor. Men många människor lever i en annan verklighet. En verklighet där man aldrig fått sitt första jobb, där barnens skolgång inte fungerar och där samhällsgemenskapen brister. Så får det inte vara. Vårt samhälle ska inte svika någon.

Budgetpropositionen visar tyvärr på en regering som är anmärkningsvärt nöjd, trots de utmaningar som människor ser omkring sig, och som verkar sakna plan och riktning. En regering som lånar i högkonjunktur och låter kostnaderna för bidrag och flyktingmottagande öka kraftigt. En regering som

höjer trösklarna in på arbetsmarknaden genom högre skatter och utbyggda bidrag. En regering som inte tar skolans problem på allvar, säger nej till en timmes mer undervisningstid per dag och skjuter på mer matematik i högstadiet. En regering som tar mer än den ger till företagen och för en ineffektiv bostadspolitik. En regering som säger nej till ytterligare 2 000 poliser.

Vi moderater står för en annan väg. För att möta framtiden behövs en plan för ett starkare Sverige. Moderaternas mål är att öka välståndet, tillväxten och tryggheten för alla i Sverige.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna presenterar i motion 2016/17:3310.

Moderaternas plan för ett tryggare Sverige innebär en väl utformad rättspolitik som förebygger, hindrar och bekämpar brottslighet. Rättsväsendet måste vara starkt och ha medborgarnas förtroende. Vi accepterar inte att skillnader i människors trygghet beroende på bostadsort, kön eller socioekonomisk status permanentas eller att parallella samhällen tillåts växa fram. Vi förordar en starkare polis och anser att medborgarna har rätt att ställa krav på en fungerande polis som förebygger och utreder brott i hela landet.

Moderaterna vill utbilda och anställa minst 2 000 nya poliser de närmaste åren. Dessa nya poliser ska i huvudsak användas för att förstärka brottsbekämpningen och öka tryggheten i särskilt brottsbelastade områden samt i glest befolkade delar av landet. För detta ändamål anslår vi 150 miljoner kronor mer än regeringen. Vi vill också att antalet civilanställda ska öka inom Polismyndigheten och avsätter 625 miljoner kronor för att finansiera en sådan satsning.

Polisens effektivitet och resultat behöver förbättras. Tillgänglig statistik från Brottsförebyggande rådet (Brå) visar att polisens utredningsresultat sjunker kraftigt. Under 2015 klarades 14 procent av brotten upp, vilket ska jämföras med 18 procent fem år tidigare. Vi vill ha en mer effektiv polisorganisation som utreder och klarar upp fler brott. En viktig utgångspunkt för polisreformen var att säkerställa att verksamheten bedrivs på bästa sätt i hela landet. De mycket stora regionala skillnaderna tyder även på en mycket svag koppling mellan tilldelade resurser och resultat. De områden som har flest antal poliser i förhållande till befolkningen visar på sämre resultat än de med mindre resurser. Detta är inte en acceptabel utveckling. Det är därför viktigt att polisen har tydliga och mätbara mål för sitt arbete.

För att ge svensk polis bättre förutsättningar att göra sitt jobb krävs det att polisen har tillgång till modern utrustning som är anpassad efter respektive tjänstgöring. För att säkerställa att polisen är rätt utrustad för sina olika uppdrag samt för att förbättra arbetsmiljön och säkerheten föreslår vi ett utrustningslyft riktat till svensk polis. Polismyndigheten ansvarar för vilken typ av utrustning de avsatta medlen ska användas till, men utrustning till poliser i yttre tjänst ska prioriteras. För att finansiera detta anslår vi 200 miljoner kronor.

Vi avsätter även medel för att utöka utrymmet för att höja polisernas löner. Sammantaget ger de avsatta medlen under budgetperioden utrymme för att höja polisens löner med 2 000 kr per månad. Exakt hur dessa medel ska användas är upp till Polismyndigheten att bestämma och det ska göras enligt de sedvanliga förhandlingar som sker på svensk arbetsmarknad. För 2017 anslås 150 miljoner kronor.

Den it-relaterade brottsligheten har ökat lavinartat. Den snabba teknikutvecklingen innebär stora utmaningar för rättsväsendets myndigheter. Den enskilde – men även företag – drabbas hårt av den här typen av brottslighet. Polisens förmåga att utreda den här typen av brottslighet behöver förstärkas betydligt. Moderaterna föreslår därför ett resurstillskott om 30 miljoner kronor för att förstärka polisens förmåga och kapacitet att utreda och klara upp moderna mängdbrott på internet.

Polisens nationella insatsstyrka måste tillföras resurser för att ha tillräcklig operativ förmåga att kunna agera i samband med terroristangrepp på flera geografiska platser samtidigt. Erfarenheter från terrorattacker i Sveriges närområde, som exempelvis attentaten i Paris hösten 2015, visar på vikten av att polisen måste ha möjlighet att kunna hantera flera händelser samtidigt. Nationella insatsstyrkan behöver därför förstärkas. Polismyndigheten tillförs 30 miljoner kronor i detta syfte.

Det är viktigt att den internationella åklagarkammaren i Stockholm har rätt resurser, exempelvis tillräckligt med specialutbildade poliser som kan bistå i utredningarna. Åklagare har varnat för att krigsförbrytare kan gå fria i Sverige på grund av att det finns för få poliser som utreder de misstänkta brotten. Detta är inte acceptabelt. För att tillgodose behovet av att kunna utreda terror- och krigsbrott som begåtts utomlands anslås 5 miljoner kronor under anslaget Åklagarmyndigheten.

För att finansiera prioriterade satsningar görs en justering av de anslag som berörs av PLO-uppräknings. Effekten blir att uppräknings av vissa anslag blir något lägre jämfört med regeringens förslag.

3. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD)

Adam Marttinen (SD) och Runar Filper (SD) anför:

Riksdagen beslutade den 23 november 2016 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av

statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Sverigedemokraternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Sverigedemokraterna presenterar i motion 2016/17:2230.

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Det arbete som inleddes 2006 med att öka polisens numerär från ca 17 500 poliser till 20 000 var lovvärt. Men på grund av den snabba befolkningsökningen, som en följd av hög invandring, har antalet poliser i relation till befolkningen sedan 2010 minskat. Fler poliser är en förutsättning för att polisen både ska kunna bekämpa den organiserade brottsligheten och finnas tillgängliga för medborgarna.

Sverigedemokraterna vill därför göra en rejäl satsning på fler poliser och dessutom säkerställa att polisens relativa antal inte minskar på sikt: Vi budgeterar för att utbilda 7 000 fler poliser fram till 2023 med start 2018. Rikttalet bör vara 250 poliser per hundra tusen invånare. Poliser ska efter det utbildas i den takt som krävs för att säkerställa detta rikttal. Fördelen med ett sådant rikttal är en stabilitet för polisväsendet som därmed garanterat bibehåller sitt relativa antal och att medborgarna garanteras en stark och närvarande polis.

Resurstillskottet ska säkerställa att polisen kan bekämpa den organiserade brottsligheten och öka sin närvaro i kriminellt belastade förorter. Polisen ska även öka sin närvaro på landsorten och i mindre städer.

För att det ska vara möjligt att genomföra den stora nyrekrytering som vi föreslår måste vi alltså samtidigt ge förutsättningar för kraftigt förbättrade arbetsvillkor. År 2017 avsätts för detta ändamål 650 miljoner kronor som ett första steg. Satsningen innebär att polisassistenter och polisinspektörer kan få

tusentals kronor mer i lön varje månad. Ambitionen bör vara att utforma en attraktiv lönetrappa så att även poliser med lägre rang motiveras att stanna kvar i yttre tjänst. Även arbetstidsavtalen bör förbättras.

Vi budgeterar även för en förstärkt polis i allmänhet. För att inte försämra för polisen anslår vi 278 miljoner kronor för att uppfylla myndighetens budgetyrkande för 2017. Utöver det satsar vi även 300 miljoner kronor på att minska den administrativa bördan på poliserna genom fler civilanställda. Dessutom förstärks gränspoliserna för att möjliggöra en mer omfattande lagföring av illegala invandrare. Frigjorda resurser bör gå till arbetet mot organiserad brottslighet samt till större närvaro på gator och torg.

Vi budgeterar vidare för att återinföra beredskapspoliserna. Beredskapspoliserna bestod av cirka 1 500 man som med mycket kort varsel kunde sättas in som förstärkning till den ordinarie polisen. Vid en terrorattack eller större händelse kan detta vara helt avgörande för att säkra tryggheten för befolkningen. Vi budgeterar därför 20 miljoner kronor per år för att återinföra beredskapspoliserna.

Vi avsätter 25 miljoner kronor för en förstärkt vittnesskyddsverksamhet samt 50 miljoner kronor för utökad kapacitet för Nationella insatsstyrkan. Vidare avsätter vi 80 miljoner kronor för inköp av förstärkningsvapen och utbildning för att hantera dessa vapen.

Totalt föreslår vi att polisens anslag höjs med 1 403 000 000 kronor mer än vad regeringen föreslagit.

Terrorism och extremism utgör allt större hot – både i omvärlden och i Sverige. FN:s säkerhetsråd har konstaterat att terrorhotet kommit att bli alltmer utbrett och att antalet terrordåd ökar. Säkerhetsrådet har även uttryckt en allvarlig oro över att extremistisk ideologi används för att främja terrorism. Sverigedemokraterna vill se krafttag för att bekämpa dessa hot och skydda det svenska samhället. Att garantera medborgarnas säkerhet är en av statens viktigaste uppgifter. Säkerhetspolisens anslag höjs därför med 110 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Højningen ska möjliggöra mer personal, effektivare informationsutbyte mellan FRA (Försvarets radioanstalt) och Must (Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten) samt ökade resurser till personskyddet. Vidare höjs Åklagarmyndighetens anslag med 150 miljoner kronor och Ekobrottsmyndighetens anslag med 38 miljoner kronor, i båda fallen jämfört med regeringens förslag.

Vi anser att permanenta säkerhetskontroller med larmbågar ska införas vid alla Sveriges domstolar och föreslår därför att anslaget för Sveriges Domstolar höjs med 168 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna för en politik för kraftigt skärpta straff, vilket om den får genomslag leder till en högre beläggning. Vi anslår därför 500 miljoner kronor mer än regeringen till Kriminalvården.

Vi föreslår att Brås anslag höjs med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. På så sätt ger vi förutsättningar för utökad statistik över invandrarrelaterade brott.

Vi föreslår att Brottsoffermyndighetens budget utökas med 10 miljoner kronor som ett riktat anslag för att stödja Brottsofferjourens olika avdelningar i landet. Brottsofferjouren är en viktig ideell kraft som varje år möter tiotusentals brottsutsatta människor.

Sverigedemokraternas ambition är att staten ska ta ansvar för att betala ut dömda skadestånd till brottsoffer. Vidare är det vår ambition att skadestånd, framför allt när det gäller brott mot personer, ska öka. I syfte att finansiera detta höjer vi därför anslaget Ersättning för skador på grund av brott med 115 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. På så sätt bekostar vi även en undersökning för att ta reda på hur mycket skadestånd som döms ut vid straffrättsliga förfaranden.

Slutligen anslår vi 163 miljoner kronor mer än regeringen till anslaget Rättsliga biträden för att täcka delar av det underskott som uppkommit i och med regeringens prioriteringar.

4. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (C)

Johan Hedin (C) anför:

Riksdagen beslutade den 23 november 2016 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Centerpartiets budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Centerpartiet presenterar i motion 2016/17:3447.

Sverige behöver ett nytt ledarskap. Trots att vi befinner oss i en högkonjunktur, där fler jobb borde växa fram och sysselsättningen borde stiga, ökar tudelningen i samhället. Tudelningen finns mellan unga och äldre, mellan högutbildade och dem som saknar gymnasieexamen samt mellan inrikes och utrikes födda. Tudelningen är också regional. Samtidigt som vissa orter växer och utvecklas har många mindre orter drabbats av neddragningar i globaliseringens, finanskrisens och lågkonjunkturrens spår.

Regeringen har valt att föra en politik där underskotten ökar, trots att det är i goda tider som vi borde bygga skyddsvallar inför framtida lågkonjunkturer. De åtgärder som regeringen finansierar med dessa lånade pengar har, enligt regeringens egna expertmyndigheter, en obefintlig eller negativ effekt på arbetsmarknaden. Det är inte en ansvarsfull politik.

Centerpartiets budgetmotion stakar ut en annan riktning för Sverige. Följande frågor prioriteras särskilt:

Ekonomiskt ansvarstagande. Finanspolitiken måste i goda tider skapa skyddsvallar inför en framtida nedgång, men i stället för att göra det väljer den sittande regeringen att låta statsfinanserna gå med underskott. Centerpartiet föreslår i stället en budget som redan nästa år är i balans och som når överskott åren därefter. Vi sparar 11 miljarder kronor mer än regeringen 2017.

Bryt tudelningen. Trots högkonjunkturen växer gapet mellan inrikes och utrikes födda och mellan hög- och lågutbildade. Fler enkla jobb måste skapas för att de som står utanför ska kunna komma i arbete. Inte minst är det viktigt för att snabbt integrera de många nyanlända. Tryggheten måste öka i hela landet, med fler poliser, och det förebyggande arbetet måste stärkas för att tudelningen ska brytas. Dessutom behöver kommunsektorn stärkas och fler satsningar göras på fler jobb och företag.

Högkonjunkturen ger oss en unik chans att bygga svensk ekonomi stark, att genomföra strukturreformer för att bredda tillväxten och jobbskapandet till fler och att ta nästa steg i klimatomställningen.

Regeringen har visat sig oförmögen att hantera dessa utmaningar. Det är uppenbart att Sverige behöver ett nytt ledarskap.

För Centerpartiet är det självklart att det bör vara enskilda individer, såväl brottsoffer som gärningsmän, företag och föreningar som ska stå i centrum för en närodlad rättspolitik. Människor ska kunna känna till vem den lokala polisen är och ha förtroende för denna. Vardagsbrott som drabbar många, t.ex. stölder eller kortbedrägerier, måste tas på större allvar. Brottsoffer ska ha större rätt till samhällets stöd och det lokala brottsförebyggande arbetet bör få en mer framträdande roll i syfte att minska brottsligheten.

Polisen har en central roll i en fungerande rättsstat för att beivra, begränsa och lösa brottslighet. Politikens roll är i första hand att ange inriktning och säkra resurser till verksamheten. En risk med den nya polisorganisation som riksdagen har beslutat om är att poliskåren centraliseras, när det som behövs och det som var syftet är motsatsen: en polis med en starkare lokal närvaro. Polisen behöver helt enkelt mer resurser för att klara av sitt uppdrag. Att satsa på polisen gör det möjligt att garantera polisens lokala närvaro i samhällen och kvarter, öka antalet arbetade polistimmar, höja löner och skapa förutsättningar för en bättre arbetsmiljö. Med nya resurser stärks polisens lokala verksamhet och kan även användas i kampen mot terrorismen. Vi föreslår därför att anslaget höjs med 150 miljoner kronor, vilket möjliggör att 2 000 nya poliser utbildas.

Trygghet ska man kunna känna i hela landet, och därför ska polisen vara närvarande i alla delar av Sverige. Med kontinuitet och erfarna poliser som stannar länge på samma tjänst är det lättare att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån det som behövs lokalt. De poliser som i den nya polisorganisationen ska komma närmast enskilda människor är områdespoliserna. De ska skapa trygghet i hela landet och är en nyckel till att minska ungdomsbrottslighet och att stävja radikaliserings. Men kontinuiteten inom polisens lokala verksamheter har brister. Många poliser byter tjänst och tjänstgöringsområde ofta och hinner

inte bygga upp en långvarig relation till dem som bor i området. Det vill vi ändra på. Centerpartiet avsätter därför 160 miljoner kronor per år för att stärka områdespoliserna. Pengarna ska gå till att förbättra polisernas, i synnerhet områdespolisernas, arbetsvillkor.

För att frigöra resurser för polisiärt arbete föreslår Centerpartiet att Polismyndigheten får fler civilanställda. Dessa ska avlasta polisen i exempelvis utredningsarbetet och med administration, vilket frigör tid för polisen att kunna fokusera ytterligare på brottsbekämpning. För detta avsätter vi 100 miljoner kronor per år.

Med en förändrad omvärld och en polisorganisation som har svårt att klara de extra arbetsuppgifter som ökade flyktingströmmar och terrordåd på nära håll innebär, har det blivit tydligt att en nationell polisreserv, motsvarande den tidigare beredskapspolisen, behövs. Polisen skulle få större möjligheter att sköta sina kärnuppgifter, nämligen att skydda medborgarna och lösa brott, om de i vissa situationer fick stöd av en sådan polisreserv som exempelvis kan ta hand om skydd runt viktiga byggnader och liknande i en situation då polisens börda ökar tillfälligt. En nationell polisreserv skulle göra att Sverige var bättre rustat för att hantera en eventuell terroristattack än i dag. Vi anslår därför 30 miljoner kronor i syfte att inrätta en nationell polisreserv.

Vi anser att polisen måste ta vardagsbrotten på större allvar. En stor del av dessa brott utreds av olika anledningar inte i dag. Med jämna mellanrum uppmärksammas händelser där det visar sig att fall har avskrivits trots att det uppges ha funnits tydlig bevisning, t.ex. i form av bilder eller filmer från brottsfallet. Vi föreslår därför att polisens anslag höjs med 110 miljoner kronor för att förstärka utredningsverksamheten, särskilt när det gäller vardagsbrott.

Att kvinnor ofta känner sig utsatta för ovälkomna sexuella närmanden har länge varit känt. Inte sällan sker detta i det offentliga rummet, och för kvinnor är det något som ibland ses som en del av vardagen. Vi anser att det är oacceptabelt att flickor och kvinnor inte ska kunna känna sig fredade från sexuellt ofredande eller röra sig i det offentliga rummet utan rädsla för att bli antastade. 20 miljoner kronor avsätts därför till arbetet mot sexuella ofredanden i offentlig miljö.

När det gäller hedersproblematik finns det fortfarande stora brister i kunskap och stora behov hos brottsoffren att få rätt hjälp och stöd. Centerpartiet satsar totalt 10 miljoner kronor på utbildning inom polis-, åklagar- och domstolsväsende för att motverka den hederskultur som påverkar många unga människor i deras vardagsliv och livsval. Av denna summa avsätts 4 miljoner kronor till polisen.

Som framgår ovan föreslår vi en kraftfullare satsning på polisen än vad regeringen gör. Vi avvisar de förstärkningar som regeringen föreslår, och som bl.a. innefattar att illegalt cabotage ska stävjas. Anslaget minskas därför med 100 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vi avvisar vidare förslaget om att föra över vissa arbetsuppgifter från sjöpolisen till Kustbevakningen, vilket innebär att anslaget föreslås höjas med 5 miljoner

kronor. Sammanfattningsvis föreslår vi att anslaget till polisen höjs med 479 miljoner kronor jämfört med vad regeringen föreslår.

Vi avvisar regeringens förslag att minska Åklagarmyndighetens, Sveriges Domstolars och Kriminalvårdens anslag för att finansiera en nationell digital infrastruktur. Dessutom föreslår vi att anslagen till Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar höjs med 3 miljoner kronor vardera för att finansiera den utbildningssatsning om hederskultur som nämns ovan. Sammantaget föreslår Centerpartiet att Åklagarmyndighetens anslag höjs med 3 346 000 kronor och att Sveriges Domstolars anslag höjs med 6 218 000 kronor jämfört med vad regeringen föreslår.

Centerpartiet vill utöka stödet till lokalt brottsförebyggande arbete som involverar civilsamhällets organisationer. Exempel på detta kan vara grannsamverkan mot brott, förebyggande arbete i skolor såsom åtgärder riktade mot elevers normer för att få dem att avhålla sig från att begå brott. Vi anslår därför 25 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår till anslaget Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.

5. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (L)

Roger Haddad (L) anför:

Riksdagen beslutade den 23 november 2016 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Liberalernas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Liberalerna presenterar i motion 2016/17:3426.

De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och ekonomin befinner sig i en högkonjunktur. Men i stället för att använda högkonjunkturen för att bygga en buffert för sämre tider väljer regeringen att låna och presentera ofinansierade bidragshöjningar. I stället krävs en liberal ekonomisk politik där utbildning belönas, där skatten på jobb är lägre än i dag och där det alltid är lönsamt att gå från bidrag till jobb.

Det är tydligt att reformerna som genomfördes mellan 2006 och 2014 inte räcker för att klara de nya utmaningar vi står inför. Efter två år av rödgrön regeringsmakt står det klart att Sverige är på fel väg. Att vi är fast förvissade om att visa solidaritet i den största flyktingkatastrofen sedan andra världskriget understryker bara behovet av att vårda de offentliga finanserna. För att vända utvecklingen behövs en ny vision för vad Sverige ska vara och nya och

kraftfulla förslag för att nå dit. För att möta framtidens utmaningar behöver Sverige en ny reformagenda.

Liberalerna lägger fram en budget med reformer för framtiden. Vi satsar på bättre kunskaper i skolan, bättre möjlighet för företag att anställa och ett försvar med kapacitet att försvara Sverige. Dessutom presenterar vi en integrationsplan som bygger på lika delar humanism och realism, och som motverkar parallellsamhällen och hedersvåld.

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat Liberalernas förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den Liberalerna vill se. Sverige kommer att tappa i jobb, kunskap och försvarsförmåga.

Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som Liberalerna förespråkar. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga budgetprocessen och effektiviteten i finanspolitiken. Vi väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 4. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 4.

Utmaningarna på rättsområdet är stora till följd av omvärldsutvecklingen. Den grova organiserade brottsligheten, det förändrade omvärldsläget med våldsbejakande extremism, internationell terrorism med svenska kopplingar och en förhöjd hotbild mot Sverige samt behovet av att möta växande migrationsströmmar på ett rättssäkert och värdigt sätt är några av de faktorer som sätter rättsväsendets myndigheter under hårt tryck. Till detta kommer en växande befolkning och behovet av att klara rättsstatens närvaro både i glesbefolkade områden och i städernas utsatta bostadsområden med hög risk för social oro. Dessutom ligger det en särskild utmaning i att Polismyndigheten är mitt inne i en stor och krävande omorganisation som skapar stora påfrestningar.

Polismyndighetens utmaningar vad gäller arbetsförhållanden och personalens motivation bidrar till bilden av ett rättsväsende där stora åtgärder behövs. Antalet poliser som säger upp sig för att gå till annan tjänst ökar starkt. Bland poliser finns också en växande frustration över att man inte ges rimliga förutsättningar att sköta sitt jobb.

I valrörelsen 2006 uttalade Alliansen ett vallöfte om att bygga ut polisväsendet så att det skulle finnas minst 20 000 poliser. Detta uppnåddes också år 2010. I dag är det antalet inte längre tillräckligt, och den utbyggnad med 1 500 poliser som rikspolischefen aviserat kommer inte att avhjälpa bristerna.

Liberalerna föreslår därför en betydligt mer ambitiös utbyggnad. Vi ökar anslaget till Polismyndigheten med 50 miljoner kronor för att möjliggöra en förstärkning med 2 500 poliser till 2020 års utgång. Detta gör att antalet poliser ökar till 212 per 100 000 invånare.

I dag binds tusentals polisarbetsstimmar av uppgifter som borde ha utförts av andra eller som alls inte borde ha legat hos polisen. I syfte att anställa mer personal och upphandla tjänster för att renodla och avlasta polisen anvisar Liberalerna ytterligare 262 miljoner till polisen.

Att föra polisen närmare medborgarna har varit ett viktigt mål under lång tid. Just nu går utvecklingen åt fel håll. På många håll i Sverige saknas t.ex. områdespoliser helt. Vi vill vända denna utveckling och reserverar därför medel för en särskild lönesatsning på poliser i yttre tjänst. Hur dessa medel fördelas på enskilda poliser avgörs i den sedvanliga förhandlingsprocessen mellan parterna och mellan arbetsgivare och arbetstagarer. Detta förslag innebär att anslaget till polisen tillförs ytterligare 50 miljoner kronor.

En utbyggnad av poliskåren behöver gå hand i hand med en förstärkning av den civila personalen. De civilanställda i polisen kan vara utredare med specialistkunskaper på brottstyper eller viss teknik, men det kan också handla om administrativ personal som stöder polisen i det löpande arbetet. Underbemanningen på den civila sidan har varit ett problem under längre tid, och den förstärkning som Polismyndigheten aviserat inför 2017 kommer inte att avhjälpa den obalansen. Liberalerna föreslår därför en särskild satsning för att förstärka antalet civilanställda med ytterligare 1 100 civilanställda utöver den redan aviserade utbyggnaden. Förstärkningen genomförs stegvis under 2017 och når full effekt under 2018. Vi föreslår att anslaget till polisen höjs med ytterligare 338 miljoner kronor år 2017.

Liberalerna föreslår även att beredskapspolisen återupprättas. Beredskapspolisen, som fanns fram till 2012, ska kunna fungera som en reservpolis som kallas in vid kriser eller andra situationer när den ordinarie samhällsorganisationen är som mest ansträngd. För att finansiera detta anvisar vi ytterligare 50 miljoner kronor till polisen.

Polisen har stora problem med att klara handläggningstiderna för vapenlicenser. Likaså är väntetiderna för nytt pass ett problem på många håll. Liberalerna höjer därför polisens anslag med 10 miljoner kronor för att förkorta handläggningstiderna för vapenlicensärenden och med 10 miljoner kronor för snabbare handläggning av passärenden. Vi öronmärker vidare ytterligare 5 miljoner kronor årligen från 2017 för att förstärka Polismyndighetens bidrag till arbetet mot radikaliserings till våldsbejakande extremism.

Forensiska undersökningar är ofta av avgörande betydelse när det gäller att säkra bevisning i brottmål. Vi föreslår därför att anslaget höjs med 20 miljoner kronor för att ge förbättrade förutsättningar för den verksamhet som bedrivs vid Nationellt forensiskt centrum.

Sammantaget innebär Liberalernas förslag att polisens anslag ökas med 795 miljoner kronor år 2017.

Det behövs en stärkt tillsyn över Polismyndigheten och Kriminalvården. Liberalerna har såväl i alliansregeringen som i riksdagen arbetat för en sådan reform, och den parlamentariska polisorganisationskommittén har också i sitt slutbetänkande (SOU 2015:57) föreslagit en ny tillsynsmyndighet för

Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården. I budgetpropositionen skjuter regeringen emellertid en sådan reform på framtiden, med hänvisning till att det inrättas tillsynsorgan direkt under myndighetsledningen vid Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården och till att regeringen i särskild ordning kommer att analysera hur tillsynen inom rättsväsendet bäst kan bedrivas (prop. s. 49). Liberalerna vill därför understryka vikten av att frågan om stärkt tillsyn över rättsväsendet snarast får en ändamålsenlig lösning. Den interna tillsynen inom myndigheterna samt förstärkningen av den extraordinära tillsynen hos justitiekanslern är inte långsiktigt tillräckliga.

Vi vill tillföra Åklagarmyndigheten ökade resurser för att förstärka kapaciteten vid riksenheten för säkerhetsmål. Vidare kan det förutses att det svenska rättsväsendet kommer att behöva hantera fler ärenden som gäller krigsförbrytelser m.m. Därför behövs också förstärkningar av den internationella åklagarkammaren, som ansvarar för exempelvis brott som kan inrymmas i Romstadgans definition av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Liberalerna tillför därför 5 miljoner kronor till Åklagarmyndigheten för resurser att utreda terrormål samt 5 miljoner kronor för att utreda krigsförbrytelser m.m. Sammantaget innebär detta en förstärkning av Åklagarmyndighetens anslag med 10 miljoner kronor årligen.

Liberalerna anser att rekryteringen till uppdraget som nämndeman i första instans behöver breddas, så att fler nämndemän har annan bakgrund än partipolitisk. Vi vill också tydliggöra nämndemännens funktion genom att de ska finnas i första instans, det vill säga tingsrätt och förvaltningsdomstol. Däremot bör målen i högre instans avgöras av lagfarna domare. Den kostnadsbesparing som det innebär att successivt avveckla nämndemännen i hovrätt och kammarrätt ska användas till att förbättra den ekonomiska ersättningen till nämndemän i första instans. Liberalernas förslag i denna del är därför budgetneutralt när det gäller anslaget till Sveriges Domstolar.

För att förstärka barns och ungas rättigheter vid tvångsomhändertaganden enligt lagen om vård av unga i enlighet med förslagen i betänkandet Barns och ungas rätt vid tvångsvård (SOU 2015:71) behövs utökade anslag till domstolsväsendet samt ökade resurser för rättsliga biträden m.m. Vi anvisar därför 1 miljon kronor årligen från 2017 till Sveriges Domstolar samt 4 miljoner kronor till anslaget Rättsliga biträden m.m.

Liberalerna föreslår att Rättsmedicinalverkets anslag höjs med 10 miljoner kronor under 2017 för att skynda på uppbyggnaden av tillräcklig teknisk kapacitet för att genomföra åldersbedömningar såväl i brottmål som inom ramen för asylprocessen.

Det lokala brottsförebyggande arbetet behöver utvecklas genom bl.a. ökad kunskapsspridning, förstärkt samverkan mellan olika aktörer och ökat stöd till olika brottsförebyggande projekt runt om i landet. Den förstärkning som regeringen föreslår är i och för sig positiv, men alltför låg. Liberalerna vill dessutom i lag förtydliga kommunernas roll för lokalt brottsförebyggande arbete inom sina ansvarsområden, och vi ökar också statsbidragen till detta.

För att finansiera denna satsning avvisar Liberalerna regeringens förslag om att bygga upp regionala samordnare för det lokala brottsförebyggande samarbetet vid landets länsstyrelser. Vi anser att dessa medel gör större nytta om de används direkt på den lokala nivån. Liberalerna avvisar därför regeringens förslag om att avsätta 25 miljoner kronor årligen på regionala brottsförebyggande samordnare och ökar statsanslaget för stöd till lokalt brottsförebyggande arbete i kommunerna med 30 miljoner kronor årligen. Dessutom öronmärker vi ytterligare 35 miljoner kronor årligen för lokala insatser mot radikaliserings till våldsbejakande extremism. Sammantaget innebär Liberalernas förslag att anslaget Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete ökar med 40 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Liberalerna föreslår slutligen att pris- och löneomräkningen justeras ned med 20 procent. På detta område påverkas anslagen till Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Sveriges Domstolar, Kriminalvården och Rättsmedicinalverket. Däremot är Polismyndigheten och Säkerhetspolisen undantagna från vårt förslag i detta avseende.

6. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)

Andreas Carlson (KD) anför:

Riksdagen beslutade den 23 november 2016 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Kristdemokraternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Kristdemokraterna presenterar i motion 2016/17:1536.

För ökad gemenskap och framtidstro vill vi ha en politik som skapar förutsättningar för människor att bygga goda relationer och känna trygghet och som gör det lättare för människor att gå från utanförskap till arbete. Vi vill skapa förutsättningar för en god tillväxt och ett företagsklimat som står sig väl i den globala konkurrensen. Att stärka familjernas självbestämmande och det civila samhällets ställning skapar en grund för fungerande mellanmänniska relationer. Genom en välfungerande ekonomisk politik kan vi också satsa resurser på offentlig välfärd, lägre skatt för arbetande föräldrar, lägre skatt för arbetande seniorer och lägre skatt på pensionsinkomster.

Nya jobb skapas inte av politiska lösningar ovanifrån; de skapas i växande och lönsamma företag. Den rödgröna regeringen tror att de kan nå Europas lägsta arbetslöshet och klara integrationsutmaningen med massiva

skattehöjningar på arbete och företagande. Kristdemokraternas inriktning är den motsatta – vi vill sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och förbättra förutsättningarna för företagande. Det är också av stor vikt att den ekonomiska politiken utformas på ett sådant sätt att resurserna används effektivt för att skapa trygghet för dem som befinner sig i utsatta situationer. Tillväxten måste komma alla till del. Välfärden måste utvecklas genom fortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser.

En fungerande rättsordning är oumbärlig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet i ett internationaliserat samhälle. I ett gott samhälle överförs de demokratiska värdena och värderingarna från generation till generation. Utan dessa kommer relationerna mellan människor inte att fungera i vardagslivet. Tilliten och förtroendet måste utgå från att respekten för varje människas unika värde är införlivad hos varje medmänniska. Rättsstatens uppgift är att ge en ram för dessa värden. Den ska syfta till att skapa en samlevnad med trygghet och respekt mellan människor och bidrar därmed också till att upprätthålla samhällets grundvärden.

Polisen ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt komma åt vardagsbrottsligheten. Detta är viktigt för att allmänhetens förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet ska upprätthållas.

Svensk polis står i dag inför stora utmaningar. Den nya organisationen har inte gett de resultat med effektiviseringar och större lokala resurser som det fanns förhoppningar om och som var syftet med omorganisationen. Tvärtom är polisen i kris med anställda som säger upp sig och tar andra jobb på grund av dålig lön och missnöje med både ledning och arbetsförhållanden.

Kristdemokraterna menar att all brottslighet, även vardagsbrottsligheten, måste bekämpas. Alla brott, inklusive bostadsinbrott, överfall, våld och hot, bilstölder, klotter och skadegörelse, ska utredas snabbt. Även den grova gränsöverskridande brottsligheten, den ekonomiska brottsligheten, mc-klubbar med grov kriminell belastning, den alltmer växande ungdomsbrottsligheten såsom gängbrottsligheten, brott med rasistiska inslag samt våld mot kvinnor och barn ska bekämpas kraftfullt. Nödvändiga åtgärder ska vidtas för att bekämpa barnpornografi- och narkotikabrott samt människohandel.

Brottsligheten måste mötas med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Snabba insatser krävs exempelvis genom lokalpolisverksamhet, samarbete mellan polis och socialtjänst samt då det gäller unga människor mellan skola, föräldrar, väl fungerande ungdomsrotlar och narkotikarotlar.

Det långsiktiga arbetet som handlar om förebyggande insatser är också av största vikt. Vi hävdar att de vuxnas insatser betyder mycket för att få barn och unga att avstå från att börja begå brott. Föräldrar och andra vuxna som har ansvar för barnuppfostran måste därför stötta i sin uppgift. Att de vuxna i familjen får mer tid för barnen har en rad positiva följdverkningar för barnet. Det är i sig brottsförebyggande. Familjestabilitet bör därför eftersträvas som

ett grundläggande mål för samhället och även som en brottsförebyggande resurs.

Vi föreslår att 2 000 fler poliser anställs till 2020. I huvudsak behöver de riktas till ingripandeverksamheten och till brottsförebyggande arbete, men också till gränspolisverksamheten. Dessutom behöver förmågan förstärkas i exempelvis underrättelseverksamheten och i arbetet mot den grova organiserade brottsligheten.

Det krävs åtgärder som förbättrar arbetssituationen för svensk polis, höjer attraktiviteten för yrket så att inte fler poliser väljer att sluta. För 2017 anslås 100 miljoner kronor för att finansiera höjda löner och en förbättrad arbetsmiljö. Kristdemokraternas inriktning är att lönesatsningen i huvudsak ska riktas till de poliser som arbetar i yttre tjänst och har de lägsta lönerna. Den exakta utformningen av lönesatsningen överläter vi till arbetsmarknadens parter.

Polisens arbetsmiljö behöver förbättras vad gäller skyddsutrustning, fordon och möjligheten till alternativa vapen. Det kanske absolut viktigaste att ta itu med är dock Polismyndighetens ledning. Omorganisationen av polisen har inte lett till de resultat vi väntat oss. Polisen dras med stora problem; i stället för att komma närmare människor beskrivs situationen som alltmer centralstyrd.

Kristdemokraterna föreslår även en förstärkning med 500 civilanställda som snabbt kan frigöra polisiära resurser. Polisens arbetsuppgifter kan därmed renodlas och arbetssituationen förbättras.

Vi föreslår vidare en fördubbling av den nationella insatsstyrkan och att insatskonceptets regionala förmåga vid piketenheterna i Stockholm, Göteborg och Malmö stärks. Sammantaget innebär detta en ökning med cirka 100 poliser. Samtliga poliser i yttre tjänst behöver också utbildas i att hantera eventuellt terrorattentat, vilket också är aviserat av Polismyndigheten.

Kristdemokraterna vill inrätta en särskild enhet inom Polismyndigheten vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att bli bortgifta mot sin vilja. Sådana enheter finns i Storbritannien och i Norge och kallas Forced Marriage Unit. I Storbritannien kan man utfärda ett dokument kallat "Forced Marriage Protection Order" som gör rättsliga åtgärder möjliga mot en förälder som inte inom en viss tid (ofta 48 timmar) återför barnet eller kan påvisa var det finns.

Länsstyrelsen i Östergötland har sedan 2003 regeringens uppdrag att förebygga hedersrelaterat våld. Regeringen har vidare gett länsstyrelsen i uppdrag att utveckla ett nationellt kompetensteam som ska samordna och stödja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och dess olika uttrycksformer. Vi anser att det nationella kompetensteamet bör permanentas med befogenheter liknande det brittiska Forced Marriage Unit. Enligt de beräkningar som det nationella kompetensteamet gjort för en översiktlig årsbudget baserad på tio årsarbetskrafter från Länsstyrelsen Östergötland skulle kostnaden för en sådan verksamhet uppgå till drygt 14 miljoner kronor årligen. En sådan verksamhet skulle behöva operera från en myndighet direkt under Polismyndigheten. Vi föreslår därför att en enhet enligt brittisk modell

inrättas inom Polismyndigheten. Enheten skulle lämpligen kunna placeras vid Nationella operativa avdelningen.

Sammantaget föreslår Kristdemokraterna att polisens anslag ökas med 494 miljoner kronor jämfört med vad regeringen föreslår.

Kristdemokraterna föreslår också att beredskapspolisen återinförs och avsätter 40 miljoner kronor under ett nytt anslag till det. Beredskapspoliser är civilpliktiga poliser som kan kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar på samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. Vår satsning innebär cirka 2 000 beredskapspoliser på sikt.

Den våldsbejakande islamismens ökade aktivitet i Europa innebär att Sverige måste förstärka sin beredskap att förebygga, bemöta och bekämpa terrorism. De personer som redan tagit steget över gränsen och gett sig av för att strida för IS ska lagföras. Vi välkomnar ny lagstiftning där resor för att begå krigsbrott eller terrorhandlingar, eller träning för detta, tydligt kriminaliseras. Utöver detta vill vi att personer som strider för IS, mot vilka Sverige kämpar i den internationella koalitionen, ska kunna dömas för landsförräderi. Dessutom föreslår vi att Åklagarmyndighetens anslag höjs med 15 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Kristdemokraterna ser vidare ett behov av förbättrad avhopparverksamhet. Med anledning av detta föreslår vi att staten förstärker sitt ansvar för det förebyggande arbetet. Staten ska utforma fungerande avhoppar- och anhörigstödsverksamhet, som specifikt riktar sig mot våldsbejakande islamister och som också involverar de muslimska trossamfunden i det förebyggande arbetet. Avsikten är att verksamheten ska vara ett stöd till kommunernas förebyggande arbete. Kristdemokraterna avsätter 30 miljoner kronor för kommunala insatser mot våldsbejakande terror och föreslår att ett nytt anslag inrättas.

Rättsprocessen upplevs av många brottsdrabbade som påfrestande. För att orka gå igenom rättsprocessen måste brottsdrabbade få ett professionellt och medkännande bemötande av rättsväsendets myndigheter. Kristdemokraterna vill öka statens finansiering av vittnesstödet. I alla landets tingsrätter finns det volontärer som, helt utan ersättning, ställer upp som stöd för målsägande och vittnen. Stödverksamheten finansieras idag i huvudsak ur Brottsofferfonden och genom donationer från företag, men saknar helt finansiering från statens sida. Det vore rimligt att staten gick in och finansierade en del. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket bör få i uppdrag att se över hur ett sådant ekonomiskt stöd ska vara utformat för att förbättra vittnesstödsverksamheten.

Till stor del har det statliga stödet till den ideella sektorns arbete med brottsoffer utgjorts av projektbaserade pengar som betalats ut under en begränsad tidsperiod. För att skapa kontinuitet och långsiktighet i verksamheterna är det angeläget att stödet blir förutsägbart. Därför föreslår vi att statens bidrag till föreningar som verkar inom brottsoffersektorn ska fördelas direkt till de lokala verksamheterna av Brottsoffermyndigheten. Brottsofferjourerna arbetar med ideella resurser och knappa medel.

Kristdemokraterna vill stärka detta arbete och avsätter därför 20 miljoner kronor utöver regeringens anslag till Brottsoffermyndigheten.

7. En lokalt förankrad polis m.m., punkterna 9, 12 och 17 (S, MP, V)

Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V) och Lawen Redar (S) anför:

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2015 gjorde riksdagen, som redovisats ovan, ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1). Vidare gjorde riksdagen i samband med behandlingen av fjolårets budgetbetänkande även ett tillkännagivande till regeringen om polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JuU1).

Polismyndigheten identifierade 53 utsatta bostadsområden under 2015, varav 14 kategoriserades som särskilt prioriterade. Regeringen har i årets budgetproposition aviserat en särskild satsning på ökad polisär närvaro i socialt utsatta områden.

Som inrikesministern uttalade i en interpellationsdebatt den 21 oktober 2016 (ip. 2016/17:30) ska polisverksamheten komma närmare medborgarna där det behövs som mest. Han uttalade även att han ansåg att Polismyndigheten hade tagit viktiga steg mot det målet. De flesta kommuner har numera en kommunpolis, användningen av medborgarlöften ökar och tillsättningen av områdespoliser pågår. För att nå ännu längre behöver det bl.a. bli fler poliser där de behövs som bäst, framför allt i de utsatta områdena.

Rikspolischefen besökte utskottet i oktober 2016 och berättade då att ett åtgärds paket har tagits fram som bl.a. innefattar personalförstärkningar till lokalpolisområden.

Vi konstaterar vidare att Polismyndigheten enligt sitt regleringsbrev har fått i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid att redovisa genomförandearbetet med en lokalt förankrad polisverksamhet.

De frågor som berörs i tillkännagivandena om en lokalt förankrad polis, fler områdes- och kommunpoliser samt polisens närvaro i brottsutsatta områden är således uppmärksammade i flera sammanhang. Vi har emellertid inte något i sak att invända mot tillkännagivandena och avstår därför från att reservera oss.

8. Politikens inriktning (SD)

Adam Marttinen (SD) och Runar Filper (SD) anför:

I detta betänkande har utskottet en rad tillkännagivanden. Utöver det har vi lagt ett antal egna reservationer och visat stöd till några enskilda partiets reservationer. Vi vill i korthet kommentera dessa här:

I Sverigedemokraternas utgiftsområdesmotion beskriver vi problemet med för få poliser och anslår medel under budgetperioden för att stärka polismyndigheten med 7000 nya poliser. Vi skrev bl.a. ”Polisen ska även öka sin närvaro på landsorten och i mindre städer. Någon form av minimibemanning lokalt bör utredas så att vi inte möts av stängda polisstationer och långa inställetider i glesbygden.”

Detta ligger i linje med de tillkännagivanden betänkandet har om en lokalt förankrad polis, fler områdespoliser och kommunpoliser samt polisens närvaro i brottsutsatta områden. Eftersom dessa motioner ligger i linje med Sverigedemokraternas föreslagna politik ställde vi oss bakom dessa och bildade därmed en majoritet för dessa tillkännagivanden.

I den parlamentariska referensgruppen om den nya polisutbildningen framförde Sverigedemokraterna bl.a. åsikten att det bör vara mer praktik i den nya polisutbildningen. Eftersom motionen i detta betänkande säger samma sak ställde vi oss bakom ett sådant förslag även i detta betänkande

I Sverigedemokraternas motion om hedersrelaterad brottslighet påpekar vi vikten av en komplett och aktuell problembild och efterfrågar ökade resurser till forskning och statistik omkring detta. I linje med den fastslagna politiken medverkar vi således till ett tillkännagivande om statistik över hedersrelaterad brottslighet.

Brott mot äldre är en hjärtefråga för Sverigedemokraterna. Inte sällan handlar det om olika ligor, ofta utländska, som ger sig på de svagaste i samhället. Detta område bör således prioriteras av våra brottsbekämpande myndigheter.

Bedrägeribrott är också något Sverigedemokraterna tagit upp ofta, bl.a. i fråga om id-kapningar men även de s.k. bluffakturorna. Då detta är en snabbt växande bransch och åtgärder måste vidtas ställer vi oss bakom motionen och därmed tillkännagivandet.

I tidigare motioner har Sverigedemokraterna även öppnat upp för möjligheten att använda militären för att vid vissa tillfällen återställa ordning i samhället. Att låta polisen samverka med hemvärdet ligger i linje med dessa ambitioner varför vi stöder den reservationen. Utöver det har vi i flera budgetar specifikt anslagit medel för av- och utvisningar varför det är naturligt att vi stöder även en sådan reservation.

Sverigedemokraterna har även motionerat om trafikpolisernas situation, vilket även delvis bejakas av moderata motioner i en reservation. Då motionernas intentioner samstämmer med vår motion på området väljer vi att stå bakom reservationen om trafikpolisens organisation.

Vi har även valt att ställa oss bakom en reservation om statistik över angrepp mot blåljuspersonal. Sverigedemokraternas inställning är att det behövs bra underlag för att kunna säkerställa att rätt åtgärder kan vidtas. Därmed stöder vi reservationen om statistik över angrepp mot blåljuspersonal.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:1 Budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen anvisar för budgetåret 2017 ramanslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:4 av Robert Stenkvist m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett omedelbart nationellt åtgärdsprogram mot stenkastning och bilbränder och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen under riksdagsåret bör återkomma med en proposition om speciellt meritvärde för ansökan till tingsnotariatjänster för personer med erfarenhet inom polisyrket och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:128 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning av poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen göras effektivare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:168 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att det görs en bred genomlysning av polisens

- arbetsmiljö samt att det utifrån den tas fram förslag på arbetsmiljöförbättrande åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som identifierar vilka nationella utvecklingsbehov som finns på it-området samt föreslå strategiska åtgärder för att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen inom verksamheten och tillkännager detta för regeringen.
  5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterade brott samt se över strukturen för brottssamordning och samverkan mellan polisregionerna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:172 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:289 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av befintliga vittnesskyddsåtgärder och deras effektivitet samt en bred inventering av åtgärder för att förbättra skyddet för vittnen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:356 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genomföra särskilda utbildningsinsatser inom polisen, med bl.a. Ekobrottsmyndighetens yrkesgruppsintegrerande arbetsformer som förebild, för att öka antalet personer som har kompetens att genomföra de utredningar som krävs för att pengar som har genererats genom brott ska kunna spåras och säkras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:360 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en förbättrad kunskapsnivå för poliser i beteendevetenskap och psykiatri och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:380 av Hans Hoff (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens organisation och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:430 av Boriانا Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om införande av kommunalpolis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:431 av Boriانا Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om attackerna mot uttryckningspersonal och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:433 av Boriانا Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att föra över vissa av polisens arbetsuppgifter till andra myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:438 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den polisiära närvaron och andra relevanta samhällsinstitutioners närvaro på landsbygden är viktig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:570 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trafikpolisen i andra länder och dess organisering och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:612 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brott där djur far illa och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:730 av Linda Snecker m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en översyn av vilka enheter inom Kriminalvården som det föreligger ett särskilt akut behov av att hbtq-certifiera och att det bör vidtas andra lämpliga åtgärder för att stärka kompetensen kring hbtq-frågor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:747 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att studera, utreda och eventuellt därefter införa en liknande trafikpolis som tyska BAG i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:829 av Michael Svensson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett häkte i Halland och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande arbete för att förhindra attacker på blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell polisreserv och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utökat antal poliser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lokalt polisarbete och områdespoliser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade påslag till utredningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brottsförebyggande arbete och trygghet i närområdet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsningar för att stoppa sexuella ofredanden och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större kunskaper för nämndemän rörande sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildningssatsningar för att motverka brottslighet i hederns namn och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera utredningar av brott mot och av unga och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:881 av Anders Österberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga hur tryggheten i utsatta delar av Sverige ska förbättras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:897 av Hanna Westerén m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ytterligare åtgärder för att bekämpa hot och kränkningar på nätet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:954 av Anders Österberg m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler inom rättsväsendet borde få utbildning om våld i samkönade relationer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:985 av Anders Österberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etablering av en polishögskola i Borås och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:999 av Sotiris Delis (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens reella närvaro på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1018 av Sofia Arkelsten (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att djurskyddspoliser även i fortsättningen ska finnas i polisens nya organisation och att brott som djurplågeri ska hanteras korrekt och lika över landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1080 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utbyggnad av Polismyndigheten med 2 500 nya polistjänster och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om renodling av polisens arbetsuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till polisen för att anställa annan personal eller upphandla tjänster som avlastar polisen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om områdespoliser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lönesatsning på poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utbyggnad av Polismyndigheten med 1 100 nya civila tjänster utöver tidigare beslut och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstiderna för vapenlicenser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstiderna för pass och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett återinförande av beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1127 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genom nya tekniska lösningar säkerställa god lokal- och personkännedom vid polisens kommunikationscentraler och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1163 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för rekrytering av polis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1226 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en polisutbildning i Örebro och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1344 av Hanna Wigh (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i hela landet ska finnas djurpolis som hanterar orosanmälningar samt andra brott mot djur och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1356 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av karriärmöjligheter för polis i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1535 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetsvillkor och lön för poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad brottsupplösning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbt stärka polisens förmåga och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördubbla insatsstyrkans förmåga och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta krafttag mot vardagsbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en s.k. Forced Marriage Unit, som arbetar mot tvångsäktenskap, som en ny enhet inom Polismyndigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1536 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2016/17:1538 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett kunskapslyft för de professioner som kommer i kontakt med unga brottsoffer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1551 av Tina Ghasemi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste återkomma till riksdagen med en samlad strategi för att uppfylla Polismyndighetens personalbehov så att myndigheten kan utföra sitt uppdrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1578 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad specialisering inom domstolarna för ökad rättssäkerhet vid sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1618 av Marie Granlund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om placering av delar av Polishögskolans utbildning i Malmö och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1653 av Stefan Jakobsson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ålägga Brå att inkomma med statistik över brott och nationalitet på gärningsmännen fördelat på de olika brottsområdena för de år som saknas mellan 2005 och 2015, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1757 av Jimmy Ståhl och Per Klarberg (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en särskild trafikpolis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1769 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda till kontorstjänster inom polisen så att fler utbildade poliser kan komma ut i fält och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda fler poliser och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1833 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om attacker mot blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1842 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nogsamta följa polisens och övriga rättsväsendets arbete mot hatbrott som riktas mot troende och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1938 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen åter bör ge Brå i uppdrag att göra brottsanalyser av den typ som gjordes 1996 och 2005 och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2028 av Kristina Yngwe (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att låta trafikvakter ta över delar av trafikpolisens arbetsuppgifter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2036 av Kerstin Lundgren (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillskapa en laglig grund för kommunal polis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2074 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka organisatoriska och arbetsmetodiska förbättringar som kan genomföras inom Polismyndigheten för att stävja olaglig yrkestrafik och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2079 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge rättsvårdande myndigheter i uppdrag att prioritera stävjandet av svarttaxi och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2117 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Brå i uppdrag att genomföra en studie om hur den registrerade brottsligheten ser ut fördelat på utrikes födda samt svenskar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2217 av Patrik Björck m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga behovet av fler poliser som aktivt arbetar med trafikövervakning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2222 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att låta fler poliser finnas i bostadsområden i förebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2230 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2016/17:2284 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad säkerhet i domstol genom permanenta inpasseringskontroller i alla domstolsbyggnader och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka säkerhetspersonalen, i form av synliga uniformerade vakter, för att ge ökad upplevd och faktisk trygghet i Sveriges domstolar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2286 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till att fler trafikpoliser borde kunna ägna sig åt trafikbrott och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2290 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att placera ut lokala polissamordnare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2302 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2305 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beställa en ny Brårappport om invandrabrottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2319 av Kent Ekeroth och Adam Marttinen (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta fördjupad statistik om nationalitet och invandrabakgrund och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2335 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur identitetsstölder effektivare ska beivras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2442 av Kent Ekeroth (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda kvotering och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2452 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att djurskyddspolisen bör samordnas centralt för att effektivisera arbetet och bör ansvara för vidare utbildning inom djurskyddsområdet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2531 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder i syfte att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2554 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökade resurser till utredning och lagföring av miljöbrott och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2578 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Brå ett nytt uppdrag angående statistik över brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2662 av Carl Schlyter (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla möjligheter för pensionerade poliser att tillfälligt träda i tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2668 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens närvaro på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2781 av Sofia Damm (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Skåne gå före och pröva en modell för kommunal polisverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2846 av Anders Forsberg och Runar Filper (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler poliser bör stationeras ut i landsbygdskommunerna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i varje kommun bör finnas minst en polisstation och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i regleringsbrevet för Polismyndigheten bör ställa vissa krav på insatstider vid rapporterade brott och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen kontinuerligt bör följa upp polisens lokala närvaro och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2849 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en höjning av avgiften till Brottsofferfonden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2857 av Tuve Skånberg m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om it-kunskaperna i rättsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om personuppgiftslagen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2943 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt återkomma med konkreta lagförslag i de delar det krävs enligt tidigare tillkännagivande om samhällets skydd för näringsidkare och forskare som arbetar med djur och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2997 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett välfungerande rätts- och polisväsen på landsbygden och i mindre tätorter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av tillgängliga poliser på fältet och av att kontaktmöjligheterna ökar för medborgarna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur rekryteringen ska gå till för att möjliggöra långsiktig tillväxt till ett viktigt framtidsyrke och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att vid de orter där man lokalt ställer upp frivilligt och vaktar på nätterna och/eller anlitar privata väktarbolag låta följa upp detta och visa Polismyndigheten att den måste ta tag i det direkt samt om att regeringen bör återrapportera till riksdagen hur det arbetet har gått, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3138 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3146 av Olof Lavesson m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen om hatbrott kopplade till sexuell läggning och könsidentitet och förmågan att beivra sådana och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3193 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som hör eller förhör barn ska ha särskild utbildning för detta och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för polisen att använda hemvärdet vid krissituationer i större utsträckning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3213 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3228 av Beatrice Ask m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppdrag till Polismyndigheten att säkerställa att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för bättre statistik vad gäller brott mot äldre och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3230 av Beatrice Ask m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska prioriteras av polis och åklagare och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen ska ge en tydlig återkoppling till målsäganden om ärendens hantering och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3231 av Beatrice Ask m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda och anställa minst 2 000 fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att Polismyndigheten säkerställer att målet om en lokalt förankrad,

- närvarande och synlig polis i hela landet uppnås och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att Polismyndigheten snarast tillsätter de lokala ledningsresurser som är nödvändiga för ett kvalitativt genomförande av polisreformen och tillkännager detta för regeringen.
  4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens fokus på kärnuppgifterna ska stärkas, att arbetet med kontinuerlig metodutveckling i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet ska utvecklas och att polisorganisationens effektivitet ska förbättras och tillkännager detta för regeringen.
  5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen och kriminalvården ska ha en extern ordinär tillsyn och tillkännager detta för regeringen.
  6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett bättre samarbete mellan polisen och andra aktörer, exempelvis genom samarbetsavtal med hemvärdet och andra lokala frivilliga organisationer, och tillkännager detta för regeringen.
  7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en väl avvägd sammansättning av civilanställda och polisutbildade i syfte att öka organisationens samlade kunskap och effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
  8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett system med deltidspolis och tillkännager detta för regeringen.
  9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom tydliga och mätbara mål underlätta uppföljningen av polisens resultat och tillkännager detta för regeringen.
  11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att polisen har acceptabla svarstider när allmänheten söker kontakt med myndigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av noggrannare uppföljning och återkoppling till brottsoffer efter brottsanmälan och tillkännager detta för regeringen.
  14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande utvärdera de lokala medborgarlöftena som ställs ut av polisen och tillkännager detta för regeringen.
  15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kraftfulla insatser i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet för att motverka brottslighet, framväxten av parallella samhällen och otrygghet för medborgarna och tillkännager detta för regeringen.
  16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en kontinuerlig polisiär närvaro i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt polisen att upprätthålla nödvändig kompetens och resurser för att kunna värna den restriktiva narkotikapolitiken och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket och Polismyndigheten att gemensamt planera för säkerheten och ordningen vid asylboenden för att kunna tillgodose polisiär tillgänglighet i berörda områden och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över polisens samlade trafikövervakande arbete i syfte att tillgodose en god och säker trafikmiljö och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillse att polisen har en fullgod kompetens för att kunna upprätthålla det trafikövervakande arbetet för tung trafik och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska prioriteras av polis och åklagare och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndigheten bör ges i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3235 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera en stärkt förmåga inom polisorganisationen att utreda bedrägeribrott och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning om ökad samordning och information mellan myndigheter i arbetet mot id-intrång, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3236 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens behov av expertkompetens för att utreda miljöbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3237 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kartläggning, uppföljning och statistik avseende hedersrelaterad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3239 av Anders Hansson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam grundutbildning för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även tull- och kustbevakningsutbildningen bör jämföras med högskoleutbildning för det fall polisutbildningen, i enlighet med regeringens uttalade avsikt, blir högskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3298 av Anders Forsberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ålägga Polismyndigheten att ta ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3300 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer resurser till polisen för att kunna verkställa avvisningar, utvisningar samt fler inre utlänningskontroller och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3310 av Beatrice Ask m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på 2 000 nya poliser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för fler civilanställda och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft för svensk polis och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat utrymme för att höja polisernas löner och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att utreda och klara upp mängdbrott på internet och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Nationella insatsstyrkans förmåga att agera på flera platser samtidigt och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3383 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att Sverige är ett tryggt land att leva i, oavsett var man bor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka resurserna till polisen så att man kan känna sig trygg i alla bostadsområden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kraftfulla polisiära insatser för att motverka parallella samhällen och otrygghet i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Nationella insatsstyrkan ska ha tillräcklig operativ förmåga och kunna agera i samband med terroristangrepp på flera geografiska platser samtidigt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3388 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda och anställa minst 2 000 fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett system med deltidspolis och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft för svensk polis och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad utrymme för att höja polisernas löner och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att Polismyndigheten snarast ska tillsätta de lokala ledningsresurser som är nödvändiga för ett kvalitativt genomförande av polisreformen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att Polismyndigheten ska säkerställa att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens fokus på kärnuppgifterna ska stärkas, att arbetet med kontinuerlig metodutveckling i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet ska utvecklas och att polisorganisationens effektivitet ska förbättras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska prioriteras av polis och åklagare och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kontinuerlig polisiär närvaro i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom tydliga och mätbara mål underlätta uppföljningen av polisens utredningsresultat och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kraftfulla insatser i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet för att motverka brottslighet, framväxten av parallella samhällen och otrygghet för medborgarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att kartlägga brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis-, räddningstjänst- och ambulanspersonal för att få en samlad bild av utvecklingen över tid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen ska ingå samverkansavtal med alla kommuner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande utvärdera de lokala medborgarlöftena och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad polisen närvaro på särskilt utsatta platser och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen om hatbrott och förmågan att beivra sådan brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att höja kunskapen i hela rättssystemet om den it-relaterade brottsligheten och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att utreda och klara upp mängdbrott på internet och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att presentera en samlad strategi mot it-brott och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen ska ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelse och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3426 av Roger Haddad m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2016/17:3447 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas anslagsförslag

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens			Avvikelse från regeringen		
		förslag	M	SD	C	L	KD
1:1	Polismyndigheten	21 922 144	+1 085 000	+1 403 000	+479 000	+775 000*	+494 000
1:2	Säkerhetspolisen	1 291 510		+110 000			
1:3	Åklagarmyndigheten	1 473 459	+5 000	+150 000	+3 346	+4 558	+15 000
1:4	Ekobrottsmyndigheten	648 449		+38 000		-1 291	
1:5	Sveriges Domstolar	5 519 637		+168 000	+6 218	-16 182	
1:6	Kriminalvården	8 346 747		+500 000	+1 514	-21 754	+10 000
1:7	Brottsförebyggande rådet	111 476		+10 000			
1:8	Rättsmedicinalverket	418 012				+27 709*	
1:9	Gentekniknämnden	5 444					
1:10	Brottsoffermyndigheten	40 561		+10 000			+20 000
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	121 943		+115 000			
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 338 657	-34 000	+163 000		+4 000	
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 984					
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	22 174					
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	47 157			+25 000	+40 000	
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	17 966					
1:17	Domarnämnden	9 321					
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	92 000					

Nya anslag

Ramanslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	L	KD
99:1 Kommunala insatser mot våldsbejakande terror						+30 000
99:2 Beredskapspolis						+40 000
Summa för utgiftsområdet	42 466 641	+1 056 000	+2 667 000	+515 078	+812 040	+609 000

* L anslår i motion 2016/17:3426 om utgiftsområde 4 Rättsväsendet de belopp som framgår av tabellen. Under ärendets beredning i utskottet har dock L korrigerat beloppen på så sätt att 20 miljoner kronor har flyttats från anslag 1:8 till 1:1. Se avsnittet Anslag inom utgiftsområde 4.

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2017 inom
utgiftsområde 4 Rättsväsendet*Tusental kronor*

Ramanslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Polismyndigheten	±0	21 922 144
1:2 Säkerhetspolisen	±0	1 291 510
1:3 Åklagarmyndigheten	±0	1 473 459
1:4 Ekobrottsmyndigheten	±0	648 449
1:5 Sveriges Domstolar	±0	5 519 637
1:6 Kriminalvården	±0	8 346 747
1:7 Brottsförebyggande rådet	±0	111 476
1:8 Rättsmedicinalverket	±0	418 012
1:9 Gentekniknämnden	±0	5 444
1:10 Brottsoffermyndigheten	±0	40 561
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	±0	121 943
1:12 Rättsliga biträden m.m.	±0	2 338 657
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	±0	39 984
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	±0	22 174
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	±0	47 157
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	±0	17 966
1:17 Domarnämnden	±0	9 321
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	±0	92 000
Summa för utgiftsområdet	±0	42 466 641